

Γενική Γραμματεία
Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης
και Διά Βίου Μάθησης

ΟΔΗΓΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ειδικότητα: Ειδικός Θρησκευτικού
Τουρισμού και Προσκυνηματικών
Περιηγήσεων

Κωδικός: 26-00-04-1

ΙΕΚ

Ημερομηνία Έκδοσης
Σεπτέμβριος 2024

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Συγγραφή Οδηγού Κατάρτισης
στην ειδικότητα:
«Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και
Προσκυνηματικών Περιηγήσεων»**

Συγγραφική ομάδα

Χρήστος Δαμάσκος
Γεώργιος Βελέντζας
Γεώργιος Νταβέλας

**Σύμβουλος μεθοδολογίας ανάπτυξης
του Οδηγού Κατάρτισης
Διοτίμα Νικολακάκου-Λιαντίνη**

Το περιεχόμενο του Οδηγού Κατάρτισης της ειδικότητας διαμορφώθηκε από τη συγγραφική ομάδα με βάση μεθοδολογικές προδιαγραφές και ειδικά πρότυπα που επεξεργάστηκε το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)» (κωδικός ΟΠΣ [MIS] 5069281) του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων και, ειδικότερα, από το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ/ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ).

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος	5
2. Εισαγωγή.....	6
Μέρος Α΄ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	9
1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού	10
1.1 Τίτλος ειδικότητας.....	10
1.2. Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)	10
2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας.....	10
2.1. Ορισμός ειδικότητας	10
2.2. Αρμοδιότητες/Καθήκοντα.....	14
2.3. Προοπτικές Απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα	19
3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης.....	20
3.1. Προϋποθέσεις εγγραφής	20
3.2. Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης	20
4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά.....	20
5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα	21
5.1 Κατάταξη στην ειδικότητα κατόχων διπλώματος άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού.	21
5.2 Κατάταξη των τίτλων της δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην ειδικότητα.	21
6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ.....	21
7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων	21
8. Πιστωτικές μονάδες.....	22
9. Επαγγελματικά δικαιώματα	23
10. Σχετική νομοθεσία	23
11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης	24
Μέρος Β΄ – ΣΚΟΠΟΣ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ	25
1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας	26
2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης	26
Μέρος Γ΄ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	34

Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	35
1. Ωρολόγιο πρόγραμμα	35
2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης	36
2.1. ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄	36
2.1.Α. ΑΡΧΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ	36
2.1.Β. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	37
2.1.Γ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Ι.....	38
2.1.Δ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ Ι	39
2.1.Ε. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑΣ Ι.....	41
2.1.ΣΤ. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ Ι.....	43
2.1.Ζ. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ Ι	44
2.1.Η. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	45
2.1.Θ. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ Ι	46
2.2. ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄	47
2.2.Α. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΙΙ.....	47
2.2.Β. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΙΙ	48
2.2.Γ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑΣ ΙΙ.....	50
2.2.Δ. ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	51
2.2.Ε. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ ΙΙ.....	52
2.2.ΣΤ. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΙΙ	53
2.2.Ζ. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	54
2.2.Η. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ.....	56
2.2.Θ. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΙΙ	57
2.3. ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄	58
2.3.Α. ΑΓΓΛΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ Ι.....	58
2.3.Β. ΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗ	59
2.3.Γ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΙΙΙ.....	60
2.3.Δ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ Ι.....	62
2.3.Ε. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ.....	63
2.3.ΣΤ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΙΙΙ.....	64

2.3.Ζ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ Ι	66
2.3.Η. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ ΙΙΙ	68
2.3.Θ. ΥΓΙΕΙΝΗ – ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ	69
2.4. ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄	70
2.4.Α. ΑΓΓΛΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΙΙ	70
2.4.Β. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΕΛΑΤΩΝ	71
2.4.Γ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	72
2.4.Δ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΙV	73
2.4.Ε. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΙΙ	75
2.4.ΣΤ. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ (MICE)	76
2.4.Ζ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΙV.....	77
2.4.Η. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΙΙ.....	80
2.4.Θ. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ ΙV.....	81
Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	83
1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας	83
1.1. Θεωρητική κατάρτιση	83
1.2. Εργαστήρια.....	84
2. Διδακτική μεθοδολογία	85
3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης.....	86
3.1. Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας	87
3.2. Μέσα ατομικής προστασίας	88
Μέρος Δ΄ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	89
1. Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης	90
2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η	92
2.1. Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης.....	92
2.2. Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης	92
2.3. Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης.....	94
3. Οδηγίες για τους/τις εργοδότες/τριες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης	94
4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης.....	96
5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης	96

Παράρτημα Α΄: Προφίλ εκπαιδευτών/τριών	108
Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ.....	108
Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ.....	110
Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	112
Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ.....	114
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	117
Α. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα.....	117
Β. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης.....	118
Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία.....	120

1. Πρόλογος

Ο Οδηγός Κατάρτισης της ειδικότητας «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)¹» (κωδικός ΟΠΣ [MIS] 5069281), η οποία υλοποιήθηκε από σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων και, ειδικότερα, από το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ/ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ, καθώς και από τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ).

Το έργο αυτό αποτέλεσε μία ολοκληρωμένη παρέμβαση για τη βελτίωση και ενίσχυση του θεσμού της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σε μια περίοδο κατά την οποία, περισσότερο από ποτέ, το αίτημα της διασύνδεσής του με την αγορά εργασίας είναι επιτακτικό και επίκαιρο. Ιδιαίτερα, μετά τη μακρά περίοδο οικονομικής κρίσης και ύφεσης την οποία αντιμετώπισε η ελληνική κοινωνία αλλά και τις συνέπειες από την πανδημική κρίση Covid-19, οι αναδυόμενες προκλήσεις καθιστούν αναγκαία στοχευμένα μέτρα εκσυγχρονισμού του.

Το συγκεκριμένο έργο αποτέλεσε μία συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης χρόνιων αδυναμιών του πεδίου, αναβάθμισης του επιπέδου των παρεχόμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, και βελτίωσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που απορρέουν από την επαγγελματική κατάρτιση σε συγκεκριμένες ειδικότητες.

Εμπερικλείοντας μία καινοτόμα δέσμη αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων, μεθόδων και πρακτικών επιδίωξε να συμβάλει με πολλαπλασιαστικό τρόπο στην ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του έργου:

✚ Διεξήχθη ποιοτική έρευνα με στόχο τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών και της δυναμικής που διέπει το πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα μας και στον ευρωπαϊκό χώρο, με στόχο τη διαμόρφωση σχετικών προτάσεων πολιτικής.

✚ Αναπτύχθηκαν:

- Επικαιροποιημένοι «Οδηγοί Κατάρτισης» για εκατόν τριάντα (130) ειδικότητες αρχικής κατάρτισης.
- Αντίστοιχα Εκπαιδευτικά Εγχειρίδια για την υποστήριξη της κατάρτισης/εκπαίδευσης των σπουδαστών/τριών.
- Συναφείς Τράπεζες Θεμάτων για κάθε ειδικότητα.

¹ Όπου αναφέρεται ο όρος «Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης» ή το αρκτικόλεξο «ΙΕΚ», νοούνται οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης ή το αρκτικόλεξο «Σ.Α.Ε.Κ», αντίστοιχα, παρ. 2 άρθρο 3 του ν. 5082/2024(Α'9)

- ✚ Το σύνολο των παραπάνω στηρίχθηκε σε ένα ενιαίο μεθοδολογικό πλαίσιο, μέσω του οποίου επιδιώχθηκε η σύνδεση της κοινωνικής εμπειρίας της εργασίας, της εκπαίδευσης και της πιστοποίησής της, λαμβάνοντας υπόψη του το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, καθώς και τις ιδιαιτερότητες του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.
- ✚ Τέλος, με γνώμονα την ενίσχυση της θετικής επενέργειας του έργου σε θεσμικό επίπεδο, αναπτύχθηκε μια μεθοδολογία ευέλικτης, τακτικής περιοδικής επανεξέτασης και επικαιροποίησης των περιεχομένων των Οδηγών Κατάρτισης, των Εγχειριδίων και των Τραπεζών Θεμάτων, έτσι ώστε αυτά να βρίσκονται –κατά το δυνατόν– σε αντιστοιχία με τα νέα τεχνολογικά, οργανωσιακά, εργασιακά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα και με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των εκπαιδευομένων.

2. Εισαγωγή

Στόχος του παρόντος εγχειριδίου είναι η περιγραφή των εκπαιδευτικών και λοιπών προδιαγραφών υλοποίησης ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στην ειδικότητα «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» και η ενημέρωση του συνόλου των συντελεστών του, λαμβάνοντας υπόψη τα περιεχόμενα των καθηκόντων και τις ιδιαιτερότητές της καθώς και τους ισχύοντες θεσμικούς περιορισμούς στο πεδίο. Η ειδικότητα ιδρύθηκε με το ΦΕΚ 1541/Β'/22-7-2015 ([σύνδεσμος Εθνικού Τυπογραφείου](#)), λαμβάνοντας τον αρχικό της τίτλο «Θρησκευτικός Τουρισμός και Προσκυνηματικές Περιηγήσεις».

Απευθύνεται κυρίως στα στελέχη σχεδιασμού, στους/στις εκπαιδευτές/τριες των προγραμμάτων καθώς και στους σχετικούς φορείς υλοποίησής τους – στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης. Επιπλέον, αποτελεί ένα χρήσιμο εγχειρίδιο για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες αλλά και για το σύνολο των υπόλοιπων δυνάμει συντελεστών ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, ιδιαίτερα για όσους/ες συμμετέχουν στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.

Ο Οδηγός αυτός αποτελεί μία συστηματική βάση η οποία περιλαμβάνει σημαντικές πληροφορίες για την κατανόηση του ίδιου του πεδίου της συγκεκριμένης ειδικότητας αλλά και των απαραίτητων προϋποθέσεων για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ενός οποιουδήποτε προγράμματος που στοχεύει στην ποιοτική και αποτελεσματική κατάρτιση μιας ομάδας εκπαιδευομένων.

Στην κατεύθυνση αυτή, για το κάθε πρόγραμμα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης το οποίο δύναται να υλοποιηθεί, είναι απαραίτητο να ληφθούν συστηματικά υπόψη τα εκπαιδευτικά περιεχόμενα αλλά και οι μεθοδολογικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται.

Ειδικότερα, ο Οδηγός Κατάρτισης αποτελείται από τέσσερα (Α'-Δ') Μέρη.

- Το Α' Μέρος παρέχει όλες τις πληροφορίες που αφορούν την περιγραφή της ειδικότητας, τόσο ως ενεργό πεδίο εργασιακής εμπειρίας όσο και ως πεδίο υλοποίησης σχετικών προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

Περιλαμβάνει την περιγραφή της ειδικότητας, των βασικών εργασιακών καθηκόντων της και των προοπτικών απασχόλησης σε αυτήν, τη σχετική νομοθεσία και τα αναγνωρισμένα επαγγελματικά της δικαιώματα, τις ισχύουσες αντιστοιχίσεις της, τις προϋποθέσεις εγγραφής και τη διάρκεια κατάρτισης των υλοποιούμενων προγραμμάτων, τις κατατάξεις εγγραφής άλλων τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα, καθώς και την κατάταξη του προγράμματος στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, συνοδευόμενα από την παράθεση προτεινόμενων πηγών πληροφόρησης για την ειδικότητα.

- Το Β' Μέρος εστιάζεται στον καθορισμό των ευρύτερων αλλά και των επιμέρους ενοτήτων προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος κατάρτισης.

Αναφέρεται στις δραστηριότητες που θα είναι σε θέση να επιτελέσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες μετά το πέρας της συνολικής κατάρτισής τους στη συγκεκριμένη ειδικότητα.

- Το Γ' Μέρος εστιάζεται στο περιεχόμενο και στη διάρθρωση του προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, καθώς και στις εκπαιδευτικές προδιαγραφές της υλοποίησής του.

Περιλαμβάνει το ωρολόγιο πρόγραμμα καθώς και την περίληψη, τους εκπαιδευτικούς στόχους και τις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα της κάθε μαθησιακής ενότητας. Επιπλέον, αναφέρεται σε μία σειρά άλλων προδιαγραφών όπως στον αναγκαίο εξοπλισμό, στους απαραίτητους κανόνες υγείας και ασφάλειας και στην προτεινόμενη διδακτική μεθοδολογία.

- Το Δ' Μέρος εστιάζεται στην περιγραφή του περιεχομένου, των χαρακτηριστικών και των προδιαγραφών υλοποίησης της πρακτικής άσκησης.

Περιλαμβάνεται η περιγραφή του θεσμού της πρακτικής άσκησης και παρέχονται χρήσιμες οδηγίες για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες, τους/τις εργοδότες/τριες και τους/τις εκπαιδευτές/τριες στον χώρο εργασίας. Στα περιεχόμενα συγκαταλέγονται, επίσης, οι ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης.

Τέλος, στο παράρτημα του Οδηγού Κατάρτισης περιλαμβάνεται το προσήκον, ανά μαθησιακή ενότητα, προφίλ εκπαιδευτών/τριών.

Οι Οδηγοί Κατάρτισης ολοκληρώθηκαν σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & Διά Βίου Μάθησης και ιδιαίτερα με τους Όλγα Καφετζοπούλου, Δημήτρη Σουλιώτη και Αθανάσιο Τσαγκατάκη. Στηρίχθηκαν σε ένα σύνολο πηγών και κειμένων αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των προηγούμενων Οδηγών Κατάρτισης (σπουδών) των ειδικοτήτων, καθώς και σε μία ειδικά προσαρμοσμένη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης. Για τη σύνταξή της συνεργάστηκαν οι Ρένα Βαρβιτσιώτη, Χρήστος Γούλας, Ελένη Θεοδωρή, Ιάκωβος Καρατράσογλου, Κωνσταντίνος Μαρκίδης, Δέσποινα Μπαμπανέλου και Παναγιώτης Νάτσης.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μέρος Α' – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ

1. Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού

1.1 Τίτλος ειδικότητας

«Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων»²

1.2. Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)

Η ειδικότητα «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» ανήκει στην ομάδα προσανατολισμού «Επαγγελματών Τουριστικών Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας».³

2. Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας

2.1. Ορισμός ειδικότητας

Ο/Η «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» είναι ο/η επαγγελματίας ο/η οποίος/α διαθέτει επαγγελματική εξειδίκευση στο πεδίο του θρησκευτικού τουρισμού και, ακόμη ειδικότερα, των προσκυνηματικών περιηγήσεων. Μέσω των εξειδικευμένων υπηρεσιών που παρέχει, ανάλογα με την επαγγελματική θέση που κατέχει, συμβάλλει τόσο στην εξατομίκευση και ικανοποίηση των αναγκών και επιθυμιών των θρησκευτικών τουριστών/τριών ή προσκυνητών/τριών όσο και στην προβολή και ανάδειξη του θρησκευτικού και προσκυνηματικού πλούτου της χώρας του, όπως και χωρών του εξωτερικού, ειδικά όσων συνδέονται με αυτήν σε επίπεδο πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς.

Πιο συγκεκριμένα:

Ως εξειδικευμένο στέλεχος τουριστικού γραφείου: Ασχολείται αποκλειστικά ή εν μέρει με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις. Τμηματοποιεί και αναλύει την τουριστική αγορά, εστιάζοντας κυρίως στους/στις θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες ή προσκυνητές/τριες ως ομάδες καταναλωτών με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ανάλογη αγοραστική συμπεριφορά. Σχεδιάζει, οργανώνει και προωθεί στην τουριστική αγορά ταξιδιωτικά πακέτα, ειδικά θρησκευτικού και προσκυνηματικού ενδιαφέροντος. Δημιουργεί θρησκευτικές-προσκυνηματικές διαδρομές, όπως αυτή που ακολουθεί τα βήματα του Αποστόλου Παύλου. Προβαίνει σε πρακτόρευση προϊόντων των τουριστικών παραγωγών και αμείβεται με προμήθεια επί της τιμής πώλησης που ορίζουν οι παραγωγοί. Ενεργεί ως ταξιδιωτικός σύμβουλος, ενημερώνοντας τους/τις ενδιαφερόμενους/ες

² ΦΕΚ 2661/Β'/30-5-2022

³ Η παρούσα κατάταξη έγινε σύμφωνα με το ΦΕΚ 2647/Β'/25-8-2016 ([σύνδεσμος Εθνικού Τυπογραφείου](#)).

αγοραστές/τριες για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ταξιδιωτικών πακέτων που τους προωθεί. Παρέχει όλες τις απαραίτητες ταξιδιωτικές πληροφορίες, συμβουλές και οδηγίες για την αποτελεσματική και ποιοτική εξυπηρέτηση όλων των πτυχών του οργανωμένου ταξιδιού. Αναλαμβάνει τον ρόλο του/της τουριστικού/ής συνοδού, παρέχοντας υπηρεσίες συνοδείας σε μεμονωμένα άτομα ή γκρουπ ταξιδιωτών/ισσών, ειδικά σε θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες ή προσκυνητές/τριες. Διοργανώνει συνέδρια ποικίλης θεματολογίας, ειδικά για τον θρησκευτικό τουρισμό, τις προσκυνηματικές περιηγήσεις και τη θρησκεία, ως τμήμα μιας οργανωμένης εκδρομής ή ενός τουριστικού πακέτου που περιλαμβάνει και άλλες τουριστικές υπηρεσίες ή διαμονή.

- Σχετικός κωδικός ESCO 4221.7:
<https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation?uri=http%3A//data.europa.eu/esco/occupation/79f8f68c-5509-4119-9373-8bef1c364d31>
- Σχετικό Επαγγελματικό Περιγραμμά ΕΟΠΠΕΠ:
https://www.eoppep.gr/images/EP/EP_8.pdf

Ως εξειδικευμένο στέλεχος παροχής υπηρεσιών συνοδείας τουριστών/τριών (Τουριστικός Συνοδός): Αναλαμβάνει τον ρόλο του/της τουριστικού/ής συνοδού ως εσωτερικός/ή-σταθερός υπάλληλος ή εξωτερικός/ή περιοδικά απασχολούμενος/η συνεργάτης/τρια τουριστικού γραφείου. Υλοποιεί εκδρομικά προγράμματα και ταξιδιωτικά πακέτα, παρέχοντας υπηρεσίες συνοδείας σε μεμονωμένα άτομα ή γκρουπ ταξιδιωτών/ισσών, ειδικά σε θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες ή προσκυνητές/τριες που επισκέπτονται τόπους, χώρους και μνημεία θρησκευτικού και προσκυνηματικού ενδιαφέροντος. Ενεργεί ως αντιπρόσωπος του τουριστικού γραφείου ή, ακόμη, και της χώρας του όταν τα ταξίδια πραγματοποιούνται στο εξωτερικό. Στο πλαίσιο της παροχής συνοδείας, διαχειρίζεται με υπευθυνότητα τον ταξιδιωτικό φάκελο του/της τουριστικού/ής συνοδού, φροντίζει για τη διεκπεραίωση του εκδρομικού προγράμματος και για την πιστή τήρηση των περιλαμβανομένων και μη περιλαμβανομένων στο ταξιδιωτικό πακέτο. Προγραμματίζει τις επισκέψεις, εξυπηρετεί τις μετακινήσεις, παρέχει γενικές πληροφορίες για τα τοπικά αξιοθέατα και τις διαθέσιμες τουριστικές υποδομές, προτείνει εναλλακτικές δραστηριότητες κατά τον ελεύθερο χρόνο, φροντίζει για τη διαμονή των ταξιδιωτών/ισσών στα τουριστικά καταλύματα και για τις διατροφικές ανάγκες τους. Διαχειρίζεται τυχόν παράπονα, όπως και έκτακτα περιστατικά που σχετίζονται με το διαβατήριο και τη βίζα, με ασθένειες ή ατυχήματα, με χαμένες αποσκευές ή κλοπές προσωπικών αντικειμένων. Έρχεται σε άμεση επαφή με τους/τις τοπικούς/ές συνεργάτες/τριες και προμηθευτές/τριες προκειμένου να διασφαλίσει την ποιοτική παροχή υπηρεσιών προς τους/τις ταξιδιώτες/ισσες, όπως αυτές έχουν ορισθεί και συμφωνηθεί με το τουριστικό γραφείο.

- Σχετικός κωδικός ESCO 4221.7:
<https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation?uri=http%3A//data.europa.eu/esco/occupation/5b9a678a-7c35-4c50-a804-754b82652ee6>

Ως εξειδικευμένο στέλεχος τουριστικής προβολής και ανάπτυξης: Συμβάλλει στη χάραξη, διαχείριση και εφαρμογή εθνικών/περιφερειακών/τοπικών στρατηγικών για τον τουρισμό, ειδικά για τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις. Διενεργεί στατιστικές έρευνες και μελέτες, τμηματοποιεί και αναλύει την τουριστική αγορά, εισηγείται τη λήψη αναγκαίων διορθωτικών ή βελτιωτικών μέτρων, σχεδιάζει και οργανώνει τις διαδικασίες διανομής και προώθησης του τουριστικού προϊόντος. Συγκεντρώνει στοιχεία για το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον των τουριστικών προορισμών και εκπονεί έντυπο ή ψηφιακό πληροφοριακό υλικό για την προβολή και ανάδειξη των φυσικών, πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων. Διαχειρίζεται και προβάλλει την υλική και άυλη πολιτιστική-θρησκευτική κληρονομιά ενός προορισμού και προτείνει βιωματικές εμπειρίες σε θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες ή προσκυνητές/τριες. Συνεργάζεται με τους τοπικούς φορείς για την περαιτέρω ανάπτυξη των τουριστικών υποδομών και για την κατάλληλη διαχείριση των τουριστικών ροών.

- Σχετικοί κωδικοί ESCO:

1213.2.3:

<https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation?uri=http%3A//data.europa.eu/esco/occupation/e246eca2-2cec-45b4-ae76-aa1f37d07bc5>

1221.3.1:

<https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation?uri=http%3A//data.europa.eu/esco/occupation/425ed170-bf90-42c9-b5bd-148282ed96ff>

1221.6:

<https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation?uri=http%3A//data.europa.eu/esco/occupation/6ce3c372-408b-4c46-86d8-ad6b9255d686>

Ως εξειδικευμένο στέλεχος γραφείων τουριστικών πληροφοριών και τουριστικών περιπτέρων (Info Points/Kiosks): Συνδράμει το έργο των γραφείων τουριστικών πληροφοριών και τουριστικών περιπτέρων (Info Points/Kiosks) που συνήθως βρίσκονται στα κεντρικά σημεία των πόλεων ή των περιοχών ή στις εισόδους μιας χώρας (αεροδρόμια, λιμάνια κ.α.). Παρέχει πληροφορίες στους/στις επισκέπτες/τριες των τουριστικών προορισμών, ειδικά στους/στις θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες ή προσκυνητές/τριες, για τα φυσικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά αξιοθέατα μιας περιοχής και τις διαθέσιμες τουριστικές υποδομές. Προβαίνει στην κράτηση δωματίων σε ξενοδοχεία, στην πώληση τοπικών εκδρομών, όπως και εισιτηρίων, για τη συμμετοχή των επισκεπτών/τριών σε διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

- Σχετικός κωδικός ESCO 4221.4:
<https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation?uri=http%3A//data.europa.eu/esco/occupation/9b35eab1-2adc-4057-a620-181862656a19>

Ως εξειδικευμένο στέλεχος διοργάνωσης συνεδρίων και εκδηλώσεων: Αναλαμβάνει τη διοργάνωση και διαχείριση των συνεδρίων, ειδικά όσων σχετίζονται με τον θρησκευτικό τουρισμό, τις προσκυνηματικές περιηγήσεις και τη θρησκεία,

όπως και των εκδηλώσεων, ειδικά των θρησκευτικών και εκκλησιαστικών εκδηλώσεων. Οργανώνει κάθε στάδιο του συνεδρίου ή της εκδήλωσης, προβαίνει σε κατάλληλες διευθετήσεις αναφορικά με τους χώρους, το προσωπικό, τους/τις προμηθευτές/τριες, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Διασφαλίζει ότι τηρούνται οι νομικές υποχρεώσεις και ότι ικανοποιούνται οι προσδοκίες του κοινού στο οποίο απευθύνεται το συνέδριο ή η εκδήλωση. Μεριμνά για τη συγκέντρωση εποικοδομητικών σχολίων μετά το πέρας του συνεδρίου ή της εκδήλωσης.

- Σχετικός κωδικός ESCO 3332.2:
<https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation?uri=http%3A//data.europa.eu/esco/occupation/1b38a27d-ef98-4d9f-b1b2-8c109bf47e79>
- Σχετικό Επαγγελματικό Περιγραμμά ΕΟΠΠΕΠ:
<https://www.eoppep.gr/images/EP/EP41.pdf>

Ως εξειδικευμένο στέλεχος υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών θρησκευτικών χώρων: Αποτελεί το πρώτο σημείο επαφής για τους/τις επισκέπτες/τριες θρησκευτικών χώρων. Αναλαμβάνει την υποδοχή και διαχείριση των επισκεπτών/τριών σε θρησκευτικά/εκκλησιαστικά μουσεία, όπως και σε θρησκευτικά μνημεία/προσκυνημάτα, ναούς και μονές με ιδιαίτερο ιστορικό, αρχαιολογικό, θρησκευτικό και προσκυνηματικό ενδιαφέρον, κρίνοντας και από την αυξημένη επισκεψιμότητα των τουριστών/τριών, θρησκευτικών τουριστών/τριών ή προσκυνητών/τριών. Απαντά σε τηλεφωνικές κλήσεις, προγραμματίζει ημερομηνίες και ώρες υποδοχής των επισκεπτών/τριών, προβαίνει στην κράτηση ή έκδοση εισιτηρίων. Υποδέχεται και καλωσορίζει τους/τις επισκέπτες/τριες, δίνει γενικές πληροφορίες και τους/τις καθοδηγεί στον χώρο.

- Σχετικός κωδικός ESCO 4226.1:
<https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation?uri=http%3A//data.europa.eu/esco/occupation/f7b04542-d8c7-42db-8475-e63b507cce82>

Ως εξειδικευμένο στέλεχος υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισών ξενοδοχείου (Front Desk, Concierge, Guest Relations): Αποτελεί το πρώτο σημείο επαφής για τους/τις πελάτες/ισες των ξενοδοχειακών μονάδων. Παρέχει εξατομικευμένες υπηρεσίες στους/στις πελάτες/ισες, ειδικά στους/στις θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και επιθυμίες τους. Ενημερώνει για τον τρόπο λειτουργίας, τα τμήματα και τις παροχές του ξενοδοχείου. Σχεδιάζει βιωματικές εμπειρίες, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή των πελατών/ισών σε δραστηριότητες αναψυχής και ψυχαγωγίας. Παρουσιάζει τα φυσικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά αξιοθέατα της ευρύτερης περιοχής, παρέχοντας πρακτικές πληροφορίες που διευκολύνουν την επίσκεψή τους. Προτείνει οργανωμένες εκδρομές, ερχόμενος/η σε συνεργασία με τοπικά τουριστικά γραφεία. Ενημερώνει για τις διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στην περιοχή κατά το διάστημα της παραμονής τους στο ξενοδοχείο.

- Σχετικοί κωδικοί ESCO:
4229.2:
<https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation?uri=http%3A//data.europa.eu/esco/occupation/1ae8d28e-407c-48ab-88ff-4cb25bfcdea6>
4224.1:
<https://esco.ec.europa.eu/en/classification/occupation?uri=http%3A//data.europa.eu/esco/occupation/82025c02-9082-416c-998b-f51eb0359ee6>
Σχετικό επαγγελματικό περιγραμμά ΕΟΠΠΕΠ:
https://www.eoppep.gr/images/EP/EP_52.pdf

2.2. Αρμοδιότητες/Καθήκοντα

Ο/Η «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» ασκεί (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τις παρακάτω αρμοδιότητες/καθήκοντα, ανάλογα με την επαγγελματική θέση που κατέχει:

Ως εξειδικευμένο στέλεχος τουριστικού γραφείου

- Τμηματοποιεί και αναλύει την τουριστική αγορά, εστιάζοντας κυρίως στους/στις θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες ή προσκυνητές/τριες ως ομάδες καταναλωτών με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ανάλογη αγοραστική συμπεριφορά.
- Σχεδιάζει εξειδικευμένα εκδρομικά προγράμματα-ταξιδιωτικά πακέτα θρησκευτικού και προσκυνηματικού ενδιαφέροντος.
- Συνεργάζεται με τους/τις προμηθευτές/τριες τουριστικών προϊόντων που συμμετέχουν στη σύνθεση των ταξιδιωτικών πακέτων (ξενοδοχεία, χώροι εστίασης κ.ά.).
- Προσφέρει εξατομικευμένες βιωματικές εμπειρίες, εξυπηρετώντας τις ιδιαίτερες ανάγκες και επιθυμίες των θρησκευτικών τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών.
- Ενημερώνει για τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εξειδικευμένων πακέτων που προωθεί.
- Παρέχει ταξιδιωτικές πληροφορίες, συμβουλές και οδηγίες στους/στις ενδιαφερόμενους/ες ταξιδιώτες/ισσες.
- Διασφαλίζει την προσβασιμότητα σε τουριστικές υποδομές και υπηρεσίες.
- Εκπονεί προωθητικό υλικό (ταξιδιωτικά φυλλάδια, διαφημιστικά βίντεο).
- Διαχειρίζεται τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την προώθηση και πώληση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών (Social Media Management).
- Διεκπεραιώνει τις οικονομικές συναλλαγές με τους/τις διάφορους/ες συνεργάτες/τριες και προμηθευτές/τριες.
- Χρησιμοποιεί ξένες γλώσσες στο πλαίσιο της επικοινωνίας του/της με πελάτες/ισσες, συνεργάτες/τριες και προμηθευτές/τριες άλλων χωρών.

- Διαχειρίζεται Διεθνή Συστήματα Κρατήσεων (Global Distribution Systems – GDS), όπως Amadeus, Galileo, Sabre κ.ά., για κράτηση και έκδοση αεροπορικών εισιτηρίων, κράτηση δωματίων σε ξενοδοχεία και άλλα καταλύματα, για ενοικιάσεις αυτοκινήτων και την πώληση άλλων υπηρεσιών.
- Διαχειρίζεται Συστήματα Διαχείρισης Πελατών/ισσών (Customer Relationship Management – CRM) για τη διασφάλιση της ικανοποίησης των πελατών/ισσών.
- Διαχειρίζεται λογισμικά Συστήματα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (Enterprise Resource Planning – ERP) για την κατάλληλη διευθέτηση όλων των λειτουργιών της επιχείρησης.
- Παρέχει υπηρεσίες τουριστικού/ής συνοδού σε μεμονωμένα άτομα ή ομάδες ταξιδιωτών/ισσών, ειδικά σε θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες ή προσκυνητές/τριες.
- Διοργανώνει συνέδρια στο πλαίσιο οργανωμένης εκδρομής ή τουριστικού πακέτου που περιλαμβάνει και άλλες τουριστικές υπηρεσίες ή διαμονή, ειδικά για τον θρησκευτικό τουρισμό, τις προσκυνηματικές περιηγήσεις και τη θρησκεία.
- Διερευνά και αξιολογεί τον βαθμό ικανοποίησης των πελατών/ισσών του/της και διαχειρίζεται τυχόν παράπονά τους.
- Ακολουθεί την τουριστική νομοθεσία και υιοθετεί κώδικες ηθικής και δεοντολογίας στον τουρισμό.

Ως εξειδικευμένο στέλεχος παροχής υπηρεσιών συνοδείας τουριστών/τριών (Τουριστικός Συνοδός)

- Διεκπεραιώνει το εκδρομικό πρόγραμμα-τουριστικό πακέτο που του/της έχει αναθέσει το τουριστικό γραφείο, στο πλαίσιο ενός οργανωμένου ταξιδιού.
- Ενημερώνει τους/τις ταξιδιώτες/ισσες για τα περιλαμβανόμενα και μη περιλαμβανόμενα (ή προαιρετικά) του τουριστικού πακέτου.
- Ακολουθεί συγκεκριμένο ωρολόγιο πρόγραμμα, τηρώντας τις ώρες των αφίξεων και αναχωρήσεων, τον χρόνο παραμονής στα επισκεπτόμενα σημεία, τη χρονική διάρκεια των προγραμματισμένων στάσεων.
- Διασφαλίζει τις προϋποθέσεις εισόδου στους επισκεπτόμενους χώρους, ειδικά στα θρησκευτικά μνημεία/προσκυνήματα (ωράριο επισκεπτών/τριών, κόστος εισιτηρίου, κατάλληλη ενδυμασία κ.ά.).
- Συντονίζει ειδικού θρησκευτικού και εκκλησιαστικού χαρακτήρα δραστηριότητες που σχετίζονται με τη φιλοξενία των προσκυνητών/τριών σε μοναστηριακούς ξενώνες, με τη διαδικασία εκπλήρωσης τάματος, με τη συμμετοχή σε τακτικές ή έκτακτες Ιερές Ακολουθίες της Εκκλησίας (ιερά μυστήρια, εγκαίνια ναών, ιερές παρακλήσεις, αγιασμούς κ.ά.).
- Οργανώνει τη συμμετοχή των ταξιδιωτών/ισσών σε θρησκευτικές και εκκλησιαστικές εκδηλώσεις-φεστιβάλ.
- Διευκολύνει τις επισκέψεις σε θρησκευτικά/εκκλησιαστικά μουσεία και σε εκθεσιακούς χώρους θρησκευτικών αντικειμένων.

- Παρέχει γενικές πληροφορίες στους/στις ταξιδιώτες/ισσες για τα φυσικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά αξιοθέατα και τις διαθέσιμες τουριστικές υποδομές.
- Παρέχει πρακτικές οδηγίες στους/στις ταξιδιώτες/ισσες, διευκολύνοντας τις προσωπικές μετακινήσεις τους, την αγορά συναλλάγματος, τη χρήση χρεωστικών ή/και πιστωτικών καρτών, τις τηλεφωνικές επικοινωνίες που πραγματοποιούν από το εξωτερικό κλπ.
- Μεριμνά για τη διατήρηση της συνοχής της ομάδας των ταξιδιωτών/ισσών, ενθαρρύνοντας το ομαδικό πνεύμα.
- Διαχειρίζεται έκτακτα περιστατικά, όπως καθυστερήσεις και ακυρώσεις δρομολογίων των μεταφορικών μέσων, πολιτικές αναταραχές, απεργίες, ακραία καιρικά φαινόμενα κ.ά.
- Μεριμνά για την ασφάλεια και την υγεία των ταξιδιωτών/ισσών, παρέχοντας, εφόσον χρειαστεί, υπηρεσίες πρώτων βοηθειών.
- Συνεργάζεται με τους/τις τοπικούς/ές προμηθευτές/τριες προκειμένου να διασφαλίσει την ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχονται στους/στις ταξιδιώτες/ισσες.
- Ενημερώνει σε καθημερινή βάση, ως την ολοκλήρωση του ταξιδιού, το συνεργαζόμενο τουριστικό γραφείο για την πορεία υλοποίησης του εκδρομικού προγράμματος μέσω προφορικής ή γραπτής αναφοράς.

Ως εξειδικευμένο στέλεχος τουριστικής προβολής και ανάπτυξης

- Συνδράμει το έργο της διατήρησης, ανάδειξης και περαιτέρω προβολής και ανάπτυξης της θρησκευτικής και προσκυνηματικής κληρονομιάς της χώρας του/της.
- Χαράσσει και εφαρμόζει στρατηγικές για την ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων.
- Συνεργάζεται με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς τουρισμού για τη διαχείριση των θρησκευτικών και προσκυνηματικών προορισμών.
- Ενθαρρύνει τις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) για την προαγωγή του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων.
- Διενεργεί στατιστικές έρευνες και μελέτες για την ανάλυση της τουριστικής αγοράς και την εξέταση της τουριστικής ζήτησης και προσφοράς.
- Καταρτίζει εκθέσεις με αναλυτικά στοιχεία για τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις.
- Υποβάλλει προτάσεις και εισηγείται βελτιωτικά μέτρα και ρυθμίσεις για την καλύτερη διαχείριση του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων.
- Διοργανώνει και συντονίζει εκδηλώσεις με θέμα τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις.
- Εκπονεί προωθητικό υλικό (ταξιδιωτικά φυλλάδια, τουριστικούς οδηγούς, διαφημιστικά βίντεο) για την προβολή των θρησκευτικών και προσκυνηματικών προορισμών.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Συνεργάζεται με θρησκευτικούς και εκκλησιαστικούς φορείς και οργανισμούς στο πλαίσιο της συνδιαχείρισης του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων.
- Προτάσσει τεχνικές διαπολιτισμικής, διαχριστιανικής και διαθρησκευτικής επικοινωνίας.

Ως εξειδικευμένο στέλεχος γραφείων τουριστικών πληροφοριών και τουριστικών περιπτέρων (Info Points/Kiosks)

- Παρέχει γενικές πληροφορίες στους/στις επισκέπτες/τριες ενός τουριστικού προορισμού για τα φυσικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά αξιοθέατα, και για τις διαθέσιμες τουριστικές υποδομές.
- Παρέχει πρακτικές οδηγίες που διευκολύνουν τις μεταφορές και μετακινήσεις των επισκεπτών/τριών, την αγορά συναλλάγματος, τη χρήση χρεωστικών ή/και πιστωτικών καρτών, τις τηλεφωνικές κλήσεις από το εξωτερικό κλπ.
- Πραγματοποιεί κρατήσεις δωματίων σε ξενοδοχεία και άλλα καταλύματα.
- Προτείνει χώρους εστίασης και ψυχαγωγίας.
- Εκδίδει εισιτήρια για συμμετοχή σε πολιτιστικές και θρησκευτικές εκδηλώσεις.
- Προσφέρει τουριστικούς οδηγούς, χάρτες και ενημερωτικά φυλλάδια.
- Διαχειρίζεται οθόνες αφής (touch screens) για τη διαδραστική πληροφόρηση των επισκεπτών/τριών.
- Ενημερώνει για τουριστικές ιστοσελίδες και ειδικές εφαρμογές στο κινητό.
- Προβαίνει στην πώληση αναμνηστικών με το επίσημο σήμα της χώρας ή της συγκεκριμένης περιοχής.

Ως εξειδικευμένος διοργανωτής συνεδρίων και εκδηλώσεων

- Αναλαμβάνει τη διοργάνωση συνεδρίων και εκδηλώσεων, ειδικά όσων σχετίζονται με τον θρησκευτικό τουρισμό, τις προσκυνηματικές περιηγήσεις και τη θρησκεία, με την ιδιότητα του αρμόδιου στελέχους τουριστικού γραφείου ή του φυσικού προσώπου ή του μέλους νομικού προσώπου.
- Καθορίζει τους στόχους του συνεδρίου ή της εκδήλωσης χαράσσοντας ανάλογες στρατηγικές για την επίτευξή τους.
- Συνεργάζεται με τους φορείς-συντελεστές του συνεδρίου ή της εκδήλωσης για την τελική διαμόρφωση του προγράμματος.
- Αναζητά και επιλέγει κατάλληλες τοποθεσίες και χώρους για τη διεξαγωγή του συνεδρίου ή της εκδήλωσης.
- Διαπραγματεύεται συμβόλαια με επιχειρήσεις φιλοξενίας συνεδρίων και εκδηλώσεων και επιμελείται τις συμβάσεις και τα συμφωνητικά με τους/τις διάφορους/ες συνεργάτες/τριες.
- Φροντίζει για την έκδοση του δελτίου τύπου του συνεδρίου ή της εκδήλωσης.
- Αξιοποιεί μεταφραστές/τριες και διερμηνείς, ανάλογα με τις ανάγκες του συνεδρίου ή της εκδήλωσης.

- Επιθεωρεί και επιβλέπει τις κτιριακές εγκαταστάσεις, τη διαμόρφωση του χώρου, την υλικοτεχνική υποδομή, διασφαλίζοντας την εύρυθμη διεξαγωγή του συνεδρίου ή της εκδήλωσης.
- Εξασφαλίζει τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό (οπτικοακουστική κάλυψη), όπως και υπηρεσίες φωτογράφισης και βιντεοσκόπησης του συνεδρίου ή της εκδήλωσης.
- Εφαρμόζει τεχνικές επικοινωνίας για την προώθηση του συνεδρίου ή της εκδήλωσης και για την προσέλκυση χορηγών.
- Φροντίζει για την ασφαλή πρόσβαση, την υποδοχή και ταξίθεσία του κοινού στον χώρο του συνεδρίου ή της εκδήλωσης.
- Παράγει και διανέμει έντυπο υλικό στους/στις συμμετέχοντες/ουσες του συνεδρίου ή της εκδήλωσης, ερχόμενος/η σε συνεργασία με γραφίστες/τριες και τυπογράφους.
- Διαχειρίζεται παράπονα και συμμετέχει ενεργά στην αντιμετώπιση κρίσεων και έκτακτων καταστάσεων.
- Εξυπηρετεί τις ποικίλες ανάγκες των συμμετεχόντων/ουσών στο συνέδριο ή στην εκδήλωση (μεταφορές και μετακινήσεις, παροχή γευμάτων, δείπνων και coffee breaks, διανυκτέρευση σε ξενοδοχεία κ.ά.).
- Καταρτίζει προγράμματα οργανωμένων τοπικών περιηγήσεων για τους/τις συμμετέχοντες/ουσες στο συνέδριο ή στην εκδήλωση.
- Επικοινωνεί με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και οργανώνει τη συνέντευξη τύπου με τους/τις δημοσιογράφους.
- Αποδελτιώνει τον τύπο, συλλέγει και αρχειοθετεί τα δημοσιεύματα που σχετίζονται με το συνέδριο ή την εκδήλωση.
- Αξιολογεί το συνέδριο ή την εκδήλωση.

Ως εξειδικευμένο στέλεχος υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών/τριών θρησκευτικών χώρων

- Απαντά σε τηλεφωνικές κλήσεις, προγραμματίζει την ημερομηνία και την ώρα άφιξης των επισκεπτών/τριών, ενημερώνει για το ωράριο λειτουργίας του χώρου και για το κόστος των εισιτηρίων εισόδου.
- Υποδέχεται και καλωσορίζει τους/τις επισκέπτες/τριες διασφαλίζοντας την ομαλή είσοδο και παραμονή τους στον χώρο.
- Φροντίζει για την προσέλευση των επισκεπτών/τριών στον χώρο με την προβλεπόμενη ενδυμασία.
- Παρέχει γενικές πληροφορίες για τον επισκεπτόμενο χώρο διευκολύνοντας την ενημέρωση των επισκεπτών/τριών.
- Διανέμει ενημερωτικά φυλλάδια με πληροφορίες για τον επισκεπτόμενο χώρο.
- Διαχειρίζεται οθόνες αφής (touch screens) για τη διαδραστική πληροφόρηση των επισκεπτών/τριών αναφορικά με τον χώρο.
- Παρακολουθεί την τήρηση των μέτρων ασφαλείας για την πρόληψη των ατυχημάτων.
- Ενημερώνει για τη λήψη φωτογραφιών και τη βιντεοσκόπηση εντός του επισκεπτόμενου χώρου.

- Διαχειρίζεται το Βιβλίο Εντυπώσεων των επισκεπτών/τριών.

Ως εξειδικευμένο στέλεχος υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισών ξενοδοχείου (Front Desk, Concierge, Guest Relations)

- Υποδέχεται και καλωσορίζει τους/τις πελάτες/ισσες κατά την είσοδό τους στο ξενοδοχείο.
- Ενημερώνει τους/τις πελάτες/ισσες για τον τρόπο λειτουργίας, τα τμήματα και τις παρεχόμενες υπηρεσίες του ξενοδοχείου.
- Συνεργάζεται με όλα τα τμήματα του ξενοδοχείου για τη διεκπεραίωση των ποικίλων αιτημάτων των πελατών/ισών.
- Διαχειρίζεται τυχόν παράπονα πελατών/ισών και αντιμετωπίζει έκτακτα περιστατικά.
- Παρέχει πληροφορίες για τα φυσικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά αξιοθέατα της ευρύτερης περιοχής του ξενοδοχείου, διευκολύνοντας την επίσκεψή τους.
- Σχεδιάζει εξατομικευμένες βιωματικές εμπειρίες, προτείνοντας δραστηριότητες φυσιολατρικού, πολιτιστικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος.
- Προτείνει ημερήσιες εκδρομές, ερχόμενος/η σε συνεργασία με τοπικά τουριστικά γραφεία.
- Λαμβάνει ανατροφοδότηση από τους/τις πελάτες/ισσες κατά την αναχώρησή τους (μέσω της συμπλήρωσης ερωτηματολογίου ή online φόρμας), διερευνώντας τον βαθμό ικανοποίησης των προσδοκιών τους.

2.3. Προοπτικές Απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα

Ο/Η κάτοχος διπλώματος της ειδικότητας «Ειδικός Θρησκευτικού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» μπορεί να εργαστεί:

1. σε τουριστικά γραφεία (συμπεριλαμβανομένων των διαδικτυακών τουριστικών γραφείων – OTAs)
2. σε Τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών (TEOM)
3. σε τουριστικά καταλύματα
4. σε ναυτιλιακές εταιρείες επιβατηγού ναυτιλίας
5. σε εταιρείες κρουαζιέρας
6. σε συνεδριακά κέντρα
7. σε δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς και φορείς τουρισμού
8. σε γραφεία δήμων ή περιφερειών που σχετίζονται με τον τουρισμό
9. σε γραφεία τουριστικών πληροφοριών και τουριστικά περίπτερα (Info Points/Kiosks)
10. σε γραφεία και δομές εκκλησιαστικών ή θρησκευτικών νομικών προσώπων που σχετίζονται με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις

11. σε Τμήμα υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών θρησκευτικών χώρων (θρησκευτικών μνημείων και θρησκευτικών/εκκλησιαστικών μουσείων)
12. σε Τμήμα υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών ξενοδοχείων (Front Desk, Concierge, Guest Relations)
13. Ως ελεύθερος επαγγελματίας (Τουριστικός Πράκτορας, Tour Operator, Τουριστικός Συνοδός, Διοργανωτής Συνεδρίων και Εκδηλώσεων).

3. Προϋποθέσεις εγγραφής και διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

3.1. Προϋποθέσεις εγγραφής

Προϋπόθεση εγγραφής των ενδιαφερομένων είναι να είναι κάτοχοι απολυτηρίων τίτλων εκπαιδευτικών μονάδων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ως ακολούθως: Γενικό Λύκειο (ΓΕΛ), Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο (ΤΕΛ), Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο (ΕΠΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο (ΤΕΕ) Β΄ κύκλου σπουδών, και οι ισότιμοι προς τους προαναφερόμενους τίτλους.

Οι γενικές προϋποθέσεις εγγραφής στα ΙΕΚ ρυθμίζονται στον εκάστοτε ισχύοντα «Κανονισμό Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)».

3.2. Διάρκεια προγράμματος κατάρτισης

Η επαγγελματική κατάρτιση στα ΙΕΚ ξεκινά κατά το χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο, διαρκεί κατ' ελάχιστον τέσσερα (4) και δεν δύναται να υπερβαίνει τα πέντε (5) συνολικά εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της περιόδου πρακτικής άσκησης ή μαθητείας.

Η συνολική διάρκεια της κατάρτισης που υλοποιείται στο ΙΕΚ είναι 1.200 ώρες, ενώ της πρακτικής άσκησης είναι 960 ώρες.

4. Χορηγούμενοι τίτλοι – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά

Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της κατάρτισής τους λαμβάνουν Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΒΕΚ) και, μετά την επιτυχή συμμετοχή τους στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), λαμβάνουν Δίπλωμα Ειδικότητας της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου πέντε (5). Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ οι οποίοι/ες πέτυχαν στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο ΕΟΠΠΕΠ, μέχρι την έκδοση του διπλώματος, λαμβάνουν Βεβαίωση Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

5. Κατατάξεις τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ειδικότητα

5.1 Κατάταξη στην ειδικότητα κατόχων διπλώματος άλλων ειδικοτήτων της ίδιας ομάδας προσανατολισμού.

Κάτοχοι διπλώματος της ειδικότητας «Τουριστικός Συνοδός» της ίδιας ομάδας προσανατολισμού «Επαγγελματών Τουριστικών Επιχειρήσεων και Επιχειρήσεων Φιλοξενίας» μπορούν να εγγραφούν στο Γ' εξάμηνο της ειδικότητας.

5.2 Κατάταξη των τίτλων της δευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στην ειδικότητα.

Δεν υφίστανται τίτλοι άλλων μονάδων του ισχύοντος σήμερα εκπαιδευτικού συστήματος της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης που μπορούν να καταταγούν στην ειδικότητα, δεδομένου ότι η ειδικότητα «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» λειτουργεί μόνο στα ΙΕΚ.

6. Πιστοποίηση αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων ΙΕΚ

Η διαδικασία πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης αποφοίτων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) της ειδικότητας «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» διενεργείται από τον ΕΟΠΠΕΠ σύμφωνα με το Ν.4763/20 (254 Α'). Το εξεταστικό σύστημα καθώς και η Τράπεζα Θεμάτων δύνανται να υιοθετούν τις αρχές του διεθνές προτύπου EN ISO/IEC 17024 ως προς την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και την αντικειμενικότητα.

7. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Το «Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων» κατατάσσει τους τίτλους σπουδών που αποκτώνται στη χώρα σε οκτώ (8) Επίπεδα. Το Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που χορηγείται στους αποφοίτους ΙΕΚ, ύστερα από πιστοποίηση, αντιστοιχεί στο πέμπτο (5ο) από τα οκτώ (8) επίπεδα.

Τα επίπεδα των τίτλων σπουδών που χορηγούν τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και η αντιστοιχισή τους με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων είναι τα παρακάτω:

Πίνακας 1. Τύποι προσόντων

Η δράση υλοποιείται με συγχρηματοδότηση της Ε.Ε. Πρόγραμμα ERASMUS+ (Δράσεις 2018-2020 του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. για το Εθνικό Σημείο Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, EOF-NCP).

<https://www.eoppep.gr/index.php/el/qualification-certificate/national-qualification-framework>.

8. Πιστωτικές μονάδες

Οι πιστωτικές μονάδες προσδιορίζονται με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET) από τον φορέα που έχει το νόμιμο δικαίωμα σχεδιασμού και έγκρισης των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το ECVET είναι ένα από τα ευρωπαϊκά εργαλεία που αναπτύχθηκαν για την αναγνώριση, συγκέντρωση και μεταφορά πιστωτικών

22 Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

μονάδων (credits) στον χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Με το σύστημα αυτό μπορούν να αξιολογηθούν και να πιστοποιηθούν οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι ικανότητες (μαθησιακά αποτελέσματα) που απέκτησε ένα άτομο κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής του εκπαίδευσης και κατάρτισης, τόσο εντός των συνόρων της χώρας του όσο και σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πιστωτικές μονάδες για τις ειδικότητες των ΙΕΚ θα προσδιοριστούν από τους αρμόδιους φορείς όταν εκπονηθεί το εθνικό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

9. Επαγγελματικά δικαιώματα

Δεν έχουν καθοριστεί ακόμη επαγγελματικά δικαιώματα ή αντίστοιχες επαγγελματικές άδειες.

10. Σχετική νομοθεσία

Παρατίθεται παρακάτω το ισχύον θεσμικό πλαίσιο που αφορά τη λειτουργία των ΙΕΚ καθώς και τις συγκεκριμένες ρυθμίσεις που αφορούν στην ειδικότητα:

- «Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας (ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν)», όπως εκάστοτε ισχύει.
- ΦΕΚ 1541/Β'/22-7-2015. Η ειδικότητα ιδρύθηκε με βάση το συγκεκριμένο ΦΕΚ, λαμβάνοντας τον αρχικό της τίτλο «Θρησκευτικός Τουρισμός και Προσκυνηματικές Περιηγήσεις», και μετονομάστηκε σε «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» με βάση το ΦΕΚ 2661/Β'/30-5-2022. http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220202661
- ΦΕΚ 254/Α'/21-12-2020. Νόμος υπ' αριθμ. 4763/2020. Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελμάτων (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.
- ΦΕΚ 3938/Β'/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- ΦΕΚ 4146/Β'/9-9-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3. Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας.

Σε κάθε περίπτωση, ανατρέχετε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (<http://www.minedu.gov.gr>) καθώς και της Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & Διά Βίου Μάθησης (<https://gsvetlly.minedu.gov.gr/>).

11. Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης

- Αθωνική Ψηφιακή Κιβωτός, <https://athoskivotos.eu/>
- ΕΟΤ – Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού, <http://www.gnto.gr/>
- Θρησκευτικοί Τουριστικοί Προορισμοί – Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών, <http://www.religiousgreece.gr/>
- Θρησκευτικός Τουρισμός – Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ), <https://www.visitgreece.gr/experiences/religious-tourism/>
- ΙΝΣΕΤΕ – Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, <https://insete.gr/>
- ΙΤΕΠ – Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών και Προβλέψεων, <http://www.itep.gr/gr/index.htm>
- Μοναστήρια της Ελλάδας, <https://www.monastiria.gr/>
- ΞΕΕ – Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο της Ελλάδος, <http://www.grhotels.gr/>
- Πανελλήνιο Σωματείο Τουριστικών Συνοδών, <https://el-gr.facebook.com/I.A.T.M.Somateio/>
- ΣΕΕΝ – Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας, <https://seen.org.gr/el/syndesmos/profil>
- ΣΕΤΕ – Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, www.sete.gr
- Συνοδικό Γραφείο Προσκυνηματικών Περιηγήσεων (Θρησκευτικού Τουρισμού) <https://www.ecclesia.gr/greek/holysynod/commitees/tourism/tourism.htm>
- Σωματείο Διπλωματούχων Ξεναγών, <https://www.tourist-guides.gr/el/the-association.aspx>
- Υπουργείο Τουρισμού, <https://mintour.gov.gr/>
- ΗΑΤΤΑ – Σύνδεσμος Τουριστικών και Ταξιδιωτικών Γραφείων Ελλάδος, www.hatta.gr
- Mount Athos 360, <https://mountathos360.com/>

**Μέρος Β' – ΣΚΟΠΟΣ & ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας

Ο βασικός σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας είναι να προετοιμάσει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία στην ειδικότητα «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων». Επιδιώκεται, μέσω της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης αλλά και της πρακτικής άσκησης, να αποκτήσουν τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για την άσκηση της ειδικότητας «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων».

2. Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης

Οι γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες κατά τη διάρκεια της κατάρτισής τους οργανώνονται σε ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων που καλύπτουν το σύνολο του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, για την ειδικότητα «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» διακρίνουμε τις παρακάτω ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων:

- (α) «Παροχή υπηρεσιών τουριστικού γραφείου»,
- (β) «Παροχή υπηρεσιών τουριστικού/ής συνοδού»,
- (γ) «Παροχή υπηρεσιών τουριστικής προβολής και ανάπτυξης»,
- (δ) «Παροχή υπηρεσιών σε γραφεία τουριστικών πληροφοριών και τουριστικά περίπτερα (Info Points/Kiosks)»,
- (ε) «Παροχή υπηρεσιών διοργάνωσης συνεδρίων και εκδηλώσεων»,
- (στ) «Παροχή υπηρεσιών υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών/τριών θρησκευτικών χώρων», και
- (ζ) «Παροχή υπηρεσιών υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών ξενοδοχείου (Front Desk, Concierge, Guest Relations)».

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα επιμέρους προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ανά ενότητα που προσδιορίζουν με σαφήνεια όσα οι εκπαιδευόμενοι/ες θα γνωρίζουν ή/και θα είναι ικανοί/ές να πράττουν, αφού ολοκληρώσουν το πρόγραμμα κατάρτισης της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Πίνακας 2: Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Με την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:
A. «Παροχή υπηρεσιών τουριστικού γραφείου»	<ul style="list-style-type: none"> • αναλαμβάνουν τον σχεδιασμό και τη συνολική διαχείριση διαφόρων ειδών τουριστικών πακέτων, ειδικά θρησκευτικού και προσκυνηματικού ενδιαφέροντος, • καταρτίζουν μονοήμερα, ολιγοήμερα ή πολυήμερα εκδρομικά προγράμματα, ειδικά για θρησκευτικές και προσκυνηματικές περιηγήσεις, εντός ή εκτός της ελληνικής επικράτειας, • δημιουργούν θεματικές διαδρομές που παρέχουν εκπαίδευση και αναψυχή με βάση ένα συγκεκριμένο θεματικό πλαίσιο, ειδικά θρησκευτικό και προσκυνηματικό, εντός ή εκτός της ελληνικής επικράτειας, • διοργανώνουν τοπικά, εθνικά ή διεθνή συνέδρια ποικίλης θεματολογίας, ειδικά για τον θρησκευτικό τουρισμό, τις προσκυνηματικές περιηγήσεις και τη θρησκεία, ως μέρος οργανωμένης εκδρομής ή τουριστικού πακέτου που περιλαμβάνει και άλλες τουριστικές υπηρεσίες ή διαμονή, • οργανώνουν τον ταξιδιωτικό φάκελο των τουριστικών συνοδών ή διπλωματούχων ξεναγών, περιλαμβάνοντας όλα τα σχετικά με το κάθε ταξίδι έγγραφα, • παρέχουν υπηρεσίες τουριστικού/ής συνοδού σε μεμονωμένα άτομα ή ομάδες ταξιδιωτών/ισσών, ειδικά σε θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες, εντός ή εκτός της ελληνικής επικράτειας, • καταρτίζουν σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή τουριστικούς οδηγούς, καταλόγους ταξιδιωτικών πακέτων, εκδρομικές αφίσες, εκδρομικά προγράμματα, έντυπα ταξιδιωτικών πληροφοριών και οδηγιών, • διαχειρίζονται Διεθνή Συστήματα Κρατήσεων (Global Distribution Systems – GDS), όπως Amadeus, Galileo, Sabre κ.ά., για κράτηση και έκδοση αεροπορικών

	<p>εισιτηρίων, για κράτηση δωματίων σε ξενοδοχεία και άλλα καταλύματα, για ενοικιάσεις αυτοκινήτων κλπ.,</p> <ul style="list-style-type: none"> • χρησιμοποιούν λογισμικά Συστήματα Διαχείρισης Πελατών/ισσών (Customer Relationship Management – CRM) για τη διασφάλιση της ικανοποίησης των πελατών/ισσών, • χρησιμοποιούν λογισμικά Συστήματα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (Enterprise Resource Planning – ERP) για τη διαχείριση όλων των λειτουργιών της επιχείρησης, • παρουσιάζουν λεπτομερώς τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ταξιδιωτικών πακέτων στους/στις ενδιαφερόμενους/ες πελάτες/ισσες καθιστώντας κατανοητές όλες τις λεπτομέρειες και τα σημεία υπεροχής τους έναντι άλλων προτάσεων, • παρέχουν εξατομικευμένες ταξιδιωτικές πληροφορίες, συμβουλές και οδηγίες στους/στις ενδιαφερόμενους/ες πελάτες/ισσες, • συνεργάζονται με τους τουριστικούς παραγωγούς προβαίνοντας στην πρακτόρευση των προϊόντων τους και λαμβάνοντας προμήθεια επί της τιμής πώλησης που ορίζουν οι τουριστικοί παραγωγοί, • εξυπηρετούν τους/τις πελάτες/ισσες και συνεργάτες/τριες του τουριστικού γραφείου αναλαμβάνοντας τη διεκπεραίωση των τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και της αλληλογραφίας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), • διαχειρίζονται τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διευκολύνοντας την προβολή και διανομή των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχει το τουριστικό γραφείο,
<p>B. «Παροχή υπηρεσιών τουριστικού/ής συνοδού»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • διεκπεραιώνουν εκδρομικά προγράμματα και τουριστικά πακέτα τηρώντας τους προβλεπόμενους όρους αναφορικά με τα περιλαμβανόμενα και μη περιλαμβανόμενα σε αυτά, • διαχειρίζονται τις πληροφορίες και να εκτελούν τις οδηγίες που περιλαμβάνονται στους ταξιδιωτικούς φακέλους των τουριστικών συνοδών, • παρέχουν γενικές πληροφορίες στους/στις ταξιδιώτες/ισσες καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού για τα φυσικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά αξιοθέατα και τις διαθέσιμες τουριστικές υποδομές,

	<ul style="list-style-type: none"> • παρέχουν πρακτικές οδηγίες στους/στις ταξιδιώτες/ισσες καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού για τις προσωπικές μετακινήσεις και μεταφορές τους, τα κατάλληλα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, τη χρήση χρεωστικών ή/και πιστωτικών καρτών, τις τηλεφωνικές επικοινωνίες από το εξωτερικό κ.ά., • συνεργάζονται με τους/τις τοπικούς/ές προμηθευτές/τριες για τη διασφάλιση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται στους/στις ταξιδιώτες/ισσες, • εφαρμόζουν τρόπους διαχείρισης έκτακτων περιστατικών, παρέχοντας, μεταξύ των άλλων, υπηρεσίες πρώτων βοηθειών,
<p>Γ. «Παροχή υπηρεσιών τουριστικής προβολής και ανάπτυξης»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν στρατηγικές για την τουριστική προβολή και ανάπτυξη ενός τουριστικού προορισμού, ειδικά μέσω του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων, • διεξάγουν ποιοτικές και ποσοτικές έρευνες και μελέτες για τη συγκέντρωση στοιχείων και τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση του θρησκευτικού στοιχείου κάθε περιοχής, • προβαίνουν σε βελτιωτικές παρεμβάσεις και διορθωτικές αλλαγές για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του τουριστικού τομέα κάθε περιοχής, • διοργανώνουν και να συντονίζουν πολιτιστικές και θρησκευτικές εκδηλώσεις για την ανάδειξη της πολιτιστικής και θρησκευτικής ταυτότητας κάθε περιοχής, • παράγουν έντυπο ή ψηφιακό πληροφοριακό υλικό για την τουριστική προώθηση κάθε περιοχής (τουριστικούς οδηγούς, χάρτες, διαφημιστικά βίντεο), • διαχειρίζονται τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την προβολή και διανομή του τουριστικού προϊόντος, • παρέχουν πληροφορίες τηλεφωνικά ή μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας στους/στις ενδιαφερόμενους/ες επισκέπτες/τριες αναφορικά με τα τοπικά αξιοθέατα, τις διαθέσιμες τουριστικές υποδομές, τις διάφορες δραστηριότητες και

	<p>εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται σε κάθε περιοχή,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ενημερώνουν τον τοπικό πληθυσμό μέσω ειδικών δράσεων για τη συμβολή του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και για την κατάλληλη διαχείριση των τουριστικών ροών, • συνεργάζονται με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς τουρισμού για την προβολή και ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων, • συνεργάζονται με οργανισμούς και φορείς της Εκκλησίας της Ελλάδος και με θρησκευτικές κοινότητες άλλων χριστιανικών δογμάτων ή θρησκειών για την από κοινού διαχείριση του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων, • προτάσσουν τεχνικές διαπολιτισμικής, διαχριστιανικής και διαθρησκευτικής επικοινωνίας για την αειφόρο ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
<p>Δ. «Παροχή υπηρεσιών σε γραφεία τουριστικών πληροφοριών και τουριστικά περίπτερα (Info Points/Kiosks)»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • παρέχουν γενικές πληροφορίες στους/στις επισκέπτες/τριες ενός τουριστικού προορισμού, ειδικά στους/στις θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες, για τα φυσικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά αξιοθέατα, καθώς και για τις διαθέσιμες τουριστικές υποδομές, • παρέχουν πρακτικές οδηγίες που διευκολύνουν τις μετακινήσεις και μεταφορές των επισκεπτών/τριών, την αγορά συναλλάγματος, τη χρήση χρεωστικών ή/και πιστωτικών καρτών, τις τηλεφωνικές επικοινωνίες κλπ., • πραγματοποιούν κρατήσεις δωματίων σε ξενοδοχεία και άλλα καταλύματα, • προτείνουν στους/στις επισκέπτες/τριες χώρους εστίασης και ψυχαγωγίας, • εκδίδουν εισιτήρια για τη συμμετοχή των επισκεπτών/τριών σε εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή,

	<ul style="list-style-type: none"> • παράγουν και να διανέμουν στους/στις επισκέπτες/τριες έντυπο πληροφοριακό υλικό, όπως τουριστικούς οδηγούς, χάρτες και ενημερωτικά φυλλάδια, • διαχειρίζονται οθόνες αφής (touch screens) για τη διαδραστική ενημέρωση των επισκεπτών/τριών, • ενημερώνουν τους/τις επισκέπτες/τριες για τις διαθέσιμες τουριστικές ιστοσελίδες και για αντίστοιχες εφαρμογές στο κινητό, • προβαίνουν στην πώληση αναμνηστικών με το επίσημο σήμα της χώρας ή της συγκεκριμένης περιοχής,
<p>Ε. «Παροχή υπηρεσιών διοργάνωσης συνεδρίων και εκδηλώσεων»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • διοργανώνουν συνέδρια και εκδηλώσεις ποικίλης θεματολογίας, ειδικά για τον θρησκευτικό τουρισμό, τις προσκυνηματικές περιηγήσεις και τη θρησκεία, • καθορίζουν τους στόχους του συνεδρίου ή της εκδήλωσης χαράσσοντας ανάλογες στρατηγικές για την επίτευξή τους, • εφαρμόζουν τεχνικές επικοινωνίας για την προώθηση του συνεδρίου ή της εκδήλωσης και για την προσέλκυση χορηγών, • συνεργάζονται με τους φορείς-συντελεστές του συνεδρίου ή της εκδήλωσης για την τελική διαμόρφωση του προγράμματος, • συντάσσουν το δελτίο τύπου του συνεδρίου ή της εκδήλωσης, • παράγουν έντυπο ή/και ψηφιακό πληροφοριακό υλικό για την προώθηση του συνεδρίου ή της εκδήλωσης, ερχόμενοι/ες σε συνεργασία με γραφίστες/τριες και τυπογράφους, • επιλέγουν κατάλληλες τοποθεσίες και χώρους για τη διεξαγωγή του συνεδρίου ή της εκδήλωσης, • διαπραγματεύονται συμβόλαια με επιχειρήσεις φιλοξενίας συνεδρίων και εκδηλώσεων, • επιθεωρούν και να επιβλέπουν τις κτιριακές εγκαταστάσεις, τη διαμόρφωση του χώρου, την υλικοτεχνική υποδομή, διασφαλίζοντας την εύρυθμη διεξαγωγή του συνεδρίου ή της εκδήλωσης,

	<ul style="list-style-type: none"> • μεριμνούν για την οπτικοακουστική κάλυψη και για την επαγγελματική φωτογράφιση και βιντεοσκόπηση του συνεδρίου ή της εκδήλωσης, • συνεργάζονται με μεταφραστές/τριες και διερμηνείς, ανάλογα με τις ανάγκες του συνεδρίου ή της εκδήλωσης, • επιβλέπουν την υποδοχή και την ταξίθεσία του κοινού στον χώρο διεξαγωγής του συνεδρίου ή της εκδήλωσης, • μεριμνούν για την ασφαλή πρόσβαση και παραμονή των συμμετεχόντων/ουσών στον χώρο του συνεδρίου ή της εκδήλωσης λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας, • φροντίζουν για την εξυπηρέτηση των ποικίλων αναγκών των συμμετεχόντων/ουσών στο συνέδριο ή στην εκδήλωση (μεταφορές και μετακινήσεις, παροχή γευμάτων, coffee breaks, φιλοξενία σε ξενοδοχεία κ.ά.), • χειρίζονται προβλήματα και παράπονα και να συμμετέχουν ενεργά στην αντιμετώπιση κρίσεων και εκτάκτων καταστάσεων κατά τη διάρκεια του συνεδρίου ή της εκδήλωσης, • καταρτίζουν προγράμματα τοπικών περιηγήσεων για τους συμμετέχοντες/ουσες στο συνέδριο ή στην εκδήλωση, • διαχειρίζονται τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και να οργανώνουν τη συνέντευξη τύπου με τους/τις δημοσιογράφους, • αποδελτιώνουν τον τύπο συλλέγοντας και αρχειοθετώντας τα δημοσιεύματα που σχετίζονται με το συνέδριο ή την εκδήλωση, • αξιολογούν το συνέδριο ή την εκδήλωση,
<p>ΣΤ. «Παροχή υπηρεσιών υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών/τριών θρησκευτικών χώρων»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • αναλαμβάνουν την υποδοχή και ενημέρωση των επισκεπτών/τριών σε θρησκευτικά μνημεία/προσκυνήματα και θρησκευτικά/εκκλησιαστικά μουσεία, • διεκπεραιώνουν τις τηλεφωνικές συνδιαλέξεις και την αλληλογραφία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail),

	<ul style="list-style-type: none"> • ενημερώνουν για το ωράριο λειτουργίας του χώρου και για το κόστος των εισιτηρίων εισόδου, • προγραμματίζουν την ημερομηνία και την ώρα άφιξης των επισκεπτών/τριών, • διασφαλίζουν την ομαλή είσοδο και παραμονή των επισκεπτών/τριών στον χώρο, • φροντίζουν για την προσέλευση των επισκεπτών/τριών στον χώρο με την προβλεπόμενη ενδυμασία, • παρέχουν γενικές πληροφορίες για τον επισκεπτόμενο χώρο, διευκολύνοντας έτσι την ενημέρωση των επισκεπτών/τριών, • διανέμουν ενημερωτικά φυλλάδια που περιλαμβάνουν πληροφορίες για τον επισκεπτόμενο χώρο, • διαχειρίζονται οθόνες αφής (touch screens) για τη διαδραστική ενημέρωσή των επισκεπτών/τριών αναφορικά με τον χώρο, • παρακολουθούν την τήρηση των μέτρων ασφαλείας για την πρόληψη των ατυχημάτων, • ενημερώνουν για τη λήψη φωτογραφιών ή για τη βιντεοσκόπηση εντός του επισκεπτόμενου χώρου, • διαχειρίζονται το Βιβλίο Εντυπώσεων των επισκεπτών/τριών,
<p>Z. Παροχή υπηρεσιών υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών ξενοδοχείου (Front Desk, Concierge, Guest Relations)»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • υποδέχονται και να καλωσορίζουν τους/τις επισκέπτες/τριες κατά την είσοδό τους στο ξενοδοχείο, • ενημερώνουν τους/τις πελάτες/ισσες για τον τρόπο λειτουργίας, τα τμήματα και τις παρεχόμενες υπηρεσίες του ξενοδοχείου, • επικοινωνούν με όλα τα τμήματα του ξενοδοχείου για τη διεκπεραίωση των αιτημάτων των πελατών/ισσών, • χειρίζονται και να επιλύουν τυχόν παράπονα πελατών/ισσών και να αντιμετωπίζουν έκτακτα περιστατικά, • παρέχουν πληροφορίες για τα φυσικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά αξιοθέατα της ευρύτερης περιοχής

	<p>του ξενοδοχείου, διευκολύνοντας την επίσκεψή των πελατών/ισσών,</p> <ul style="list-style-type: none"> • σχεδιάζουν εξατομικευμένες βιωματικές εμπειρίες προτείνοντας δραστηριότητες φυσιολατρικού, πολιτιστικού και θρησκευτικού ενδιαφέροντος, • προτείνουν οργανωμένους περιπάτους και ημερήσιες εκδρομές ερχόμενοι/ες σε συνεργασία με τοπικά τουριστικά γραφεία.
--	--

Μέρος Γ' – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Γ1 – ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Ωρολόγιο πρόγραμμα

Παρατίθεται το ωρολόγιο πρόγραμμα της ειδικότητας «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων», με παρουσίαση των εβδομαδιαίων ωρών θεωρίας (Θ), εργαστηρίων (Ε) καθώς και του συνόλου (Σ) αυτών ανά μάθημα και ανά εξάμηνο:

Πίνακας 3. Ωρολόγιο πρόγραμμα

ΕΞΑΜΗΝΟ		Α			Β			Γ			Δ		
Α/Α	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ
1	ΑΡΧΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ	2		2									
2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	2		2									
3	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3
4	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ		3	3		3	3		3	3		3	3
5	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑΣ	2		2	2		2						
6	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ	2		2	2		2	2		2	2		2
7	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ		2	2		2	2						
8	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ	2		2									
9	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ	1	1	2	1	1	2						
10	ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ				2		2						
11	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ				2		2						
12	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ				2		2						
13	ΑΓΓΛΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ							2		2	2		2
14	ΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗ							2		2			
15	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ							2		2	2		2
16	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ							2		2			
17	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ							2		2	2		2
18	ΥΓΙΕΙΝΗ - ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ							1	1	2			
19	ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΕΛΑΤΩΝ										1	1	2
20	ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ										2		2
21	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ (MICE)										2		2
ΣΥΝΟΛΟ		13	7	2	13	7	2	15	5	2	15	5	2

2. Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης

2.1. ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄

2.1.A. ΑΡΧΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που σχετίζονται με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές έννοιες του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων, καθώς και στη συμβολή τους στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη. Αναλύεται η ειδική μορφή του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων, εξετάζονται οι διαφορές τους και μελετάται η τυπολογία των πόρων τους. Περιγράφονται οι θετικές επιδράσεις από την ανάπτυξή τους και μελετώνται οι διάφοροι πιθανοί κίνδυνοι και η αντιμετώπισή τους μέσα από τεχνικές διαχείρισης και άσκησης τουριστικής πολιτικής που συμβαδίζουν με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Επιπλέον, παρουσιάζονται οι εθνικοί και διεθνείς φορείς τουρισμού, όπως και οι εκκλησιαστικοί και θρησκευτικοί φορείς που σχετίζονται με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, και μελετάται η θεσμική προστασία που παρέχουν. Τέλος, εξετάζονται τα σχετικά στατιστικά στοιχεία για την εξαγωγή συμπερασμάτων και διερευνώνται οι σύγχρονες προοπτικές του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- εξηγούν τις έννοιες «θρησκευτικός τουρισμός» και «προσκυνηματικές περιηγήσεις»,
- αναγνωρίζουν τη σημασία τους για την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη,
- περιγράφουν την ιστορική εξέλιξη του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- διακρίνουν τις διαφορές ανάμεσα στον θρησκευτικό τουρισμό και στις προσκυνηματικές περιηγήσεις,
- προσδιορίζουν την τυπολογία του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- προσαρμόζουν τις υπηρεσίες τους σύμφωνα με τις ανάγκες και τα κίνητρα των τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- εφαρμόζουν τις κατάλληλες πρακτικές βιώσιμης διαχείρισης και ανάπτυξης,
 - αξιολογούν τα σχετικά στατιστικά στοιχεία για την εξαγωγή συμπερασμάτων,
 - εντοπίζουν τις θετικές επιδράσεις αλλά και τους κινδύνους που προκύπτουν από την ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
 - πραγματοποιούν δράσεις που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες προοπτικές του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων, και
 - συνεργάζονται με τους αρμόδιους φορείς για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την προστασία του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.1.B. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

● **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές έννοιες της γενικής και τουριστικής γεωγραφίας. Περιγράφονται οι φυσικοί πόροι ενός προορισμού και εξετάζονται το ανθρωπογενές περιβάλλον του και οι ανθρωπino-πολιτισμικοί πόροι του προσδιορίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που έχει ως τουριστικός προορισμός. Αναφέρονται τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά των ηπείρων και καταγράφονται οι σημαντικότεροι τουριστικοί προορισμοί τους. Παρουσιάζεται, επίσης, η χρήση των επαγγελματικών και των κοινών τουριστικών οδηγών, και μελετώνται περιπτώσεις προορισμών θρησκευτικού και προσκυνηματικού ενδιαφέροντος, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

● **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν τις βασικές έννοιες της γενικής και τουριστικής γεωγραφίας,
- περιγράφουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τους φυσικούς πόρους ενός προορισμού,
- αναφέρουν τους ανθρωπino-πολιτισμικούς πόρους ενός προορισμού,
- εντοπίζουν τα ειδικά χαρακτηριστικά ενός τουριστικού προορισμού,
- ερευνούν τους βασικούς τρόπους μετακίνησης και τα είδη διαμονής σε έναν προορισμό,
- διακρίνουν τη σημασία των υποδομών και των άλλων παραγόντων για την τουριστική ανάπτυξη,

- συγκρίνουν τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά των ηπείρων και των περιοχών τους,
 - καταγράφουν τους δημοφιλέστερους τουριστικούς προορισμούς ανά ήπειρο,
 - χρησιμοποιούν τους κατάλληλους επαγγελματικούς και κοινούς τουριστικούς οδηγούς,
 - σχεδιάζουν διαδρομές που ανταποκρίνονται στα γεωγραφικά και τουριστικά χαρακτηριστικά του προορισμού, και
 - υιοθετούν το μοντέλο της τουριστικής γεωγραφίας για τον γεωγραφικό και τουριστικό προσδιορισμό των προορισμών θρησκευτικού και προσκυνηματικού ενδιαφέροντος.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.1.Γ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ I

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σχετικά με τις θρησκευτικές και προσκυνηματικές περιηγήσεις στον ελλαδικό χώρο. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο ιστορικό και θρησκευτικό πλαίσιο αυτής της κληρονομιάς, στα συστατικά στοιχεία και τα χαρακτηριστικά της. Εξετάζονται η χριστιανική τοπογραφία (μνημεία, ναοί, μοναστήρια κ.ά.) και η θρησκευτική, καλλιτεχνική και πολιτιστική τους αξία. Παρουσιάζονται οι διαδρομές και οι τόποι παρουσίας των αγίων, τα λατρευτικά τους δίκτυα, τα εκκλησιαστικά και μοναστικά δίκτυα. Περιγράφονται οι θρησκευτικές εορτές, οι τελετές και εκδηλώσεις θρησκευτικού χαρακτήρα και οι θρησκευτικές παραδόσεις με τις τοπικές παραλλαγές τους. Αναφέρονται, επίσης, τα βυζαντινά και εκκλησιαστικά μουσεία, το κειμηλιακό απόθεμα, οι εκθέσεις και συλλογές με θρησκευτικές αναφορές, καθώς και κάθε μορφή βυζαντινής τέχνης. Περιγράφονται, τέλος, ναοί άλλων χριστιανικών ομολογιών, καθώς και τα εβραϊκά και οθωμανικά θρησκευτικά μνημεία που υπάρχουν σε κάθε περιοχή. Στη μαθησιακή ενότητα του πρώτου (1ου) εξαμήνου εξετάζονται: Μακεδονία και Θράκη. Κατά τη διάρκεια της εργαστηριακής κατάρτισης προτείνονται: α) έρευνα για τον γεωγραφικό και τουριστικό προσδιορισμό, και τη θρησκευτική κληρονομιά της κάθε περιοχής, β) σύνταξη και παρουσίαση θρησκευτικών και προσκυνηματικών οδηγιών, διαδρομών και δικτύων για τους προορισμούς, και γ) Εκπαιδευτικές επισκέψεις στις εξεταζόμενες περιοχές.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ορίζουν τα γεωγραφικά και τουριστικά χαρακτηριστικά του τόπου προορισμού,

- αναγνωρίζουν τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά της Μακεδονίας και της Θράκης,
 - περιγράφουν το ιστορικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύσσεται η θρησκευτική κληρονομιά της Μακεδονίας και της Θράκης,
 - εξετάζουν τα μνημεία και τα προσκυνήματα ερμηνεύοντας τη θρησκευτική, καλλιτεχνική και πολιτιστική τους αξία,
 - ερευνούν τις διαδρομές και τους τόπους παρουσίας των αγίων και τους τρόπους διάδοσης και απόδοσης τιμής προς αυτούς,
 - διακρίνουν τους σταθμούς της ιστορίας και της πνευματικότητας της ορθοδοξίας,
 - εξετάζουν τις εορτές και τις θρησκευτικές παραδόσεις της Μακεδονίας και της Θράκης, με τις τοπικές παραλλαγές τους,
 - εντοπίζουν τη μοναχική παράδοση και τη μοναστηριακή κληρονομιά της Μακεδονίας και της Θράκης,
 - προτείνουν νέες θρησκευτικές και προσκυνηματικές διαδρομές αξιοποιώντας νέες πληροφορίες για τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά της Μακεδονίας και της Θράκης,
 - παρουσιάζουν καινοτόμα εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση την ιδιαίτερη θρησκευτική κληρονομιά της Μακεδονίας και της Θράκης, και
 - ενθαρρύνουν δράσεις για την έρευνα, ανάδειξη, προβολή και προστασία της θρησκευτικής κληρονομιάς και των προσκυνημάτων.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (1), Σύνολο (3)

2.1.Δ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ Ι

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών και εργαστηριακών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων στο πεδίο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων και η πρακτική εφαρμογή εξετάζεται σε συνάρτηση με τις υπόλοιπες μαθησιακές ενότητες του κάθε εξαμήνου. Χώροι διεξαγωγής του μαθήματος είναι η εργαστηριακή αίθουσα του ΙΕΚ και χώροι εκτός του ΙΕΚ που σχετίζονται με το μελλοντικό πεδίο της επαγγελματικής δραστηριοποίησης των εκπαιδευομένων στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών επισκέψεων. Προτεινόμενες δραστηριότητες: 1) Επισκέψεις σε τουριστικές επιχειρήσεις και φορείς τουρισμού. 2) Επισκέψεις σε φορείς και οργανισμούς και χώρους λατρείας διαφόρων θρησκευτικών κοινοτήτων και ομολογιών. 3) Συμμετοχή σε θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές. 4) Παρακολούθηση σχετικών με την ειδικότητα συνεδρίων. 5) Διεξαγωγή ασκήσεων πεδίου με στόχο την αναπαράσταση οδηγούμενης τουριστικής εκδρομής. 6) Να σχεδιάζουν (σε συνεννόηση με το ΙΕΚ και τους σπουδαστές) και να υλοποιούν πολυήμερες εκδρομές στην Ελλάδα, οι οποίες

να εξυπηρετούν πολλούς από τους παραπάνω στόχους. Στο πρώτο εξάμηνο οι σπουδαστές μπορούν να εστιάσουν στη μελέτη και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στη Μακεδονία και τη Θράκη.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- δημιουργούν εκδρομικά προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- παρέχουν υπηρεσίες συνοδείας σε θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες, μεμονωμένους/ες ή σε ομάδες (γκρουπ), Έλληνες/ίδες ή αλλοδαπούς/ές, οποιασδήποτε θρησκείας ή δόγματος, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, ως τουριστικοί συνοδοί,
- αναλύουν δεδομένα και πληροφορίες με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,
- ορίζουν το επάγγελμά τους, τα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις τους, τους κανονισμούς και τη σχετική νομοθεσία καθώς και τους κανόνες της σχετικής επαγγελματικής δεοντολογίας,
- υλοποιούν εξειδικευμένες συνοδείες σε θρησκευτικούς χώρους και μνημεία, καθώς και σε κάθε είδους θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές,
- προτείνουν σχέδια ταξιδιών, περιηγήσεων, νέων προορισμών και θεματικών διαδρομών, θρησκευτικών και προσκυνηματικών,
- παρουσιάζουν θρησκευτικά μνημεία, χώρους, εκθέματα και μουσεία, αντιλαμβάνόμενοι/ες την ιστορία τους και συνειδητοποιώντας την αξία τους,
- προσδιορίζουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αρχιτεκτονικής και του διακόσμου των μνημείων αλλά και των λατρευτικών αντικειμένων (ιερών εικόνων, λειψάνων κ.ά.),
- επιλέγουν τις κατάλληλες θρησκευτιολογικές και θεολογικές γνώσεις για τον σχεδιασμό ενός προγράμματος θρησκευτικής ή προσκυνηματικής περιήγησης και για την εξειδικευμένη συνοδεία που θα παρέχουν σε θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες,
- διακρίνουν την ιστορική εξέλιξη των θρησκευτικών μνημείων αναγνωρίζοντας τη σημασία τους για την κοινωνία και τον πολιτισμό,
- αντιλαμβάνονται τις ιδιαιτερότητες του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- διαμορφώνουν μία συνολική αντίληψη επιδεικνύοντας σεβασμό απέναντι στη θρησκευτικότητα και στον πολιτισμό των ταξιδιωτών/τριών και περιηγητών/τριών,
- επικοινωνούν με τις κατηγορίες ταξιδιωτών/τριών και περιηγητών/τριών με τρόπο αποδοτικό και αποτελεσματικό,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

- συνεργάζονται με συναδέλφους, προμηθευτές/τριες και πωλητές τουριστικών υπηρεσιών και με επαγγελματίες άλλων τουριστικών ειδικοτήτων,
 - εφαρμόζουν τρόπους αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών και βασικούς κανόνες πρώτων βοηθειών και υγιεινής,
 - προτείνουν βελτιώσεις στα εκτελούμενα τουριστικά προγράμματα,
 - συνδυάζουν και άλλες θεματικές μορφές τουρισμού (πολιτιστικός, εκπαιδευτικός, οικολογικός, γαστρονομικός κ.ά.),
 - εμπλουτίζουν τη θρησκευτική και προσκυνηματική περιήγηση και με άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες,
 - ενημερώνονται για τις εξελίξεις και τις τάσεις που διαμορφώνονται στον χώρο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
 - εκτιμούν τον ρόλο της ψηφιακής τεχνολογίας στην ταξιδιωτική βιομηχανία,
 - χρησιμοποιούν τις ψηφιακές πλατφόρμες κράτησης, διαχείρισης και οργάνωσης που σχετίζονται με την ταξιδιωτική βιομηχανία και τις υπηρεσίες που παρέχουν,
 - συμβάλλουν μεμονωμένα ή σε συνεργασία με ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς στην έρευνα και ανάπτυξη στοιχείων νεοφυούς ή καινοτόμου χαρακτήρα σχετικά με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, και
 - παρέχουν, όσον αφορά τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, εξειδικευμένες υπηρεσίες τουριστικού γραφείου, τουριστικού/ής συνοδού, τουριστικής προβολής και ανάπτυξης, παροχής πληροφοριών, διοργάνωσης συνεδρίων και εκδηλώσεων, υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών ξενοδοχείου καθώς και υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών/τριών θρησκευτικών χώρων και εκδηλώσεων.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3)

2.1.E. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑΣ Ι

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην επιστήμη της θρησκείας, στη γεωγραφική εξάπλωση των θρησκειών και στη σχέση τους με την τέχνη και τον πολιτισμό. Παρουσιάζονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της αρχαίας ελληνικής θρησκείας και τα βασικά γνωρίσματα της αιγυπτιακής και της ρωμαϊκής. Περιγράφεται η ιστορική εξέλιξη του ιουδαϊσμού από τους βιβλικούς χρόνους μέχρι σήμερα, αναλύοντας τις βασικές αρχές και διδασκαλίες, τα ιερά κείμενα, τη λατρευτική πράξη, τις γιορτές και τις εθιμικές παραδόσεις του. Περιγράφονται, επίσης, οι ιεροί τόποι, ο ιουδαϊκός ναός και η ιστορία του, ο χώρος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

της συναγωγής και τα χαρακτηριστικά της στοιχεία, και ερευνώνται τα ιστορικά και πολιτισμικά στοιχεία της εβραϊκής παρουσίας στον ελλαδικό χώρο. Εξετάζονται οι βασικοί σταθμοί της εκκλησιαστικής ιστορίας που συνέβαλαν στη διαμόρφωση, την εξάπλωση και την εξέλιξη του χριστιανισμού. Ανιχνεύεται η ιστορική εξέλιξη της Δυτικής Εκκλησίας, εξετάζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Ρωμαιοκαθολικής, της Προτεσταντικής και της Αγγλικανικής Εκκλησίας καθώς και τις βασικές ομοιότητες και διαφορές μεταξύ ορθοδόξων, ρωμαιοκαθολικών και προτεσταντών. Προτείνονται επισκέψεις σε εβραϊκά θρησκευτικά μνημεία της περιοχής, καθώς και σε ναούς άλλων χριστιανικών ομολογιών και παρουσίαση των στοιχείων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- περιγράφουν την επιστήμη της θρησκευολογίας και τους κλάδους της και να αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των θρησκειών και την τυπολογία τους,
- ερμηνεύουν θρησκευολογικούς όρους, σύμβολα και συμβολισμούς χρησιμοποιώντας τη βασική επιστημονική βιβλιογραφία,
- διακρίνουν την ιστορική εξέλιξη του ιουδαϊσμού αναγνωρίζοντας τις βασικές αρχές και διδασκαλίες του,
- προσδιορίζουν τα ιερά κείμενα, τις λατρευτικές πρακτικές και τις παραδόσεις του ιουδαϊσμού,
- εξετάζουν την ιστορία του ιουδαϊκού ναού και τον χώρο της συναγωγής αναλύοντας τα χαρακτηριστικά τους,
- αξιολογούν τα τεκμήρια της εβραϊκής παρουσίας στον ελλαδικό χώρο εντάσσοντάς τα σε προγράμματα περιηγήσεων,
- αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά του θρησκευτικού περιβάλλοντος κατά τους χρόνους εμφάνισης του χριστιανισμού,
- εντοπίζουν τους βασικούς σταθμούς στην εκκλησιαστική ιστορία που καθόρισαν την εξέλιξη του χριστιανισμού,
- ερμηνεύουν τη σχέση χριστιανισμού και βυζαντινής κοινωνίας,
- καταγράφουν την ιστορική εξέλιξη της Ορθόδοξης Εκκλησίας παρουσιάζοντας τα χαρακτηριστικά των άλλων χριστιανικών δογμάτων και τις μεταξύ τους ομοιότητες και διαφορές, και
- παρουσιάζουν εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση το θρησκευτικό υπόβαθρο των θρησκευτικών τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

2.1.ΣΤ. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ Ι

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές έννοιες του τουρισμού, στις ιδιαιτερότητες των τουριστικών υπηρεσιών και στα είδη των τουριστικών επιχειρήσεων. Περιγράφονται τα χαρακτηριστικά, η φύση και η λειτουργία των τουριστικών γραφείων μέσα από τη διάκριση στα είδη τους. Παρουσιάζονται ο τρόπος οργάνωσης ενός τουριστικού γραφείου, οι αρμοδιότητες των διαφόρων τμημάτων του και η στελέχωσή τους, καθώς και οι τρόποι εξυπηρέτησης των πελατών/ισσών του. Εξετάζονται, επίσης, το δίκτυο διανομής των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και οι σχέσεις και οι συνεργασίες που αναπτύσσονται με άλλες τουριστικές επιχειρήσεις και με προμηθευτές/τριες στο πλαίσιο της δραστηριότητας του τουριστικού γραφείου. Τέλος, παρουσιάζονται το τουριστικό πακέτο και τα είδη του περιγράφοντας το περιεχόμενο και τη δομή του.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν τις ιδιαιτερότητες των τουριστικών υπηρεσιών,
- περιγράφουν τα είδη των τουριστικών επιχειρήσεων,
- αναφέρουν τις διακρίσεις των τουριστικών γραφείων,
- καθορίζουν τις αρμοδιότητες των τμημάτων ενός τουριστικού γραφείου και τον τρόπο στελέχωσής τους,
- προσδιορίζουν τις υπηρεσίες που παρέχει ένα τουριστικό γραφείο,
- διακρίνουν τα καθήκοντα του/της τουριστικού/ής συνοδού και του/της ξεναγού,
- διαχειρίζονται τις συνεργασίες του τουριστικού γραφείου με τις άλλες τουριστικές επιχειρήσεις,
- παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες τουριστικού/ής συνοδού σε θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες,
- παρέχουν εξατομικευμένες ταξιδιωτικές πληροφορίες, συμβουλές και οδηγίες στους πελάτες/ισσες,
- αναφέρουν τον ορισμό του τουριστικού πακέτου εξηγώντας τα διαφορετικά είδη του,
- περιγράφουν το περιεχόμενο και τη δομή του τουριστικού πακέτου,
- οργανώνουν την προβολή και προώθηση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών του τουριστικού γραφείου, και
- υιοθετούν νέες τεχνολογίες για την οργάνωση, λειτουργία και προβολή των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών που παρέχουν.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.1.Z. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ I

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται στον τουριστικό και ταξιδιωτικό χώρο. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις κυριότερες εφαρμογές των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην τουριστική βιομηχανία και περιγράφονται προηγμένες λειτουργίες λογισμικού γραφείου, επεξεργασίας κειμένου, υπολογιστικών φύλλων, παρουσιάσεων και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Παρουσιάζεται το λογισμικό βασικών εφαρμογών Λογιστικής που σχετίζεται με τουριστικά γραφεία (ERP, CRM). Περιγράφονται θέματα διαχείρισης της πληροφορίας, οι περιορισμοί και τα νέα νομικά πλαίσια που ισχύουν. Εξετάζονται, τέλος, οι τρόποι καταχώρισης μιας τουριστικής επιχείρησης σε online τουριστικές εφαρμογές και ο τρόπος διαχείρισης των σχολίων και των αξιολογήσεων των επισκεπτών/τριών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν τις κυριότερες εφαρμογές Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην τουριστική βιομηχανία,
- εντοπίζουν τις διαφορές μεταξύ πληροφορίας και δεδομένων,
- περιγράφουν τις βασικές αρχές διαχείρισης των πληροφοριακών συστημάτων,
- εφαρμόζουν προηγμένες λειτουργίες λογισμικού γραφείου,
- διακρίνουν τις βασικές αρχές της επεξεργασίας εικόνας και του γραφικού σχεδιασμού,
- αξιοποιούν λογισμικό ολοκληρωμένης εμπορικής διαχείρισης τουριστικού γραφείου,
- προσδιορίζουν τις βασικές αρχές καταχώρισης της επιχείρησης σε online τουριστικές επιχειρήσεις,
- αξιολογούν τα σχόλια και τις απόψεις των επισκεπτών/τριών κατανοώντας τον τρόπο με τον οποίο επιδρούν στο ευρύτερο καταναλωτικό κοινό,
- διαχειρίζονται με ασφάλεια τα προσωπικά δεδομένα σύμφωνα με τις βασικές αρχές του GDPR,
- παρέχουν τις βασικές ηλεκτρονικές τουριστικές υπηρεσίες προς τον τελικό καταναλωτή βελτιώνοντας συνεχώς τις πωλήσεις και τον βαθμό ικανοποίησης των πελατών/ισσών, και
- υιοθετούν σύγχρονες και καινοτόμες τεχνολογικές εφαρμογές οργάνωσης και λειτουργίας των τουριστικών υπηρεσιών που παρέχουν.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (2), Σύνολο (2)

2.1.Η. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές έννοιες του μάρκετινγκ και τις βασικές αρχές του τουριστικού μάρκετινγκ. Παρουσιάζεται το μείγμα μάρκετινγκ των τουριστικών υπηρεσιών και επεξηγούνται οι διαφορετικές λειτουργίες του τουριστικού μάρκετινγκ, από το στάδιο του σχεδιασμού, της έρευνας και ανάλυσης της αγοράς μέχρι την προώθηση και πώληση των τουριστικών υπηρεσιών και προϊόντων. Επιπλέον, περιγράφονται οι βασικές αρχές του ψηφιακού μάρκετινγκ και εξετάζονται ο ρόλος του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στο μάρκετινγκ τουριστικών υπηρεσιών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- Αναγνωρίζουν την έννοια και τον ρόλο του τουριστικού μάρκετινγκ,
- Αναλύουν το μείγμα μάρκετινγκ των τουριστικών υπηρεσιών,
- Ερμηνεύουν τα αποτελέσματα της έρευνας αγοράς επιλέγοντας τις αγορές-στόχους,
- Εντοπίζουν τις ιδιαίτερες ανάγκες των τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών για την καλύτερη προώθηση των υπηρεσιών που προσφέρουν,
- Σχεδιάζουν τουριστικές υπηρεσίες και προϊόντα επιλέγοντας τα κατάλληλα κανάλια διανομής τους,
- Οργανώνουν προωθητικές ενέργειες για το τουριστικό προϊόν αξιολογώντας τα αποτελέσματά τους,
- Εφαρμόζουν τιμολογιακή πολιτική σύμφωνα με την τμηματοποίηση της τουριστικής αγοράς,
- Επιλέγουν τα κατάλληλα μέσα προώθησης των τουριστικών υπηρεσιών τους στις αγορές-στόχους που επιλέγουν
- Αξιοποιούν τις βασικές αρχές ψηφιακού μάρκετινγκ για την προώθηση των τουριστικών υπηρεσιών τους,
- Αναπτύσσουν συνεχώς τις δεξιότητές τους στον τομέα των πωλήσεων, της επικοινωνίας και της παροχής υπηρεσιών, και
- Υιοθετούν σύγχρονες και καινοτόμες δράσεις επικοινωνίας και προώθησης των τουριστικών υπηρεσιών που παρέχουν.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

45 Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

2.1.Θ. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ Ι

• **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στη χριστιανική αρχαιολογία και τέχνη μελετώντας την ιστορική της εξέλιξη μέσα από αντιπροσωπευτικά δείγματα της αρχιτεκτονικής και της μνημειακής ζωγραφικής. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο ιστορικό πλαίσιο της χριστιανικής και βυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης και στα κύρια χαρακτηριστικά της κάθε περιόδου από τον 2ο ως τον 11ο αιώνα. Εξετάζονται τα κύρια καλλιτεχνικά ρεύματα της κάθε εποχής και η γεωγραφική τους εξάπλωση, καθώς και η επίδρασή τους στην αρχιτεκτονική, τη ζωγραφική και τη γλυπτική. Μελετώνται ομοιότητες και διαφορές με άλλα καλλιτεχνικά ρεύματα, οι τοπικές τους παραλλαγές και ιδιαιτερότητες. Επιπλέον, γίνονται αναφορές και στα υπόλοιπα είδη της βυζαντινής τέχνης της περιόδου. Κατά τη διάρκεια της εργαστηριακής κατάρτισης προτείνονται: α) έρευνα για τα παραπάνω στοιχεία, β) σύνταξη και παρουσίαση θεματικών οδηγών, διαδρομών, περιπάτων και δικτύων, και γ) εκπαιδευτικές επισκέψεις και επιτόπια διδασκαλία των παραπάνω στοιχείων σε ανάλογα μνημεία της περιοχής τους.

• **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν τις περιόδους της χριστιανικής αρχαιολογίας,
- αναφέρουν τα διαφορετικά είδη της βυζαντινής τέχνης,
- περιγράφουν το ιστορικό και πνευματικό περιβάλλον της περιόδου,
- προσδιορίζουν τα σημαντικά καλλιτεχνικά ρεύματα και τις τάσεις της περιόδου αναφέροντας αντιπροσωπευτικά δείγματα,
- διακρίνουν τους κύριους αρχιτεκτονικούς τύπους των βυζαντινών ναών και τις παραλλαγές τους κατά τη συγκεκριμένη περίοδο,
- εντοπίζουν γεωγραφικά τα σημαντικότερα βυζαντινά μνημεία και έργα τέχνης της συγκεκριμένης περιόδου,
- χρησιμοποιούν τη βασική επιστημονική ορολογία όσον αφορά την αρχιτεκτονική, τη ζωγραφική και τη γλυπτική της περιόδου και, ειδικότερα, την εικονογραφική εξέταση μιας παράστασης,
- αξιολογούν τις πληροφορίες για τα μνημεία μελετώντας τη βασική επιστημονική βιβλιογραφία,
- σχεδιάζουν θεματικές διαδρομές, περιπάτους και δίκτυα επιλέγοντας τους κατάλληλους συνδυασμούς για την παρουσίαση των μνημείων,
- χειρίζονται δόκιμη φρασεολογία για την περιγραφή των μνημείων αναζητώντας συνεχώς νέες πηγές εμπλουτισμού των γνώσεών τους, και
- υιοθετούν δράσεις για την έρευνα, ανάδειξη, προβολή και προστασία της χριστιανικής και βυζαντινής κληρονομιάς.

• **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (1), Εργαστήριο (1), Σύνολο (2)

2.2. ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄

2.2.A. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ II

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σχετικά με τις θρησκευτικές και προσκυνηματικές περιηγήσεις στον ελλαδικό χώρο. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο ιστορικό και θρησκευτικό πλαίσιο αυτής της κληρονομιάς, στα συστατικά στοιχεία και τα χαρακτηριστικά της. Εξετάζονται η χριστιανική τοπογραφία (μνημεία, ναοί, μοναστήρια κ.ά.) και η θρησκευτική, καλλιτεχνική και πολιτιστική τους αξία. Παρουσιάζονται οι διαδρομές και οι τόποι παρουσίας των αγίων, τα λατρευτικά τους δίκτυα, τα εκκλησιαστικά και μοναστικά δίκτυα. Περιγράφονται οι θρησκευτικές εορτές, οι τελετές και εκδηλώσεις θρησκευτικού χαρακτήρα και οι θρησκευτικές παραδόσεις με τις τοπικές παραλλαγές τους. Αναφέρονται, επίσης, τα βυζαντινά και εκκλησιαστικά μουσεία, το κειμηλιακό απόθεμα, οι εκθέσεις και συλλογές με θρησκευτικές αναφορές, καθώς και κάθε μορφή βυζαντινής τέχνης. Περιγράφονται, τέλος, ναοί άλλων χριστιανικών ομολογιών, καθώς και τα εβραϊκά και οθωμανικά θρησκευτικά μνημεία που υπάρχουν σε κάθε περιοχή. Στη μαθησιακή ενότητα του δεύτερου (2ου) εξαμήνου εξετάζονται η Ήπειρος και η Θεσσαλία. Κατά τη διάρκεια της εργαστηριακής κατάρτισης προτείνονται: α) έρευνα για τον γεωγραφικό και τουριστικό προσδιορισμό, και τη θρησκευτική κληρονομιά της κάθε περιοχής, β) σύνταξη και παρουσίαση θρησκευτικών και προσκυνηματικών οδηγών, διαδρομών και δικτύων για τους προορισμούς, και γ) εκπαιδευτικές επισκέψεις στις εξεταζόμενες περιοχές.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ορίζουν τα γεωγραφικά και τουριστικά χαρακτηριστικά του τόπου προορισμού,
- αναγνωρίζουν τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά της Ηπείρου και της Θεσσαλίας,
- περιγράφουν το ιστορικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύσσεται η θρησκευτική κληρονομιά της Ηπείρου και της Θεσσαλίας,
- εξετάζουν τα μνημεία και τα προσκυνήματα ερμηνεύοντας τη θρησκευτική, καλλιτεχνική και πολιτιστική τους αξία,
- ερευνούν τις διαδρομές και τους τόπους παρουσίας των αγίων και τους τρόπους διάδοσης και απόδοσης τιμής προς αυτούς,
- διακρίνουν τους σταθμούς της ιστορίας και της πνευματικότητας της ορθοδοξίας,
- εξετάζουν τις εορτές και τις θρησκευτικές παραδόσεις της Ηπείρου και της Θεσσαλίας, με τις τοπικές παραλλαγές τους,

- εντοπίζουν τη μοναχική παράδοση και τη μοναστηριακή κληρονομιά της Ηπείρου και της Θεσσαλίας,
 - προτείνουν νέες θρησκευτικές και προσκυνηματικές διαδρομές αξιοποιώντας νέες πληροφορίες για τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά της Ηπείρου και της Θεσσαλίας,
 - παρουσιάζουν καινοτόμα εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση την ιδιαίτερη θρησκευτική κληρονομιά της Ηπείρου και της Θεσσαλίας, και
 - ενθαρρύνουν δράσεις για την έρευνα, ανάδειξη, προβολή και προστασία της θρησκευτικής κληρονομιάς και των προσκυνημάτων.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (1), Σύνολο (3)

2.2.B. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ II

Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών και εργαστηριακών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων στο πεδίο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων και η πρακτική εφαρμογή εξετάζεται σε συνάρτηση με τις υπόλοιπες μαθησιακές ενότητες του κάθε εξαμήνου. Χώροι διεξαγωγής του μαθήματος είναι η εργαστηριακή αίθουσα του ΙΕΚ και χώροι εκτός του ΙΕΚ που σχετίζονται με το μελλοντικό πεδίο της επαγγελματικής δραστηριοποίησης των εκπαιδευόμενων στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών επισκέψεων. Προτεινόμενες δραστηριότητες: α) επισκέψεις σε τουριστικές επιχειρήσεις και φορείς τουρισμού, β) επισκέψεις σε φορείς και οργανισμούς και χώρους λατρείας διαφόρων θρησκευτικών κοινοτήτων και ομολογιών, γ) συμμετοχή σε θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές, δ) παρακολούθηση σχετικών με την ειδικότητα συνεδρίων, ε) διεξαγωγή ασκήσεων πεδίου με στόχο την αναπαράσταση οδηγούμενης τουριστικής εκδρομής, στ) σχεδιασμός (σε συνεννόηση με το ΙΕΚ και τους σπουδαστές) και υλοποίηση πολυήμερων εκδρομών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, οι οποίες να εξυπηρετούν πολλούς από τους παραπάνω στόχους. Στο δεύτερο (2ο) εξάμηνο οι σπουδαστές μπορούν να εστιάσουν στη μελέτη και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στην Ήπειρο και τη Θεσσαλία.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- δημιουργούν εκδρομικά προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- παρέχουν υπηρεσίες συνοδείας σε θρησκευτικούς τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες, μεμονωμένους/ες ή σε ομάδες (γκρουπ),

- Έλληνες/ίδες ή αλλοδαπούς/ές, οποιασδήποτε θρησκείας ή δόγματος, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, ως τουριστικοί συνοδοί,
- αναλύουν δεδομένα και πληροφορίες με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,
 - ορίζουν το επάγγελμά τους, τα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις τους, τους κανονισμούς και τη σχετική νομοθεσία καθώς και τους κανόνες της σχετικής επαγγελματικής δεοντολογίας,
 - υλοποιούν εξειδικευμένες συνοδείες σε θρησκευτικούς χώρους και μνημεία, καθώς και σε κάθε είδους θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές,
 - προτείνουν σχέδια ταξιδιών, περιηγήσεων, νέων προορισμών και θεματικών διαδρομών, θρησκευτικών και προσκυνηματικών,
 - παρουσιάζουν θρησκευτικά μνημεία, χώρους, εκθέματα και μουσεία, αντιλαμβάνομενοι/ες την ιστορία τους και συνειδητοποιώντας την αξία τους,
 - προσδιορίζουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αρχιτεκτονικής και του διακόσμου των μνημείων αλλά και των λατρευτικών αντικειμένων (ιερών εικόνων, λειψάνων κ.ά.),
 - επιλέγουν τις κατάλληλες θρησκευτιολογικές και θεολογικές γνώσεις για τον σχεδιασμό ενός προγράμματος θρησκευτικής ή προσκυνηματικής περιήγησης και για την εξειδικευμένη συνοδεία που θα παρέχουν σε θρησκευτικούς τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες,
 - διακρίνουν την ιστορική εξέλιξη των θρησκευτικών μνημείων αναγνωρίζοντας τη σημασία τους για την κοινωνία και τον πολιτισμό,
 - αντιλαμβάνονται τις ιδιαιτερότητες του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
 - διαμορφώνουν μία συνολική αντίληψη επιδεικνύοντας σεβασμό απέναντι στη θρησκευτικότητα και στον πολιτισμό των ταξιδιωτών/τριών και περιηγητών/τριών
 - επικοινωνούν με τις κατηγορίες ταξιδιωτών/τριών και περιηγητών/τριών με τρόπο αποδοτικό και αποτελεσματικό,
 - συνεργάζονται με συναδέλφους, προμηθευτές/τριες και πωλητές τουριστικών υπηρεσιών και με επαγγελματίες άλλων τουριστικών ειδικοτήτων,
 - εφαρμόζουν τρόπους αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών και βασικούς κανόνες πρώτων βοηθειών και υγιεινής,
 - προτείνουν βελτιώσεις στα εκτελούμενα τουριστικά προγράμματα,
 - συνδυάζουν και άλλες θεματικές μορφές τουρισμού (πολιτιστικός, εκπαιδευτικός, οικολογικός, γαστρονομικός κ.ά.),
 - εμπλουτίζουν τη θρησκευτική και προσκυνηματική περιήγηση και με άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες,
 - ενημερώνονται για τις εξελίξεις και τις τάσεις που διαμορφώνονται στον χώρο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

- εκτιμούν τον ρόλο της ψηφιακής τεχνολογίας στην ταξιδιωτική βιομηχανία,
- χρησιμοποιούν τις ψηφιακές πλατφόρμες κράτησης, διαχείρισης και οργάνωσης που σχετίζονται με την ταξιδιωτική βιομηχανία και τις υπηρεσίες που παρέχουν,
- συμβάλλουν μεμονωμένα ή σε συνεργασία με ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς στην έρευνα και ανάπτυξη στοιχείων νεοφυούς ή καινοτόμου χαρακτήρα σχετικά με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, και
- παρέχουν, όσον αφορά τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, εξειδικευμένες υπηρεσίες τουριστικού γραφείου, τουριστικού συνοδού, τουριστικής προβολής και ανάπτυξης, παροχής πληροφοριών, διοργάνωσης συνεδρίων και εκδηλώσεων, υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών ξενοδοχείου καθώς και υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών/τριών θρησκευτικών χώρων και εκδηλώσεων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3)

2.2.Γ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑΣ II

• Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στην προσέγγιση του θρησκευτικού φαινομένου εξετάζοντας την ιστορική εξέλιξη των θρησκευμάτων, των χαρακτηριστικών τους στοιχείων και την επίδρασή τους στην κοινωνία και στον πολιτισμό. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο ιστορικό, κοινωνικό και θρησκευτικό πλαίσιο του ισλάμ από τις απαρχές του μέχρι σήμερα, ερευνώντας τις βασικές αρχές και διδασκαλίες, τα ιερά κείμενα, τη λατρευτική πράξη, τις γιορτές και τις εθιμικές παραδόσεις του. Περιγράφονται οι ιεροί τόποι, τα τεμένη και τα χαρακτηριστικά τους στοιχεία, και ανιχνεύονται ιστορικά και πολιτισμικά τεκμήρια της οθωμανικής περιόδου στον ελλαδικό χώρο. Παρουσιάζονται, επίσης, οι απαρχές και η εξέλιξη του ινδουισμού και του βουδισμού, οι βασικές αρχές και διδασκαλίες, τα ιερά βιβλία, η λατρευτική πράξη, οι γιορτές και οι εθιμικές παραδόσεις, οι ιεροί τόποι και ο ασκητισμός τους, καθώς και η πολιτιστική τους αναφορά. Περιγράφονται, επίσης, τα κινέζικα και ιαπωνικά θρησκευματα. Τέλος, εξετάζονται οι θρησκευτικές τάσεις στη σύγχρονη εποχή και τα θέματα που απασχολούν τον διαχριστιανικό και διαθρησκευτικό διάλογο. Μετά την ολοκλήρωση της διδασκαλίας του ισλάμ προτείνονται επισκέψεις και παρουσίαση των στοιχείων σε οθωμανικά μνημεία της περιοχής.

• Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ο ερμηνεύουν θρησκευολογικούς όρους, σύμβολα και συμβολισμούς χρησιμοποιώντας τη βασική επιστημονική βιβλιογραφία,
- ο εξετάζουν τη γένεση και την ιστορική εξέλιξη του ισλάμ και των κλάδων του, καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους,
- ο εντοπίζουν τις πηγές καθώς και τις βασικές αρχές και διδασκαλίες της ισλαμικής πίστης,
- ο ερευνούν τις λατρευτικές πρακτικές και παραδόσεις της ισλαμικής κοινότητας,
- ο προσδιορίζουν τα θρησκευτικά αξιώματα και τις πνευματικές κινήσεις στο ισλάμ,
- ο εξετάζουν τους ιερούς τόπους του ισλάμ περιγράφοντας ένα τυπικό τέμενος και τα χαρακτηριστικά του,
- ο αξιολογούν τα τεκμήρια της οθωμανικής παρουσίας στον ελλαδικό χώρο εντάσσοντάς τα σε προγράμματα περιηγήσεων,
- ο αναγνωρίζουν τις κύριες θεότητες και διδασκαλίες του ινδουισμού, καθώς και τις λατρευτικές πρακτικές και παραδόσεις του,
- ο περιγράφουν τους κλάδους και τις διδασκαλίες του βουδισμού, καθώς και τις λατρευτικές πρακτικές και παραδόσεις του,
- ο αποτυπώνουν τα χαρακτηριστικά των ιαπωνικών θρησκευμάτων, και
- ο παρουσιάζουν εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση το θρησκευτικό υπόβαθρο των θρησκευτικών τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2.Δ. ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στις ειδικές μορφές τουρισμού ερευνώντας τις προϋποθέσεις των συνεργειών τους και τη σημασία τους για την ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην έννοια των ειδικών μορφών τουρισμού και στους στόχους που εξυπηρετούν. Περιγράφονται οι διάφορες μορφές και οι κατηγορίες τους εξετάζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις δραστηριότητές τους. Εξετάζονται οι προϋποθέσεις για την ορθή διαχείρισή τους και τη συμβολή τους στη βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών στις οποίες πραγματώνονται, καθώς και οι φορείς που δραστηριοποιούνται στις ειδικές μορφές τουρισμού. Τέλος, εξετάζεται η συνέργεια του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων με τις υπόλοιπες ειδικές μορφές τουρισμού μέσω κατάλληλων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

επιλογών και συνδυασμών και σύμφωνα με το προφίλ των θρησκευτικών τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν την έννοια και τη φύση των ειδικών μορφών τουρισμού,
- αναφέρουν τις διάφορες ειδικές μορφές τουρισμού και τις κατηγορίες τους,
- περιγράφουν τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στις ειδικές μορφές τουρισμού,
- αναλύουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ειδικών μορφών τουρισμού προσδιορίζοντας και τις ανάγκες που καλύπτουν,
- εξηγούν την έννοια της αιεφορίας στον τουρισμό και τη συμβολή των ειδικών μορφών τουρισμού σε αυτήν,
- διακρίνουν την ιδιαίτερη προσφορά των ειδικών μορφών τουρισμού στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη,
- προσδιορίζουν τους φορείς που δραστηριοποιούνται στις ειδικές μορφές τουρισμού,
- δημιουργούν προγράμματα συνδυάζοντας διαφορετικές ειδικές μορφές τουρισμού και σύμφωνα με το προφίλ των τουριστών/τριών,
- εμπλουτίζουν το πρόγραμμα του θρησκευτικού τουρισμού και της προσκυνηματικής περιήγησης επιλέγοντας κατάλληλες και συμβατές με το προφίλ των θρησκευτικών τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών δραστηριότητες από τις άλλες ειδικές μορφές τουρισμού,
- συνδυάζουν τον θρησκευτικό τουρισμό και ειδικά τις προσκυνηματικές περιηγήσεις με άλλες ειδικές μορφές τουρισμού, χωρίς να θίγεται ή να διασπάται ο βασικός σκοπός τους, και
- συνοψίζουν τις βασικές αρχές που εξυπηρετούν τη βιώσιμη ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2.E. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ II

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στις υπηρεσίες φιλοξενίας και εστίασης. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις ξενοδοχειακές και επισιτιστικές επιχειρήσεις και στον τρόπο λειτουργίας τους. Παρουσιάζονται οι υπηρεσίες φιλοξενίας και σίτισης, οι τύποι των τουριστικών καταλυμάτων και η λειτουργία των ξενοδοχείων, εστιάζοντας στις εργασίες του

52 Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Τμήματος Υποδοχής κατά την άφιξη, παραμονή και αναχώρηση του/της πελάτη/ισσας. Εξετάζονται η διαδικασία των ξενοδοχειακών κρατήσεων και τα είδη των ξενοδοχειακών συμβολαίων καθώς και οι τύποι διατροφής και οι χώροι εστίασης τουριστών/τριών εκτός καταλυμάτων. Περιγράφονται, τέλος, τα βασικά στάδια δημιουργίας ενός εκδρομικού προγράμματος, οι κατάλληλες τεχνικές οργάνωσης και υλοποίησής του και οι διαδικασίες για τον σχεδιασμό, την οργάνωση, την προώθηση, την υλοποίηση και την ανατροφοδότησή του.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί να:

- διακρίνουν τους τύπους των τουριστικών καταλυμάτων καθώς και τα κριτήρια κατάταξης των ξενοδοχείων,
- ορίζουν τα είδη συνεργασίας με τα τουριστικά καταλύματα και τα είδη των ξενοδοχειακών συμβολαίων,
- ξεχωρίζουν τους τύπους διατροφής ανάλογα με τη συμφωνία καθώς και τους χώρους σίτισης τουριστών/τριών εκτός καταλυμάτων,
- επιλέγουν την κατάλληλη διαδικασία για τις ξενοδοχειακές κρατήσεις,
- υποστηρίζουν τη συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών φιλοξενίας και σίτισης,
- παρουσιάζουν την οργάνωση και λειτουργία των ξενοδοχείων εστιάζοντας στις εργασίες του Τμήματος Υποδοχής και Εξυπηρέτησης κατά την άφιξη, διαμονή και αναχώρηση του/της πελάτη/ισσας,
- προσδιορίζουν τα βασικά στάδια δημιουργίας ενός εκδρομικού προγράμματος,
- χρησιμοποιούν τις κατάλληλες τεχνικές οργάνωσης και υλοποίησης εκδρομικών προγραμμάτων, και
- αναλύουν τις διαδικασίες για τον σχεδιασμό, την οργάνωση, την προώθηση, την υλοποίηση και την ανατροφοδότηση εκδρομικών προγραμμάτων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2.ΣΤ. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ II

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται στον τουριστικό και ταξιδιωτικό χώρο. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο παγκόσμιο σύστημα διανομής ναύλων και σε επαγγελματικές πλατφόρμες πώλησης τουριστικών προϊόντων. Παρουσιάζεται η χρήση του λογισμικού για ηλεκτρονικά συστήματα

κρατήσεων (CRS/GDS) και αναλύονται οι λειτουργίες τους. Περιγράφονται τα συστήματα CMS, τα λογισμικά αυτοματοποίησης μάρκετινγκ και οι βασικές λειτουργίες και ενέργειες του CMS Wordpress, καθώς και η λειτουργία ιστοσελίδας τουριστικού γραφείου. Εξετάζονται, επίσης, εφαρμογές κινητής τηλεφωνίας και ανιχνεύονται οι μελλοντικές τάσεις στον ηλεκτρονικό τουρισμό και οι επιδράσεις της χρήσης των τεχνολογικών εφαρμογών στην τουριστική βιομηχανία.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν την έννοια και τα βασικά χαρακτηριστικά του ηλεκτρονικού τουρισμού (e-Tourism),
- περιγράφουν το παγκόσμιο σύστημα διανομής ναύλων αναφέροντας τα βασικά ηλεκτρονικά συστήματα κρατήσεων,
- εξηγούν τις οθόνες GDS και τις διάφορες λειτουργίες τους,
- δημιουργούν και να διαχειρίζονται αρχεία κρατήσεων αεροπορικών εισιτηρίων,
- τιμολογούν διαφορετικούς τύπους ταξιδιών εφαρμόζοντας τους κανονισμούς ναύλων,
- χρησιμοποιούν το GDS για την έκδοση αεροπορικών εισιτηρίων,
- χρησιμοποιούν τις ψηφιακές πλατφόρμες κράτησης-διαχείρισης και οργάνωσης που σχετίζονται με την ταξιδιωτική βιομηχανία και τις υπηρεσίες που αυτοί παρέχουν,
- αναγνωρίζουν τα διάφορα συστήματα διαχείρισης περιεχομένου (CMS) για τον τουρισμό και τα λογισμικά αυτοματοποίησης μάρκετινγκ,
- εξετάζουν τις βασικές λειτουργίες των CMS (π.χ. Wordpress) για τη λειτουργία της ιστοσελίδας του τουριστικού γραφείου,
- αξιοποιούν εφαρμογές κινητής τηλεφωνίας στον τουρισμό,
- εκτιμούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρήσης των τεχνολογικών εφαρμογών στην τουριστική βιομηχανία διακρίνοντας τις μελλοντικές τάσεις στον ηλεκτρονικό τουρισμό, και
- υιοθετούν σύγχρονες και καινοτόμες τεχνολογικές εφαρμογές προώθησης και λειτουργίας των τουριστικών υπηρεσιών που παρέχουν.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (0), Εργαστήριο (2), Σύνολο (2)

2.2.2. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σχετικά με την τουριστική και αρχαιολογική νομοθεσία διακρίνοντας το νομικό και δεοντολογικό πλαίσιο που

καλύπτει το επαγγελματικό πεδίο της ειδικότητας. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο δίκαιο και τις ειδικές νομοθετικές διατάξεις που σχετίζονται με τις επαγγελματικές δραστηριότητες της ειδικότητας. Περιγράφονται οι βασικές εμπορικές έννοιες και μορφές εταιρειών, και παρουσιάζονται η νομοθεσία για την ίδρυση και λειτουργία τουριστικού γραφείου, οι κυριότερες τουριστικές συμβάσεις που ισχύουν για την παροχή εξυπηρητήσεων στον τουρισμό και οι βασικές αρχές διαμεσολάβησης στην παροχή τουριστικών αγαθών. Επίσης, εξετάζονται το νομικό καθεστώς που διέπει την πολιτιστική και αρχαιολογική κληρονομιά, τα πολιτιστικά αγαθά και τα εκκλησιαστικά πράγματα καθώς και οι διατάξεις της αρχαιολογικής ή άλλης ειδικής νομοθεσίας που σχετίζονται με μνημεία ή χώρους θρησκευτικού ενδιαφέροντος. Καταγράφονται οι διεθνείς και εθνικοί φορείς και οργανισμοί που ασχολούνται με την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και οι συνθήκες και οι συμβάσεις που ισχύουν για την προστασία της. Διερευνώνται, τέλος, οι προϋποθέσεις άσκησης επαγγελμάτων που αφορούν ή συνδέονται με την ειδικότητα, καθώς και οι ισχύοντες κώδικες επαγγελματικής συμπεριφοράς και δεοντολογίας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν το νομικό πλαίσιο που καλύπτει το επαγγελματικό πεδίο της ειδικότητας,
- αναφέρουν τις κυριότερες τουριστικές συμβάσεις για την παροχή εξυπηρητήσεων στον τουρισμό,
- εντοπίζουν τις νομοθετικές ρυθμίσεις που ισχύουν για την οργάνωση ταξιδιού,
- εξηγούν τις διακρίσεις, τις υπηρεσίες και τις υποχρεώσεις ενός τουριστικού γραφείου,
- εφαρμόζουν τις βασικές αρχές ελέγχου και εποπτείας του τουριστικού γραφείου,
- ερμηνεύουν τις βασικές αρχές διαμεσολάβησης στην παροχή τουριστικών αγαθών,
- διακρίνουν τις βασικές διατάξεις και έννοιες περί πολιτιστικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς,
- προσδιορίζουν τους φορείς, τους οργανισμούς, τις συνθήκες και τις συμβάσεις που προάγουν την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς,
- προσαρμόζουν το πρόγραμμα της επίσκεψης σε μνημεία και χώρους θρησκευτικού ενδιαφέροντος ανάλογα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ισχύουν κατά περίπτωση (π.χ. το Άγιο Όρος τελεί υπό ειδικό καθεστώς προστασίας),
- ασκούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα σύννομα, έγκυρα και αποτελεσματικά τηρώντας και τους ανάλογους κώδικες συμπεριφοράς και δεοντολογίας, και

- ο δημιουργούν σχέσεις εμπιστοσύνης τόσο με τους/τις επαγγελματίες που συνεργάζονται όσο και με τους/τις τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2.Η. ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στην Τουριστική Ψυχολογία εξετάζοντας τον ρόλο της Ψυχολογίας στην τουριστική συμπεριφορά. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές έννοιες της Τουριστικής Ψυχολογίας και τις μεθόδους και τεχνικές που χρησιμοποιεί. Διερευνώνται ο ανθρώπινος παράγοντας και οι ψυχολογικές παράμετροι και επιρροές στον τουριστικό τομέα, η ψυχολογία των εργαζομένων σε αυτόν, καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τουριστών/τριών, των προσκυνητών/τριών και των ομάδων τους. Εξετάζονται, επίσης, οι δεξιότητες επικοινωνίας, οι τρόποι αντιμετώπισης συμπεριφορών και διαχείρισης κρίσεων, τα μέσα έκφρασης της τουριστικής συμπεριφοράς και οι τεχνικές ψυχολογικής υποστήριξης τόσο των τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών όσο και των εργαζομένων στον τουρισμό.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ο αναγνωρίζουν τις βασικές έννοιες της Τουριστικής Ψυχολογίας,
- ο αναφέρουν τις διαφορετικές μεθόδους και τεχνικές που χρησιμοποιεί η Τουριστική Ψυχολογία,
- ο εντοπίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών, τόσο εξατομικευμένα όσο και σε ομάδες,
- ο αναλύουν τις ψυχολογικές επιρροές στον τουριστικό εργασιακό χώρο,
- ο εφαρμόζουν τις κατάλληλες τεχνικές ψυχολογικής υποστήριξης των τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών,
- ο διαχειρίζονται με επιτυχία συμπεριφορές, κρίσεις και έκτακτα περιστατικά,
- ο αξιολογούν τους ψυχολογικούς δείκτες στην ικανοποίηση πελατών/ισσών για τη βελτίωση των υπηρεσιών,
- ο προτείνουν βελτιώσεις στην επικοινωνία στο επαγγελματικό τους περιβάλλον,
- ο προσαρμόζουν τις υπηρεσίες τους σύμφωνα με τις ανάγκες και τα κίνητρα των τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών,

56 Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- επιδεικνύουν επαγγελματική τουριστική υπευθυνότητα (τουριστική συνείδηση), και
 - δημιουργούν σχέσεις εμπιστοσύνης με τον/την τουρίστα/τρια και τον/την προσκυνητή/τρια με σκοπό τη βέλτιστη ικανοποίησή τους.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.2.Θ. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΙΙ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στη χριστιανική αρχαιολογία και τέχνη μελετώντας την ιστορική της εξέλιξη μέσα από αντιπροσωπευτικά δείγματα της αρχιτεκτονικής και της μνημειακής ζωγραφικής για να τις χρησιμοποιήσουν στην περιγραφή των μνημείων. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο ιστορικό πλαίσιο της βυζαντινής και μεταβυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης και στα κύρια χαρακτηριστικά της κάθε περιόδου από τον 11ο ως τον 19ο αιώνα. Εξετάζονται τα κύρια καλλιτεχνικά ρεύματα της κάθε εποχής και η γεωγραφική τους εξάπλωση, καθώς και η επίδρασή τους στην αρχιτεκτονική, τη ζωγραφική και τη γλυπτική. Μελετώνται ομοιότητες και διαφορές με άλλα καλλιτεχνικά ρεύματα, οι τοπικές τους παραλλαγές και ιδιαιτερότητες. Επιπλέον, γίνονται αναφορές και στα υπόλοιπα είδη της βυζαντινής τέχνης της περιόδου και περιγράφονται η μορφή μιας βυζαντινής πόλης και ένα τυπικό μοναστήρι. Κατά τη διάρκεια της εργαστηριακής κατάρτισης προτείνονται: α) αναζήτηση, συγκέντρωση και αξιοποίηση πληροφοριών για τα παραπάνω στοιχεία, β) σχεδιασμός, σύνταξη και παρουσίαση θεματικών οδηγών, διαδρομών, περιπάτων και δικτύων, και γ) εκπαιδευτικές επισκέψεις και επιτόπια διδασκαλία των παραπάνω στοιχείων σε ανάλογα μνημεία της περιοχής τους.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν τις περιόδους της χριστιανικής αρχαιολογίας,
- αναφέρουν τα διαφορετικά είδη της βυζαντινής τέχνης,
- περιγράφουν το ιστορικό και πνευματικό περιβάλλον της περιόδου,
- προσδιορίζουν τα σημαντικά καλλιτεχνικά ρεύματα και τις τάσεις της περιόδου αναφέροντας αντιπροσωπευτικά δείγματα,
- διακρίνουν τους κύριους αρχιτεκτονικούς τύπους των βυζαντινών ναών και τις παραλλαγές τους κατά την περίοδο που εξετάζεται,
- εντοπίζουν γεωγραφικά τα σημαντικότερα βυζαντινά μνημεία και έργα τέχνης της περιόδου,

- χρησιμοποιούν τη βασική επιστημονική ορολογία όσον αφορά την αρχιτεκτονική, τη ζωγραφική και τη γλυπτική της περιόδου και την εικονογραφική εξέταση μιας παράστασης,
 - αναγνωρίζουν τη μορφή μιας βυζαντινής πόλης και ενός τυπικού μοναστηριού,
 - σχεδιάζουν θεματικές διαδρομές, περιπάτους και δίκτυα επιλέγοντας τους κατάλληλους συνδυασμούς για την παρουσίαση των μνημείων,
 - χειρίζονται δόκιμη φρασεολογία για την περιγραφή των μνημείων αναζητώντας συνεχώς νέες πηγές εμπλουτισμού των γνώσεών τους, και
 - υιοθετούν δράσεις για την έρευνα, ανάδειξη, προβολή και προστασία της χριστιανικής και βυζαντινής κληρονομιάς.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (1), Εργαστήριο (1), Σύνολο (2)

2.3. ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄

2.3.A. ΑΓΓΛΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ I

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στην αγγλική γλώσσα και την αγγλική τουριστική ορολογία αναγνωρίζοντας τη σημασία τους για τον τουρισμό. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην εκμάθηση των αγγλικών ως της βασικής γλώσσας του τουρισμού. Εξετάζονται οι αρχές της γραπτής και προφορικής επικοινωνίας καθώς και τα βασικά γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της αγγλικής γλώσσας. Παρουσιάζονται η αγγλική τουριστική ορολογία και η ορολογία για τον ψηφιακό τουρισμό σε σχέση με τις επαγγελματικές δραστηριότητες της ειδικότητας. Τέλος, περιγράφεται η βασική ειδική ορολογία που απαιτείται για το αντικείμενο της ειδικότητας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν τη σημασία της αγγλικής γλώσσας για τον τουρισμό,
- περιγράφουν τις αρχές της γραπτής και προφορικής επικοινωνίας που χρησιμοποιεί η αγγλική γλώσσα,
- εξηγούν βασικά γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της αγγλικής γλώσσας,
- ελέγχουν επαγγελματικά έγγραφα και συμφωνίες αναγνωρίζοντας την ειδική ορολογία,

- χρησιμοποιούν με άνεση την αγγλική τουριστική ορολογία στις επαγγελματικές τους δραστηριότητες γραπτώς και προφορικώς,
 - χειρίζονται την κατάλληλη ορολογία στον ψηφιακό τουρισμό,
 - εξετάζουν την κατάλληλη ειδική ορολογία που απαιτείται για την ειδικότητα,
 - διεκπεραιώνουν τουριστικές επιχειρησιακές επικοινωνίες βελτιώνοντας τις δεξιότητές τους στην ομιλία, ακρόαση, ανάγνωση και γραφή,
 - αναπτύσσουν περιεχόμενο για ηλεκτρονικές πλατφόρμες σχετικές με τον τουρισμό παρέχοντας πληροφορίες για τον πολιτισμό, τα αξιοθέατα και την ψυχαγωγία,
 - διαχειρίζονται αποτελεσματικά απαιτητικές καταστάσεις εξυπηρέτησης πελατών/ισσών, και
 - δημιουργούν εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων χρησιμοποιώντας την κατάλληλη αγγλική ειδική ορολογία της ειδικότητας.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.B. ΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που σχετίζονται με την παιδαγωγική και ποιμαντική διάσταση του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στα ιδιαίτερα κίνητρα και χαρακτηριστικά του/της θρησκευτικού/ής τουρίστα/τριας και του/της προσκυνητή/τριας, καθώς και στις συγκεκριμένες στάσεις και συμπεριφορές που προϋποθέτουν η θρησκευτικότητα και η πνευματικότητα των ιερών μνημείων και προσκυνημάτων. Περιγράφονται οι βασικές αρχές της παιδαγωγικής και θρησκευτικής αγωγής στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό περιβάλλον και οι παιδαγωγικές αρχές και στρατηγικές διαμόρφωσης στάσεων και συμπεριφορών των θρησκευτικών τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών. Εξετάζονται οι θεολογικές προϋποθέσεις του ποιμαντικού και κοινωνικού έργου της Εκκλησίας και οι επιμέρους μορφές που αυτό λαμβάνει προς αντιμετώπιση των σύγχρονων πνευματικών και κοινωνικών αναγκών του ανθρώπου. Παρουσιάζονται ο ποιμαντικός και πνευματικός χαρακτήρας του θρησκευτικού τουρισμού και ιδιαίτερα των ιερών προσκυνημάτων, καθώς και οι τρόποι ανάδειξης αυτής της κληρονομιάς και της πνευματικότητάς της. Εξετάζονται, τέλος, θέματα αισθητικής της λατρείας και ζητήματα για την ακριβή και εύτακτη τέλεση και μετοχή στην ορθόδοξη λατρευτική ζωή και πράξη.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν τα εργαλεία ανάλυσης του προφίλ των επισκεπτών/τριών των θρησκευτικών τόπων και μνημείων,
 - αναπτύσσουν δεξιότητες εντοπισμού των θρησκευτικών κινήτρων και δεξιότητες ανταπόκρισης στις θρησκευτικές αναζητήσεις των προσκυνητών/τριών ή περιηγητών/τριών,
 - εφαρμόζουν παιδαγωγικές αρχές και διδακτικές στρατηγικές διαμόρφωσης στάσεων και συμπεριφορών των προσκυνητών/τριών,
 - εξετάζουν τον ρόλο της θρησκευτικής αγωγής στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό περιβάλλον,
 - διακρίνουν τις έννοιες της θρησκευτικής ετερότητας και της θρησκευτικής ελευθερίας,
 - προσδιορίζουν το ποιμαντικό έργο και τη διακονία της Εκκλησίας στην αντιμετώπιση των σύγχρονων πνευματικών και κοινωνικών αναγκών του ανθρώπου,
 - εκτιμούν τον ποιμαντικό και πνευματικό χαρακτήρα του θρησκευτικού τουρισμού και ιδιαίτερα των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
 - εντοπίζουν την πνευματική διακονία που παρέχεται στους/στις προσκυνητές/τριες,
 - παρουσιάζουν τρόπους ανάδειξης της πνευματικότητας της θρησκευτικής κληρονομιάς και των ιερών προσκυνημάτων,
 - διαχειρίζονται θέματα αισθητικής της λατρείας και ζητήματα εκκοσμίκευσης και νεωτερικών στοιχείων με σκοπό την ακριβή και εύτακτη τέλεση και μετοχή στην ορθόδοξη λατρευτική ζωή και πράξη, και
 - σχεδιάζουν εκδρομικά προγράμματα με σεβασμό στη θρησκευτικότητα και την πνευματικότητα των θρησκευτικών τουριστών/τριών και των προσκυνητών/τριών.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.Γ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΙΙΙ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σχετικά με τις θρησκευτικές και προσκυνηματικές περιηγήσεις στον ελλαδικό χώρο. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο ιστορικό και θρησκευτικό πλαίσιο αυτής της κληρονομιάς, στα συστατικά στοιχεία και τα χαρακτηριστικά της. Εξετάζονται η χριστιανική τοπογραφία (μνημεία, ναοί, μοναστήρια κ.ά.) και η θρησκευτική, καλλιτεχνική και πολιτιστική τους αξία. Παρουσιάζονται οι διαδρομές και οι τόποι παρουσίας των αγίων, τα λατρευτικά τους δίκτυα, τα

εκκλησιαστικά και μοναστικά δίκτυα. Περιγράφονται οι θρησκευτικές εορτές, οι τελετές και εκδηλώσεις θρησκευτικού χαρακτήρα και οι θρησκευτικές παραδόσεις με τις τοπικές παραλλαγές τους. Αναφέρονται, επίσης, τα βυζαντινά και εκκλησιαστικά μουσεία, το κειμηλιακό απόθεμα, οι εκθέσεις και συλλογές με θρησκευτικές αναφορές, καθώς και κάθε μορφή βυζαντινής τέχνης. Περιγράφονται, τέλος, ναοί άλλων χριστιανικών ομολογιών, καθώς και τα εβραϊκά και οθωμανικά θρησκευτικά μνημεία που υπάρχουν σε κάθε περιοχή. Στη μαθησιακή ενότητα του τρίτου (3ου) εξαμήνου εξετάζονται: Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος, Αττική και Δυτική Ελλάδα. Κατά τη διάρκεια της εργαστηριακής κατάρτισης προτείνονται: α) έρευνα για τον γεωγραφικό και τουριστικό προσδιορισμό, και τη θρησκευτική κληρονομιά της κάθε περιοχής, β) σύνταξη και παρουσίαση θρησκευτικών και προσκυνηματικών οδηγιών, διαδρομών και δικτύων για τους προορισμούς, και γ) εκπαιδευτικές επισκέψεις στις εξεταζόμενες περιοχές.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ο ορίζουν τα γεωγραφικά και τουριστικά χαρακτηριστικά του τόπου προορισμού,
- ο αναγνωρίζουν τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά της Στερεάς Ελλάδας, της Πελοποννήσου, της Αττικής και της Δυτικής Ελλάδας,
- ο περιγράφουν το ιστορικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύσσεται η θρησκευτική κληρονομιά της Στερεάς Ελλάδας, της Πελοποννήσου, της Αττικής και της Δυτικής Ελλάδας,
- ο εξετάζουν τα μνημεία και τα προσκυνήματα ερμηνεύοντας τη θρησκευτική, καλλιτεχνική και πολιτιστική τους αξία,
- ο ερευνούν τις διαδρομές και τους τόπους παρουσίας των αγίων και τους τρόπους διάδοσης και απόδοσης τιμής προς αυτούς,
- ο διακρίνουν τους σταθμούς της ιστορίας και της πνευματικότητας της ορθοδοξίας,
- ο εξετάζουν τις εορτές και τις θρησκευτικές παραδόσεις της Στερεάς Ελλάδας, της Πελοποννήσου, της Αττικής και της Δυτικής Ελλάδας, με τις τοπικές παραλλαγές τους,
- ο εντοπίζουν τη μοναχική παράδοση και τη μοναστηριακή κληρονομιά της Στερεάς Ελλάδας, της Πελοποννήσου, της Αττικής και της Δυτικής Ελλάδας,
- ο προτείνουν νέες θρησκευτικές και προσκυνηματικές διαδρομές αξιοποιώντας νέες πληροφορίες για τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά της Στερεάς Ελλάδας, της Πελοποννήσου, της Αττικής και της Δυτικής Ελλάδας,
- ο παρουσιάζουν καινοτόμα εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση την ιδιαίτερη

θρησκευτική κληρονομιά της Στερεάς Ελλάδας, της Πελοποννήσου, της Αττικής και της Δυτικής Ελλάδας, και

- ο ενθαρρύνουν δράσεις για την έρευνα, ανάδειξη, προβολή και προστασία της θρησκευτικής κληρονομιάς και των προσκυνημάτων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (1), Σύνολο (3)

2.3.Δ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ Ι

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σχετικά με τις θρησκευτικές και προσκυνηματικές περιηγήσεις σε τόπους του εξωτερικού, ερευνώντας τα στοιχεία που συνθέτουν την κοινή θρησκευτική και προσκυνηματική κληρονομιά. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο ιστορικό και θρησκευτικό πλαίσιο αυτής της κληρονομιάς, στα συστατικά της στοιχεία και τα χαρακτηριστικά της. Εξετάζονται η χριστιανική τοπογραφία, τα μνημεία, οι ναοί και τα μοναστήρια, οι ιεροί τόποι και τα ιερά προσκυνήματα, καθώς και η καλλιτεχνική, πολιτιστική και θρησκευτική τους αξία. Παρουσιάζονται οι διαδρομές και οι σταθμοί αγίων, τα λατρευτικά τους δίκτυα, τα εκκλησιαστικά και μοναστικά δίκτυα και τα σημεία συνάντησης με την ιστορία και την πνευματικότητα της ορθοδοξίας. Περιγράφονται οι θρησκευτικές εορτές, τελετές και εκδηλώσεις θρησκευτικού χαρακτήρα και οι θρησκευτικές παραδόσεις με τις τοπικές παραλλαγές τους. Ερευνώνται τα βυζαντινά και εκκλησιαστικά μουσεία, το κειμηλιακό απόθεμα, εκθέσεις και συλλογές με θρησκευτικές αναφορές και κάθε μορφή βυζαντινής και μεταβυζαντινής τέχνης. Αναφέρονται, τέλος, τα σημαντικότερα θρησκευτικά μνημεία που υπάρχουν σε κάθε τόπο και εξετάζονται τα γεωγραφικά και τουριστικά χαρακτηριστικά των προορισμών. Οι θρησκευτικές και προσκυνηματικές περιηγήσεις στο εξωτερικό εξετάζονται ανά χώρα. Στη μαθησιακή ενότητα του τρίτου (3ου) εξαμήνου εξετάζονται οι εξής χώρες: Τουρκία, Κύπρος, Ισραήλ, Ιορδανία, Αίγυπτος, Λίβανος, Συρία και Αιθιοπία.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ορίζουν τα γεωγραφικά και τουριστικά χαρακτηριστικά του τόπου προορισμού,
- αναγνωρίζουν τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά της κάθε περιοχής,
- περιγράφουν το ιστορικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύσσεται η θρησκευτική κληρονομιά της περιοχής,

- εξετάζουν τα μνημεία και τα προσκυνήματα ερμηνεύοντας τη θρησκευτική, καλλιτεχνική και πολιτιστική τους αξία,
 - ερευνούν τις διαδρομές και τους τόπους παρουσίας των αγίων και τους τρόπους διάδοσης και απόδοσης τιμής προς αυτούς,
 - διακρίνουν τους σταθμούς στην ιστορία και την πνευματικότητα της ορθοδοξίας,
 - εξετάζουν τις εορτές και τις θρησκευτικές παραδόσεις της περιοχής, με τις τοπικές παραλλαγές τους,
 - εντοπίζουν τη μοναχική παράδοση και τη μοναστηριακή κληρονομιά της περιοχής,
 - προτείνουν νέες θρησκευτικές και προσκυνηματικές διαδρομές αξιοποιώντας νέες πληροφορίες για τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά της περιοχής,
 - παρουσιάζουν καινοτόμα εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση την ιδιαίτερη θρησκευτική κληρονομιά του κάθε τόπου, και
 - ενθαρρύνουν δράσεις για την έρευνα, ανάδειξη, προβολή και προστασία της θρησκευτικής κληρονομιάς και των προσκυνημάτων.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.Ε. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σχετικά με τη μελέτη, προβολή και διαχείριση της θρησκευτικής λαογραφίας, των θρησκευτικών λαϊκών παραδόσεων των τοπικών κοινωνιών και της σχέσης τους με την εκκλησιαστική και λατρευτική ζωή και πράξη. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στη θρησκευτική λαογραφία και τη σχέση της με την κοινωνία και τη ζωή της Εκκλησίας, μελετώντας τις αλληλοεπιδράσεις με τη χριστιανική λατρεία, την εκκλησιαστική τέχνη και την αγιολογική παράδοση. Εξετάζονται οι μορφές της θρησκευτικής λαογραφίας στην εκκλησιαστική και θρησκευτική ζωή και πράξη με τα κατά τόπους χαρακτηριστικά τους, καθώς και η σχέση τους με τη χριστιανική λατρεία. Περιγράφονται οι θρησκευτικές λαϊκές παραδόσεις που αναφέρονται στον ετήσιο εορτολογικό κύκλο, ο κύκλος της λατρείας και οι κύκλοι του χρόνου και της ζωής. Εξετάζονται, επίσης, οι τρόποι έκφρασης και διάδοσης της τιμής των αγίων. Αναφέρεται ο ρόλος των πανηγυριών στην ενοριακή και κοινωνική ζωή, και μελετώνται τόσο παλαιότερες όσο και νεωτερικές μορφές θρησκευτικής λαογραφίας προτείνοντας τρόπους ορθής διαχείρισής τους.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- περιγράφουν τις μορφές της θρησκευτικής λαογραφίας εντοπίζοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τοπικών παραδόσεων,
 - αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των μορφών της θρησκευτικής λαογραφίας και τη σχέση τους με τη χριστιανική λατρεία,
 - αναφέρουν τις αλληλοεπιδράσεις της θρησκευτικής λαογραφίας με την εκκλησιαστική τέχνη και την αγιολογική παράδοση,
 - ερευνούν θρησκευτικές λαϊκές παραδόσεις που αναφέρονται στον ετήσιο εορτολογικό κύκλο,
 - εξετάζουν θρησκευτικές λαϊκές παραδόσεις που σχετίζονται με τον κύκλο της λατρείας,
 - ανιχνεύουν θρησκευτικές λαϊκές παραδόσεις που σχετίζονται με τους τρόπους απόδοσης και διάδοσης της τιμής των αγίων,
 - αντιλαμβάνονται τη σχέση του ορθόδοξου χριστιανού με την ενορία του και με την εκκλησιαστική εμπειρία,
 - αξιολογούν τη σημασία των πανηγυριών για την ενοριακή και κοινωνική ζωή και τις κύριες εκδηλώσεις των σύγχρονων μορφών λαϊκής θρησκευτικότητας,
 - χρησιμοποιούν τις πηγές και τη βασική βιβλιογραφία για την ιστορική, θεολογική και λαογραφική προσέγγιση των παραδοσιακών αλλά και των νεωτερικών στοιχείων της θρησκευτικής λαογραφίας,
 - προτείνουν τρόπους ανάδειξης, προβολής και ορθής διαχείρισης των μορφών της θρησκευτικής λαογραφίας και των τοπικών θρησκευτικών παραδόσεων, και
 - καταρτίζουν εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση τη θρησκευτική λαογραφία και τις τοπικές παραδόσεις των προορισμών.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.ΣΤ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΙΙΙ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών και εργαστηριακών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων στο πεδίο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων και η πρακτική εφαρμογή εξετάζεται σε συνάρτηση με τις υπόλοιπες μαθησιακές ενότητες του κάθε εξαμήνου. Χώροι διεξαγωγής του μαθήματος είναι η εργαστηριακή αίθουσα του ΙΕΚ και χώροι εκτός του ΙΕΚ που σχετίζονται με το μελλοντικό πεδίο της επαγγελματικής δραστηριοποίησης των εκπαιδευομένων στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών

επισκέψεων. Προτεινόμενες δραστηριότητες: α) επισκέψεις σε τουριστικές επιχειρήσεις και φορείς τουρισμού, β) επισκέψεις σε φορείς και οργανισμούς και χώρους λατρείας διαφόρων θρησκευτικών κοινοτήτων και ομολογιών, γ) συμμετοχή σε θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές, δ) παρακολούθηση σχετικών με την ειδικότητα συνεδρίων, ε) διεξαγωγή ασκήσεων πεδίου με στόχο την αναπαράσταση οδηγούμενης τουριστικής εκδρομής, στ) σχεδιασμός (σε συνεννόηση με το ΙΕΚ και τους σπουδαστές) και υλοποίηση πολυήμερων εκδρομών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, οι οποίες να εξυπηρετούν πολλούς από τους παραπάνω στόχους. Στο τρίτο (3ο) εξάμηνο οι σπουδαστές μπορούν να εστιάσουν στη μελέτη και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στη Στερεά Ελλάδα, την Πελοπόννησο, την Αττική, τη Δυτική Ελλάδα και τις χώρες του εξωτερικού.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- δημιουργούν εκδρομικά προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- παρέχουν υπηρεσίες συνοδείας σε θρησκευτικούς τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες, μεμονωμένους/ες ή σε ομάδες (γκρουπ), Έλληνες/ίδες ή αλλοδαπούς/ές, οποιασδήποτε θρησκείας ή δόγματος, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, ως τουριστικοί συνοδοί,
- αναλύουν δεδομένα και πληροφορίες με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,
- ορίζουν το επάγγελμά τους, τα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις τους, τους κανονισμούς και τη σχετική νομοθεσία καθώς και τους κανόνες της σχετικής επαγγελματικής δεοντολογίας,
- υλοποιούν εξειδικευμένες συνοδείες σε θρησκευτικούς χώρους και μνημεία, καθώς και σε κάθε είδους θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές,
- προτείνουν σχέδια ταξιδιών, περιηγήσεων, νέων προορισμών και θεματικών διαδρομών, θρησκευτικών και προσκυνηματικών,
- παρουσιάζουν θρησκευτικά μνημεία, χώρους, εκθέματα και μουσεία, αντιλαμβάνομενοι/ες την ιστορία τους και συνειδητοποιώντας την αξία τους,
- προσδιορίζουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αρχιτεκτονικής και του διακόσμου των μνημείων αλλά και των λατρευτικών αντικειμένων (ιερών εικόνων, λειψάνων κ.ά.),
- επιλέγουν τις κατάλληλες θρησκευτιολογικές και θεολογικές γνώσεις για τον σχεδιασμό ενός προγράμματος θρησκευτικής ή προσκυνηματικής περιήγησης και για την εξειδικευμένη συνοδεία που θα παρέχουν σε θρησκευτικούς τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες,
- διακρίνουν την ιστορική εξέλιξη των θρησκευτικών μνημείων αναγνωρίζοντας τη σημασία τους για την κοινωνία και τον πολιτισμό,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- αντιλαμβάνονται τις ιδιαιτερότητες του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- διαμορφώνουν μία συνολική αντίληψη επιδεικνύοντας σεβασμό απέναντι στη θρησκευτικότητα και στον πολιτισμό των ταξιδιωτών/τριών και περιηγητών/τριών,
- επικοινωνούν με τις κατηγορίες ταξιδιωτών/τριών και περιηγητών/τριών με τρόπο αποδοτικό και αποτελεσματικό,
- συνεργάζονται με συναδέλφους, προμηθευτές/τριες και πωλητές τουριστικών υπηρεσιών και με επαγγελματίες άλλων τουριστικών ειδικοτήτων,
- εφαρμόζουν τρόπους αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών και βασικούς κανόνες πρώτων βοηθειών και υγιεινής,
- προτείνουν βελτιώσεις στα εκτελούμενα τουριστικά προγράμματα,
- συνδυάζουν και άλλες θεματικές μορφές τουρισμού (πολιτιστικός, εκπαιδευτικός, οικολογικός, γαστρονομικός κ.ά.),
- εμπλουτίζουν τη θρησκευτική και προσκυνηματική περιήγηση και με άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες,
- ενημερώνονται για τις εξελίξεις και τις τάσεις που διαμορφώνονται στον χώρο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- εκτιμούν τον ρόλο της ψηφιακής τεχνολογίας στην ταξιδιωτική βιομηχανία,
- χρησιμοποιούν τις ψηφιακές πλατφόρμες κράτησης, διαχείρισης και οργάνωσης που σχετίζονται με την ταξιδιωτική βιομηχανία και τις υπηρεσίες που παρέχουν,
- συμβάλλουν μεμονωμένα ή σε συνεργασία με ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς στην έρευνα και ανάπτυξη στοιχείων νεοφυούς ή καινοτόμου χαρακτήρα σχετικά με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, και
- παρέχουν, όσον αφορά τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, εξειδικευμένες υπηρεσίες τουριστικού γραφείου, τουριστικού συνοδού, τουριστικής προβολής και ανάπτυξης, παροχής πληροφοριών, διοργάνωσης συνεδρίων και εκδηλώσεων, υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών ξενοδοχείου καθώς και υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών/τριών θρησκευτικών χώρων και εκδηλώσεων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3)

2.3.Ζ. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ Ι

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στη χριστιανική θεολογία και την πορεία της Εκκλησίας ερμηνεύοντας την ιστορική της εξέλιξη. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην επιστήμη της Θεολογίας και στους κλάδους της, και αναλύονται βασικοί θεολογικοί όροι. Παρουσιάζονται οι παράγοντες που συνετέλεσαν στη διαμόρφωση της Θεολογίας, της δογματικής διδασκαλίας της Εκκλησίας, καθώς και της λατρευτικής πράξης με τους συμβολισμούς της. Εξετάζονται η συμβολή των βιβλίων της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης, της πατερικής θεολογίας και των συγγραμμάτων της εκκλησιαστικής γραμματείας καθώς και των αποφάσεων των Οικουμενικών Συνόδων στον καθορισμό των δογμάτων, των κανόνων και της λατρευτικής πράξης της χριστιανικής πίστης. Περιγράφονται το συνοδικό σύστημα, ο τρόπος οργάνωσης και διοίκησης της Εκκλησίας, η ιδιότητα και τα αξιώματα των λειτουργών της και το διαχρονικό ιεραποστολικό της έργο.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- περιγράφουν την επιστήμη της Θεολογίας και τους κλάδους της,
- ερμηνεύουν βασικούς θεολογικούς όρους, σύμβολα και συμβολισμούς χρησιμοποιώντας τη βασική επιστημονική βιβλιογραφία,
- εξηγούν τις πηγές της δογματικής και τη συμβολή τους στη διατύπωση της ορθής πίστης,
- αναγνωρίζουν τα βιβλία της Καινής Διαθήκης καθώς και τα είδη των βιβλίων της Παλαιάς,
- καταγράφουν τα είδη της εκκλησιαστικής γραμματείας και πώς αυτά συνέβαλαν στην έκφραση της θεολογίας της Εκκλησίας,
- ερμηνεύουν τη συμβολή των Οικουμενικών Συνόδων στη διαμόρφωση της δογματικής και λατρευτικής παράδοσης της Εκκλησίας,
- αναλύουν τον τρόπο οργάνωσης και διοίκησης της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας με βάση το συνοδικό σύστημα,
- διακρίνουν τις ιδιότητες και τα αξιώματα των λειτουργών της,
- εξετάζουν τις αποστολικές περιόδους, το ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας και τον ρόλο τους στη διάδοση του χριστιανικού πολιτισμού,
- χειρίζονται δόκιμη φρασεολογία για τη θεολογική ερμηνεία αναζητώντας συνεχώς νέες πηγές εμπλουτισμού των γνώσεών τους, και
- παρουσιάζουν εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση το θεολογικό υπόβαθρο των θρησκευτικών τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.H. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ III

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στις διαδικασίες των χειραίων, θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορών. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις οδικές μεταφορές, στις υπηρεσίες των τουριστικών λεωφορείων και στον τρόπο λειτουργίας τους, στη διαδικασία ενοικιάσεων αυτοκινήτων καθώς και στις σιδηροδρομικές μεταφορές. Περιγράφεται η συνεργασία του τουριστικού γραφείου με ακτοπλοϊκές εταιρείες και με εταιρείες ενοικιάσεως ιδιωτικών σκαφών, και αναλύεται η διαδικασία κράτησης ακτοπλοϊκών εισιτηρίων μέσω GDS. Εξετάζονται ο ρόλος των διεθνών αεροπορικών οργανισμών, η λειτουργία και οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των αεροδρομίων. Περιγράφονται η δομή και η λειτουργία των αεροπορικών εταιρειών, και δίνονται οι βασικές πληροφορίες για τα αεροσκάφη και η ορολογία εξυπηρέτησης επιβατών/ισσών αεροδρομίου. Παρουσιάζονται τα αεροπορικά εισιτήρια και τα χαρακτηριστικά τους, τα κυριότερα Διεθνή Συστήματα Κρατήσεων (Global Distribution Systems – GDS) και οι βασικές λειτουργίες τους, και αναλύεται η διαδικασία κράτησης μέσω ενός GDS. Αναλύεται, τέλος, η τιμολόγηση ενός τουριστικού πακέτου, και εξετάζονται οι συμβατές με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις δραστηριότητες με στόχο τον εμπλουτισμό τους.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί να:

- περιγράφουν τα είδη, τα χαρακτηριστικά και τις υπηρεσίες των τουριστικών λεωφορείων,
- εξηγούν τον τρόπο λειτουργίας των τουριστικών λεωφορείων και τα υποχρεωτικά έντυπά τους,
- προσδιορίζουν τη συνεργασία του τουριστικού γραφείου με τις ακτοπλοϊκές εταιρείες,
- χρησιμοποιούν συστήματα κρατήσεων ακτοπλοϊκών εισιτηρίων ακολουθώντας την κατάλληλη διαδικασία,
- αναγνωρίζουν τον ρόλο των διεθνών αεροπορικών οργανισμών,
- περιγράφουν τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης των αεροδρομίων,
- εξηγούν τη δομή, τη λειτουργία και τις κατηγορίες των αεροπορικών εταιρειών,
- χρησιμοποιούν την ορολογία εξυπηρέτησης των επιβατών/ισσών αεροδρομίου,
- διακρίνουν τους βασικούς τύπους αεροσκαφών και τους κωδικούς των αεροδρομίων,
- ορίζουν τα είδη των αεροπορικών ταξιδιών και τις κατηγορίες των αεροπορικών ναύλων,
- διακρίνουν τα αεροπορικά εισιτήρια και τα χαρακτηριστικά τους,

- χειρίζονται τις βασικές λειτουργίες των συστημάτων αεροπορικών κρατήσεων παρουσιάζοντας αναλυτικά τη διαδικασία αεροπορικής κράτησης μέσω ενός GDS,
 - υπολογίζουν το κόστος ενός τουριστικού πακέτου,
 - τιμολογούν αναλυτικά τις εκδρομές που σχεδιάζουν, υπολογίζοντας το λογιστικό κόστος, τους οφειλόμενους φόρους και το κέρδος της επιχείρησης, και
 - επιλέγουν συμβατές με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις δραστηριότητες για τον εμπλουτισμό του τουριστικού πακέτου.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.3.Θ. ΥΓΙΕΙΝΗ – ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σε θέματα κανόνων υγιεινής και στην παροχή πρώτων βοηθειών εκτιμώντας τη σημασία τους για το τουριστικό επάγγελμα. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στη σημασία της υγιεινής, ατομικής και δημόσιας, και στην ανάγκη τήρησης των κανόνων της για την εξασφάλιση των κατάλληλων συνθηκών για τη διατήρηση της υγείας στους τομείς και στους χώρους που θα δραστηριοποιούνται. Περιγράφονται βασικά στοιχεία για το ανθρώπινο σώμα και τα κύρια συμπτώματα των ιατρικών προβλημάτων. Εξετάζονται τα έκτακτα περιστατικά που απαιτούν άμεση αντιμετώπιση και παρατηρούνται συνήθως σε τουρίστες/τριες, καθώς και ορίζονται οι κατάλληλοι τρόποι αντίδρασης και παροχής πρώτης βοήθειας ανά περίπτωση. Παρουσιάζεται ο τρόπος που οργανώνεται το φαρμακευτικό και υγειονομικό υλικό που περιέχεται στο φαρμακείο πρώτων βοηθειών, καθώς και τι χρησιμοποιείται και πώς στα διάφορα έκτακτα περιστατικά. Τέλος, αναφέρονται τα μέτρα πρόληψης και προφύλαξης που προτείνονται από την Ταξιδιωτική Ιατρική.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- περιγράφουν τους βασικούς κανόνες ατομικής και δημόσιας υγιεινής,
- αναφέρουν τα ζωτικά σημεία του ανθρώπινου σώματος,
- εντοπίζουν τα κύρια συμπτώματα των ιατρικών προβλημάτων,
- αξιολογούν τα κύρια συμπτώματα σε περιστατικά που παρατηρούνται συχνά σε τουρίστες/τριες,

- οργανώνουν το περιεχόμενο του φαρμακείου πρώτων βοηθειών με το κατάλληλο φαρμακευτικό και υγειονομικό υλικό,
 - χρησιμοποιούν το κουτί πρώτων βοηθειών επιλέγοντας την κατάλληλη αγωγή,
 - αντιδρούν με τον σωστό τρόπο σε επείγουσες καταστάσεις διατηρώντας τον αυτοέλεγχό τους,
 - παρέχουν τις κατάλληλες ανά περίπτωση πρώτες βοήθειες,
 - προλαμβάνουν ατυχήματα και έκτακτα περιστατικά,
 - ενθαρρύνουν τη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους που δραστηριοποιούνται, και
 - δημιουργούν σχέσεις εμπιστοσύνης και ασφάλειας με τους πελάτες/ισσες τους.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (1), Εργαστήριο (1), Σύνολο (2)

2.4. ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄

2.4.A. ΑΓΓΛΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ II

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στην αγγλική γλώσσα και την αγγλική τουριστική ορολογία αναγνωρίζοντας τη σημασία τους για τον τουρισμό. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην εκμάθηση των αγγλικών ως της βασικής γλώσσας του τουρισμού. Εξετάζονται οι αρχές της γραπτής και προφορικής επικοινωνίας καθώς και τα βασικά γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της αγγλικής γλώσσας. Παρουσιάζονται η αγγλική τουριστική ορολογία και η ορολογία για τον ψηφιακό τουρισμό σε σχέση με τις επαγγελματικές δραστηριότητες της ειδικότητας. Τέλος, περιγράφεται η βασική ειδική ορολογία που απαιτείται για το αντικείμενο της ειδικότητας.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/-ές να:

- αναγνωρίζουν τη σημασία της αγγλικής γλώσσας για τον τουρισμό,
- περιγράφουν τις αρχές της γραπτής και προφορικής επικοινωνίας που χρησιμοποιεί η αγγλική γλώσσα,
- εξηγούν βασικά γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα της αγγλικής γλώσσας,
- ελέγχουν επαγγελματικά έγγραφα και συμφωνίες αναγνωρίζοντας την ειδική ορολογία,

- χρησιμοποιούν με άνεση την αγγλική τουριστική ορολογία στις επαγγελματικές τους δραστηριότητες γραπτώς και προφορικώς,
 - χειρίζονται την κατάλληλη ορολογία στον ψηφιακό τουρισμό,
 - εξετάζουν την κατάλληλη ειδική ορολογία που απαιτείται για την ειδικότητα,
 - διεκπεραιώνουν τουριστικές επιχειρησιακές επικοινωνίες βελτιώνοντας τις δεξιότητές τους στην ομιλία, ακρόαση, ανάγνωση και γραφή,
 - αναπτύσσουν περιεχόμενο για ηλεκτρονικές πλατφόρμες σχετικές με τον τουρισμό παρέχοντας πληροφορίες για τον πολιτισμό, τα αξιοθέατα και την ψυχαγωγία,
 - διαχειρίζονται αποτελεσματικά απαιτητικές καταστάσεις εξυπηρέτησης πελατών/-ισσών, και
 - δημιουργούν εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων χρησιμοποιώντας την κατάλληλη αγγλική ειδική ορολογία της ειδικότητας.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.B. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΕΛΑΤΩΝ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες που σχετίζονται με την επικοινωνία και την εξυπηρέτηση πελατών/ισσών, να εξοικειωθούν με τις κατάλληλες τεχνικές και μεθόδους που εφαρμόζονται στον τουρισμό. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στις βασικές έννοιες και αρχές της επικοινωνίας και της εξυπηρέτησης πελατών/ισσών. Παρουσιάζονται ο ρόλος των δημοσίων σχέσεων και οι διαδικασίες διαμόρφωσης και διαχείρισης της εταιρικής εικόνας, και εξετάζονται η σημασία της εσωτερικής επικοινωνίας σε μία επιχείρηση καθώς και οι τρόποι εξατομικευμένης προσέγγισης των πελατών/ισσών σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προσδοκίες τους. Περιγράφονται οι τάσεις στον χώρο του τουρισμού και της ποιοτικής εξυπηρέτησης πελατών/ισσών, οι τεχνικές κατανόησης της εμπειρίας του/της πελάτη/ισσας και οι πρακτικές για τη βελτίωσή της. Επιπλέον, αναφέρονται τεχνικές και μέθοδοι προσωποποιημένης επικοινωνίας και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών πριν, κατά και μετά την παροχή των υπηρεσιών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- αναγνωρίζουν τις βασικές έννοιες της επικοινωνίας και της εξυπηρέτησης πελατών/ισσών,
 - αναφέρουν τις πρακτικές επικοινωνίας και πωλήσεων,
 - περιγράφουν τον ρόλο των δημοσίων σχέσεων στη σύγχρονη επιχείρηση και τα διάφορα μέσα τους,
 - διακρίνουν τη σημασία της επικοινωνίας και της ομαδικής συνεργασίας στο εργασιακό περιβάλλον,
 - αναλύουν τις διαδικασίες διαμόρφωσης και διαχείρισης της εταιρικής εικόνας,
 - αντιλαμβάνονται τις ανάγκες και τις προσδοκίες των πελατών/ισσών διακρίνοντας τους διάφορους τύπους,
 - χρησιμοποιούν τις μεθόδους καταγραφής των στοιχείων και των αιτημάτων των πελατών/ισσών απαντώντας κατάλληλα και προτείνοντας λύσεις στα τυχόν παράπονά τους,
 - δημιουργούν σχέσεις εμπιστοσύνης με τον/την πελάτη/ισσα διακρίνοντας τις ιδιαίτερες ανάγκες και προσδοκίες του/της με σκοπό την ικανοποίησή του/της,
 - εφαρμόζουν τεχνικές κατανόησης της εμπειρίας του/της πελάτη/ισσας με σκοπό τη συνεχή βελτίωσή της,
 - προωθούν αποτελεσματικά τις εξατομικευμένες τουριστικές υπηρεσίες επιλέγοντας πρακτικές προσωπικών πωλήσεων, και
 - αφομοιώνουν τις κατάλληλες τεχνικές προσωπικής επικοινωνίας, πωλήσεων και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών στον τουρισμό βελτιώνοντας συνεχώς την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουν.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (1), Εργαστήριο (1), Σύνολο (2)

2.4.Γ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στον τομέα της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, να μπορούν να αναγνωρίζουν τις δυνατότητες καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων στο περιβάλλον του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην έννοια της επιχείρησης, της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Παρουσιάζονται οι βασικές αρχές λειτουργίας και ανάπτυξης μιας επιχείρησης στο πλαίσιο του σύγχρονου ανταγωνισμού, και εξετάζονται η σημασία του επιχειρηματικού προγραμματισμού και του στρατηγικού σχεδιασμού της. Περιγράφονται η έννοια και ο ρόλος του επιχειρηματικού σχεδίου και αναλύονται τα βασικά στάδια για την κατάρτισή του. Εξετάζονται οι δυνατότητες και οι προοπτικές

για την εφαρμογή καινοτομίας σε επιχειρηματικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, καθώς και οι ευκαιρίες συνεργειών και χρηματοδότησης.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- περιγράφουν την έννοια της επιχείρησης και τα βασικά χαρακτηριστικά της,
- αναγνωρίζουν τις έννοιες της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας και τη μεταξύ τους σχέση,
- αναφέρουν τα είδη των επιχειρήσεων και τις διαφορετικές λειτουργίες τους,
- εποπτεύουν τη λειτουργία της οργάνωσης μιας επιχείρησης σε όλες τις μορφές της,
- αξιολογούν τα στάδια του επιχειρηματικού σχεδίου προτείνοντας συνεχείς βελτιώσεις,
- προβλέπουν τις φάσεις του επιχειρηματικού κύκλου για την επιχειρηματική τους δράση,
- προσδιορίζουν τους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους μιας επιχείρησης με βάση την ανάλυση της κατάστασής της,
- αναλύουν τις δυνατότητες, τις αδυναμίες, τις ευκαιρίες και τις απειλές μιας επιχειρηματικής δραστηριότητας,
- διακρίνουν τις προοπτικές ανάπτυξης καινοτόμας επιχειρηματικότητας που υπάρχουν στις ειδικές μορφές τουρισμού εντοπίζοντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες στον θρησκευτικό τουρισμό και στις προσκυνηματικές περιηγήσεις,
- εισάγουν καινοτόμες ιδέες σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, και
- προβάλλουν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων και τα οφέλη που έχουν οι τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.Δ. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ IV

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σχετικά με τις θρησκευτικές και

73 Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

προσκυνηματικές περιηγήσεις στον ελλαδικό χώρο. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο ιστορικό και θρησκευτικό πλαίσιο αυτής της κληρονομιάς, στα συστατικά στοιχεία και τα χαρακτηριστικά της. Εξετάζονται η χριστιανική τοπογραφία (μνημεία, ναοί, μοναστήρια κ.ά.) και η θρησκευτική, καλλιτεχνική και πολιτιστική τους αξία. Παρουσιάζονται οι διαδρομές και οι τόποι παρουσίας των αγίων, τα λατρευτικά τους δίκτυα, τα εκκλησιαστικά και μοναστικά δίκτυα. Περιγράφονται οι θρησκευτικές εορτές, οι τελετές και εκδηλώσεις θρησκευτικού χαρακτήρα και οι θρησκευτικές παραδόσεις με τις τοπικές παραλλαγές τους. Αναφέρονται, επίσης, τα βυζαντινά και εκκλησιαστικά μουσεία, το κειμηλιακό απόθεμα, οι εκθέσεις και συλλογές με θρησκευτικές αναφορές, καθώς και κάθε μορφή βυζαντινής τέχνης. Περιγράφονται, τέλος, ναοί άλλων χριστιανικών ομολογιών, καθώς και τα εβραϊκά και οθωμανικά θρησκευτικά μνημεία που υπάρχουν σε κάθε περιοχή. Στη μαθησιακή ενότητα του τέταρτου (4ου) εξαμήνου εξετάζονται: Ιόνιο, Νότιο Αιγαίο, Βόρειο Αιγαίο και Κρήτη. Κατά τη διάρκεια της εργαστηριακής κατάρτισης προτείνονται: α) έρευνα για τον γεωγραφικό και τουριστικό προσδιορισμό, και τη θρησκευτική κληρονομιά της κάθε περιοχής, β) σύνταξη και παρουσίαση θρησκευτικών και προσκυνηματικών οδηγιών, διαδρομών και δικτύων για τους προορισμούς, γ) εκπαιδευτικές επισκέψεις στις εξεταζόμενες περιοχές.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ορίζουν τα γεωγραφικά και τουριστικά χαρακτηριστικά του τόπου προορισμού,
- αναγνωρίζουν τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά του Ιονίου, του Νοτίου Αιγαίου, του Βορείου Αιγαίου και της Κρήτης,
- περιγράφουν το ιστορικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύσσεται η θρησκευτική κληρονομιά του Ιονίου, του Νοτίου Αιγαίου, του Βορείου Αιγαίου και της Κρήτης,
- εξετάζουν τα μνημεία και τα προσκυνήματα ερμηνεύοντας τη θρησκευτική, καλλιτεχνική και πολιτιστική τους αξία,
- ερευνούν τις διαδρομές και τους τόπους παρουσίας των αγίων και τους τρόπους διάδοσης και απόδοσης τιμής προς αυτούς,
- διακρίνουν τους σταθμούς της ιστορίας και της πνευματικότητας της ορθοδοξίας,
- εξετάζουν τις εορτές και τις θρησκευτικές παραδόσεις του Ιονίου, του Νοτίου Αιγαίου, του Βορείου Αιγαίου και της Κρήτης, με τις τοπικές παραλλαγές τους,
- εντοπίζουν τη μοναχική παράδοση και τη μοναστηριακή κληρονομιά του του Ιονίου, του Νοτίου Αιγαίου, του Βορείου Αιγαίου και της Κρήτης,
- προτείνουν νέες θρησκευτικές και προσκυνηματικές διαδρομές αξιοποιώντας νέες πληροφορίες για τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά του του Ιονίου, του Νοτίου Αιγαίου, του Βορείου Αιγαίου και της Κρήτης,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

- παρουσιάζουν καινοτόμα εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση την ιδιαίτερη θρησκευτική κληρονομιά του του Ιονίου, του Νοτίου Αιγαίου, του Βορείου Αιγαίου και της Κρήτης, και
 - ενθαρρύνουν δράσεις για την έρευνα, ανάδειξη, προβολή και προστασία της θρησκευτικής κληρονομιάς και των προσκυνημάτων.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (1), Σύνολο (3)

2.4.E. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ II

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σχετικά με τις θρησκευτικές και προσκυνηματικές περιηγήσεις σε τόπους του εξωτερικού, ερευνώντας τα στοιχεία που συνθέτουν την κοινή θρησκευτική και προσκυνηματική κληρονομιά. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στο ιστορικό και θρησκευτικό πλαίσιο αυτής της κληρονομιάς, στα συστατικά της στοιχεία και τα χαρακτηριστικά της. Εξετάζονται η χριστιανική τοπογραφία, τα μνημεία, οι ναοί και τα μοναστήρια, οι ιεροί τόποι και τα ιερά προσκυνήματα, καθώς και η καλλιτεχνική, πολιτιστική και θρησκευτική τους αξία. Παρουσιάζονται οι διαδρομές και οι σταθμοί αγίων, τα λατρευτικά τους δίκτυα, τα εκκλησιαστικά και μοναστικά δίκτυα και τα σημεία συνάντησης με την ιστορία και την πνευματικότητα της ορθοδοξίας. Περιγράφονται οι θρησκευτικές εορτές, τελετές και εκδηλώσεις θρησκευτικού χαρακτήρα και οι θρησκευτικές παραδόσεις με τις τοπικές παραλλαγές τους. Ερευνώνται τα βυζαντινά και εκκλησιαστικά μουσεία, το κειμηλιακό απόθεμα, εκθέσεις και συλλογές με θρησκευτικές αναφορές και κάθε μορφή βυζαντινής και μεταβυζαντινής τέχνης. Αναφέρονται, τέλος, τα σημαντικότερα θρησκευτικά μνημεία που υπάρχουν σε κάθε τόπο και εξετάζονται τα γεωγραφικά και τουριστικά χαρακτηριστικά των προορισμών. Οι θρησκευτικές και προσκυνηματικές περιηγήσεις στο εξωτερικό εξετάζονται ανά χώρα. Στη μαθησιακή ενότητα του τέταρτου (4ου) εξαμήνου εξετάζονται: Ιταλία, Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία και Μαυροβούνιο, Βουλγαρία, Ρουμανία, Ρωσία, Ουκρανία, Γεωργία και Αρμενία.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ορίζουν τα γεωγραφικά και τουριστικά χαρακτηριστικά του τόπου προορισμού,
- αναγνωρίζουν τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά της κάθε περιοχής,

- περιγράφουν το ιστορικό πλαίσιο στο οποίο αναπτύσσεται η θρησκευτική κληρονομιά της περιοχής,
 - εξετάζουν τα μνημεία και τα προσκυνήματα ερμηνεύοντας τη θρησκευτική, καλλιτεχνική και πολιτιστική τους αξία,
 - ερευνούν τις διαδρομές και τους τόπους παρουσίας των αγίων και τους τρόπους διάδοσης και απόδοσης τιμής προς αυτούς,
 - διακρίνουν τους σταθμούς στην ιστορία και την πνευματικότητα της ορθοδοξίας,
 - εξετάζουν τις εορτές και τις θρησκευτικές παραδόσεις της περιοχής, με τις τοπικές παραλλαγές τους,
 - εντοπίζουν τη μοναχική παράδοση και τη μοναστηριακή κληρονομιά της περιοχής,
 - προτείνουν νέες θρησκευτικές και προσκυνηματικές διαδρομές αξιοποιώντας νέες πληροφορίες για τα στοιχεία που συνθέτουν τη θρησκευτική κληρονομιά της περιοχής,
 - παρουσιάζουν καινοτόμα εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση την ιδιαίτερη θρησκευτική κληρονομιά του κάθε τόπου, και
 - ενθαρρύνουν δράσεις για την έρευνα, ανάδειξη, προβολή και προστασία της θρησκευτικής κληρονομιάς και των προσκυνημάτων.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.ΣΤ. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ (MICE)

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες σχετικά με τις μορφές τουρισμού MICE και τη διοργάνωση συνεδρίων και εκδηλώσεων στο πεδίο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων, και να βελτιώσουν την επικοινωνία και τις υπηρεσίες που θα προσφέρουν στους τομείς της επαγγελματικής τους δραστηριότητας. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στη βιομηχανία συναντήσεων και συνεδρίων αναλύοντας το περιεχόμενο του τουρισμού MICE. Περιγράφονται οι έννοιες και τα χαρακτηριστικά του επαγγελματικού τουρισμού, του τουρισμού κινήτρων, του συνεδριακού και του εκθεσιακού τουρισμού. Παρουσιάζονται οι διαδικασίες για την οργάνωση και διαχείριση συνεδρίων που σχετίζονται ειδικότερα με το αντικείμενο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων. Παρουσιάζονται, επίσης, οι τυπικές διαδικασίες διοργάνωσης θρησκευτικών και εκκλησιαστικών εκδηλώσεων και εκθέσεων.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- αναγνωρίζουν τους παράγοντες ανάπτυξης της βιομηχανίας συναντήσεων και συνεδρίων,
- αναφέρουν το περιεχόμενο και τα συστατικά του τουρισμού MICE,
- περιγράφουν τις έννοιες και τα χαρακτηριστικά του επιχειρηματικού τουρισμού,
- ορίζουν τον σκοπό του τουρισμού κινήτρων,
- αναλύουν τις βασικές αρχές του συνεδριακού τουρισμού και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του,
- διακρίνουν τα είδη των συνεδρίων και την ορολογία του συνεδριακού τουρισμού,
- προσδιορίζουν τα είδη των εκθέσεων και των εκθεσιακών χώρων,
- εφαρμόζουν τις διαδικασίες για την οργάνωση συνεδρίων που σχετίζονται με το αντικείμενο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- καθορίζουν τους στόχους μιας θρησκευτικής ή εκκλησιαστικής εκδήλωσης χαράσσοντας κατάλληλες στρατηγικές για την επίτευξή της,
- συνεργάζονται με τους φορείς και συντελεστές του συνεδρίου, της εκδήλωσης ή της έκθεσης σε όλα τα στάδια υλοποίησής τους, και
- ενθαρρύνουν τη διοργάνωση συνεδρίων, εκδηλώσεων και εκθέσεων για την προβολή, ανάπτυξη και προστασία του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.Z. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ IV

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών και εργαστηριακών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων στο πεδίο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων και η πρακτική εφαρμογή εξετάζεται σε συνάρτηση με τις υπόλοιπες μαθησιακές ενότητες του κάθε εξαμήνου. Χώροι διεξαγωγής του μαθήματος είναι η εργαστηριακή αίθουσα του ΙΕΚ και χώροι εκτός του ΙΕΚ που σχετίζονται με το μελλοντικό πεδίο της επαγγελματικής δραστηριοποίησης των εκπαιδευομένων στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών επισκέψεων. Προτεινόμενες δραστηριότητες: α) επισκέψεις σε τουριστικές επιχειρήσεις και φορείς τουρισμού, β) επισκέψεις σε φορείς και οργανισμούς και χώρους λατρείας διαφόρων θρησκευτικών κοινοτήτων και ομολογιών, γ) συμμετοχή

σε θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές, δ) παρακολούθηση σχετικών με την ειδικότητα συνεδρίων, ε) διεξαγωγή ασκήσεων πεδίου με στόχο την αναπαράσταση οδηγούμενης τουριστικής εκδρομής, στ) σχεδιασμός (σε συνεννόηση με το ΙΕΚ και τους σπουδαστές) και υλοποίηση πολυήμερων εκδρομών στην Ελλάδα και τσο εξωτερικό, οι οποίες να εξυπηρετούν πολλούς από τους παραπάνω στόχους. Στο τέταρτο εξάμηνο οι σπουδαστές μπορούν να εστιάσουν στη μελέτη και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στο Ιόνιο, το Νότιο Αιγαίο, τη Βόρειο Αιγαίο την Κρήτη και τις χώρες του εξωτερικού.

• Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- δημιουργούν εκδρομικά προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- παρέχουν υπηρεσίες συνοδείας σε θρησκευτικούς τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες, μεμονωμένους/ες ή σε ομάδες (γκρουπ), Έλληνες/ίδες ή αλλοδαπούς/ές, οποιασδήποτε θρησκείας ή δόγματος, στο εσωτερικό ή το εξωτερικό, ως τουριστικοί συνοδοί,
- αναλύουν δεδομένα και πληροφορίες με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,
- ορίζουν το επάγγελμά τους, τα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις τους, τους κανονισμούς και τη σχετική νομοθεσία καθώς και τους κανόνες της σχετικής επαγγελματικής δεοντολογίας,
- υλοποιούν εξειδικευμένες συνοδείες σε θρησκευτικούς χώρους και μνημεία, καθώς και σε κάθε είδους θρησκευτικές εκδηλώσεις και τελετές,
- προτείνουν σχέδια ταξιδιών, περιηγήσεων, νέων προορισμών και θεματικών διαδρομών, θρησκευτικών και προσκυνηματικών,
- παρουσιάζουν θρησκευτικά μνημεία, χώρους, εκθέματα και μουσεία, αντιλαμβάνόμενοι/ες την ιστορία τους και συνειδητοποιώντας την αξία τους,
- προσδιορίζουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αρχιτεκτονικής και του διακόσμου των μνημείων αλλά και των λατρευτικών αντικειμένων (ιερών εικόνων, λειψάνων κ.ά.),
- επιλέγουν τις κατάλληλες θρησκευσιολογικές και θεολογικές γνώσεις για τον σχεδιασμό ενός προγράμματος θρησκευτικής ή προσκυνηματικής περιήγησης και για την εξειδικευμένη συνοδεία που θα παρέχουν σε θρησκευτικούς τουρίστες/τριες και προσκυνητές/τριες,
- διακρίνουν την ιστορική εξέλιξη των θρησκευτικών μνημείων αναγνωρίζοντας τη σημασία τους για την κοινωνία και τον πολιτισμό,
- αντιλαμβάνονται τις ιδιαιτερότητες του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,

- διαμορφώνουν μία συνολική αντίληψη επιδεικνύοντας σεβασμό απέναντι στη θρησκευτικότητα και στον πολιτισμό των ταξιδιωτών/τριών και περιηγητών/τριών,
- επικοινωνούν με τις κατηγορίες ταξιδιωτών/τριών και περιηγητών/τριών με τρόπο αποδοτικό και αποτελεσματικό,
- συνεργάζονται με συναδέλφους, προμηθευτές/τριες και πωλητές τουριστικών υπηρεσιών και με επαγγελματίες άλλων τουριστικών ειδικοτήτων,
- εφαρμόζουν τρόπους αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών και βασικούς κανόνες πρώτων βοηθειών και υγιεινής,
- προτείνουν βελτιώσεις στα εκτελούμενα τουριστικά προγράμματα,
- συνδυάζουν και άλλες θεματικές μορφές τουρισμού (πολιτιστικός, εκπαιδευτικός, οικολογικός, γαστρονομικός κ.ά.),
- εμπλουτίζουν τη θρησκευτική και προσκυνηματική περιήγηση και με άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες,
- ενημερώνονται για τις εξελίξεις και τις τάσεις που διαμορφώνονται στον χώρο του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων,
- εκτιμούν τον ρόλο της ψηφιακής τεχνολογίας στην ταξιδιωτική βιομηχανία,
- χρησιμοποιούν τις ψηφιακές πλατφόρμες κράτησης, διαχείρισης και οργάνωσης που σχετίζονται με την ταξιδιωτική βιομηχανία και τις υπηρεσίες που παρέχουν,
- συμβάλλουν μεμονωμένα ή σε συνεργασία με ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς στην έρευνα και ανάπτυξη στοιχείων νεοφυούς ή καινοτόμου χαρακτήρα σχετικά με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, και
- παρέχουν, όσον αφορά τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, εξειδικευμένες υπηρεσίες τουριστικού γραφείου, τουριστικού συνοδού, τουριστικής προβολής και ανάπτυξης, παροχής πληροφοριών, διοργάνωσης συνεδρίων και εκδηλώσεων, υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών ξενοδοχείου καθώς και υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών/τριών θρησκευτικών χώρων και εκδηλώσεων.

- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

2.4.Η. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ II

• **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στη χριστιανική θεολογία και την πορεία της Εκκλησίας ερμηνεύοντας την ιστορική της εξέλιξη. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στη λατρευτική πράξη της χριστιανικής Εκκλησίας και στη λειτουργική και θεολογική της θεώρηση. Περιγράφονται η έννοια της Εκκλησίας, η ιστορία του ναού και τα λειτουργικά του στοιχεία, τα λειτουργικά κείμενα και τα ιερά αντικείμενα. Μελετώνται η θεολογία των εικόνων, η ιστορία και η εξέλιξη της εικονογραφίας και οι εικονογραφικοί κύκλοι. Εξετάζονται τα ιερά μυστήρια, οι άλλες εκκλησιαστικές τελετές, τα είδη των εορτών και ο εορταστικός λειτουργικός κύκλος. Καταγράφονται τα είδη των αγιολογικών κειμένων, παρουσιάζονται οι «χοροί» των αγίων και οι τρόποι διάδοσης της τιμής τους. Τέλος, παρουσιάζονται η ιστορική εξέλιξη του χριστιανικού μοναχισμού και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της μοναχικής ζωής, εστιάζοντας στην πνευματική, πολιτισμική και κοινωνική προσφορά των μοναστηριών.

• **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί/ές να:

- ερμηνεύουν βασικούς θεολογικούς όρους, σύμβολα, συμβολισμούς και εικονογραφικές παραστάσεις χρησιμοποιώντας τη βασική επιστημονική βιβλιογραφία,
- αναγνωρίζουν την έννοια της λειτουργικής και τους τρόπους απόδοσης της λατρείας στην Ορθόδοξη Εκκλησία,
- εξετάζουν την ιστορική, λειτουργική, εικονογραφική και θεολογική εξέλιξη του ναού,
- διακρίνουν τις ακολουθίες, τις λειτουργίες, τα λειτουργικά κείμενα, τα ιερά αντικείμενα και τους συμβολισμούς τους,
- προσδιορίζουν τα ιερά μυστήρια και τις άλλες ιεροπραξίες ερμηνεύοντας τους θεολογικούς συμβολισμούς τους,
- εντοπίζουν τους λειτουργικούς κύκλους των εορτών και τις κατηγορίες τους,
- ερευνούν την ιστορία και τη θεολογία των εικόνων προσεγγίζοντας τους εικονογραφικούς κύκλους και την αγιογραφική τέχνη,
- αναλύουν τους «χορούς» των αγίων μελετώντας τις πηγές της αγιολογίας και τους τρόπους απόδοσης και διάδοσης της τιμής προς αυτούς,
- ανιχνεύουν την ιστορική εξέλιξη του μοναχισμού, τη μοναστική κληρονομιά και τον τρόπο ζωής των μοναχών,
- χειρίζονται δόκιμη φρασεολογία για τη θεολογική ερμηνεία αναζητώντας συνεχώς νέες πηγές εμπλουτισμού των γνώσεών τους, και

- ο παρουσιάζουν εξειδικευμένα προγράμματα θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων με βάση το θεολογικό υπόβαθρο των θρησκευτικών τουριστών/τριών και προσκυνητών/τριών.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

2.4.Θ. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ IV

- **Περίληψη της μαθησιακής ενότητας**

Ο στόχος της μαθησιακής ενότητας είναι να αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/ες τις απαραίτητες γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες στη διαχείριση των τουριστικών προορισμών και της θρησκευτικής κληρονομιάς. Η μαθησιακή ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην έννοια του τουριστικού προορισμού και στα χαρακτηριστικά του στοιχεία, καθώς και στον σχεδιασμό και στη διαχείρισή του στο πλαίσιο της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης. Περιγράφονται η έννοια της πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς καθώς και ο σχεδιασμός και η διαχείριση, ειδικότερα, της θρησκευτικής κληρονομιάς για τη βιωσιμότητα των θρησκευτικών μνημείων. Παρουσιάζονται, επίσης, τεχνικές οργάνωσης ταξιδιών με διαφορετικά κίνητρα μελετώντας τουριστικά πακέτα διαφόρων μορφών τουρισμού που συνδυάζονται με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, και εξετάζονται τρόποι οργάνωσης αντίστοιχων θεματικών διαδρομών.

- **Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα**

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ικανοί να:

- ο περιγράφουν την έννοια του τουριστικού προορισμού,
- ο εξηγούν τα χαρακτηριστικά στοιχεία του τουριστικού προορισμού,
- ο προσδιορίζουν τα βασικά στάδια σχεδιασμού του τουριστικού προορισμού,
- ο χρησιμοποιούν τις κατάλληλες πρακτικές διαχείρισής του τουριστικού προορισμού στο πλαίσιο της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης,
- ο αναλύουν τις έννοιες της πολιτιστικής και της θρησκευτικής κληρονομιάς,
- ο επιλέγουν τις κατάλληλες τεχνικές διαχείρισης της θρησκευτικής κληρονομιάς για τη βιωσιμότητα των θρησκευτικών μνημείων,
- ο δημιουργούν ένα σύνολο παροχής τουριστικών υπηρεσιών προσαρμοσμένο στις ανάγκες και τις επιθυμίες των θρησκευτικών τουριστών/τριών και περιηγητών/τριών, και

- παρουσιάζουν καινοτόμα εκδρομικά προγράμματα και θεματικές διαδρομές θρησκευτικού τουρισμού και προσκυνηματικών περιηγήσεων.
- **Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα**
Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γ2 – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

1. Αναγκαίος και επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

1.1. Θεωρητική κατάρτιση

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Αίθουσα διδασκαλίας με τις κατάλληλες προδιαγραφές
- Πίνακας κιμωλίας/μαρκαδόρου και τα αναλώσιμά τους
- Ηλεκτρονικός υπολογιστής (σταθερός ή φορητός) για τον εκπαιδευτή/τρια
- Πολυμηχάνημα (εκτυπωτής – σαρωτής – φωτοτυπικό) (ένα τουλάχιστον σε κάθε ΙΕΚ)
- Βιντεοπροβολέας (projector) υψηλής ανάλυσης και φωτεινότητας
- Οθόνη προβολής για τον προβολέα
- Ευρυζωνική σύνδεση στο διαδίκτυο
- Λογισμικό βασικών εφαρμογών:
 - γραφείου (π.χ. OpenOffice, MS Office)
 - τηλεδιασκέψεων (π.χ. Webex, Zoom, Google Meet)
 - γραφικού σχεδιασμού (π.χ. CorelDraw GS, Photoshop)
 - τουριστικών γραφείων (π.χ. ERP, CRM και λογιστικής)
 - ενημέρωσης ηλεκτρονικού περιεχομένου (π.χ. CMS, WordPress)
- Ιδρυματική πρόσβαση σε επαγγελματική πλατφόρμα πώλησης προϊόντων τουρισμού για εξάσκηση σε προγράμματα GDS (π.χ. GDS Travelport, GDS Amadeus, GDS Sabre, GDS Worldspan, LIKNOSS SeaOnLine κ.ά.).

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Ιδρυματικός λογαριασμός τηλεδιασκέψεων (Webex, Zoom, Google Meet κ.ά) για κάθε εκπαιδευτή/τρια
- Ιδρυματικός λογαριασμός Office 365 με προσωπικό λογαριασμό για κάθε εκπαιδευτή/τρια και εκπαιδευόμενο/η
- Ιδρυματικός λογαριασμός ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για κάθε εκπαιδευτή/τρια και εκπαιδευόμενο/η
- Ιδρυματικό Wi-Fi διαθέσιμο για κάθε εκπαιδευτή/τρια και εκπαιδευόμενο/η
- Ιδρυματική πρόσβαση σε επαγγελματική πλατφόρμα πώλησης προϊόντων τουρισμού για εξάσκηση σε προγράμματα ERP και CRM για τουριστικά γραφεία (π.χ. nsTravel 2017-ERP & CRM, t-agent CRM), Integration με ERP/CRM/λογιστικό Software και προγράμματα GDS (Apollo-Galileo, Amadeus, Worldspan, Sabre, LIKNOSS SeaOnLine, flightfox.com, airbnbforwork.com, travelperk.com, bedsonline.com, www.peopleb2b.com,

www.mtscitybreaks.eu) και σε E-shop πλατφόρμα τουριστικού γραφείου (π.χ. WordPress με Travel Agency plugin)

- Διαδραστικός πίνακας
- Εκπαιδευτικό λογισμικό και εκπαιδευτικές ψηφιακές πλατφόρμες
- Χάρτες (γεωγραφικός, ιστορικός, αρχαιολογικός, θρησκευτικός, τουριστικός)
- Άλλα εποπτικά μέσα (εικόνες, ταινίες, διαδραστικά περιβάλλοντα, ηχογραφημένες ομιλίες και φυσικά αντικείμενα).

1.2. Εργαστήρια

Αναγκαίος εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Εργαστήριο ηλεκτρονικών υπολογιστών με τουλάχιστον δέκα θέσεις εργασίας
- Πίνακας κιμωλίας/μαρκαδόρου και τα αναλώσιμά τους
- Πολυμηχάνημα (εκτυπωτής – σαρωτής – φωτοτυπικό) σε κάθε εργαστήριο υπολογιστών
- Βιντεοπροβολέας (projector) υψηλής ανάλυσης και φωτεινότητας
- Οθόνη προβολής για τον προβολέα
- Ευρυζωνική σύνδεση στο διαδίκτυο
- Λογισμικό βασικών εφαρμογών:
 - γραφείου (π.χ. OpenOffice, MS Office)
 - τηλεδιασκέψεων (π.χ. Webex, Zoom, Google Meet)
 - γραφικού σχεδιασμού (π.χ. CorelDraw GS, Photoshop)
 - τουριστικών γραφείων (π.χ. ERP, CRM και λογιστικής)
 - ενημέρωσης ηλεκτρονικού περιεχομένου (π.χ. CMS, WordPress)
- Ιδρυματική πρόσβαση σε επαγγελματική πλατφόρμα πώλησης προϊόντων τουρισμού για εξάσκηση σε προγράμματα GDS (π.χ. GDS, Apollo/Galileo, Amadeus, Sabre, Worldspan, LIKNOSS SeaOnLine κ.ά.)

*Για το μάθημα «Υγιεινή – Πρώτες Βοήθειες», είναι αναγκαίο να υπάρχουν:

- φαρμακείο πρώτων βοηθειών που να περιέχει τα απαραίτητα υγειονομικά υλικά που προβλέπονται από τις διατάξεις για την παροχή πρώτων βοηθειών σε χώρους εκπαίδευσης και εργασίας στους τομείς της επαγγελματικής δραστηριότητας της ειδικότητας,
- εκπαιδευτικό πρόγραμμα ΚΑΡΠΑ ενήλικα και παιδιού,
- στρώματα για την εξάσκηση των εκπαιδευομένων στην παροχή πρώτων βοηθειών, και
- αναλώσιμα υλικά του φαρμακείου πρώτων βοηθειών (διάφορα είδη από επιδέσμους, γάζες, επιθέματα, σύριγγες, ορούς, τουρνικέ, γάντια μιας χρήσης κ.ά.).

Επιθυμητός εξοπλισμός και μέσα διδασκαλίας

- Εργαστήριο ηλεκτρονικών υπολογιστών με ατομικές θέσεις εργασίας για κάθε εκπαιδευόμενο/η
- Ιδρυματικός λογαριασμός τηλεδιασκέψεων (Webex, Zoom, Google Meet κ.ά) για κάθε εκπαιδευτή/τρια
- Ιδρυματικός λογαριασμός Office 365 με προσωπικό λογαριασμό για κάθε εκπαιδευτή/τρια και εκπαιδευόμενο/η
- Ιδρυματικός λογαριασμός ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για κάθε εκπαιδευτή/τρια και εκπαιδευόμενο/η
- Ιδρυματικό WiFi διαθέσιμο για κάθε εκπαιδευτή/τρια και εκπαιδευόμενο/η
- Ιδρυματική πρόσβαση σε επαγγελματική πλατφόρμα πώλησης προϊόντων τουρισμού για εξάσκηση σε προγράμματα ERP και CRM για τουριστικό γραφείο (π.χ. nsTravel 2017-ERP & CRM, t-agentCRM), Integration με ERP/CRM/λογιστικό Software και προγράμματα GDS (Apollo-Galileo, Amadeus, Worldspan, Sabre, LIKNOSS SeaOnLine, flightfox.com, airbnbforwork.com, travelperk.com, bedsonline.com, www.peopleb2b.com, www.mtscitybreaks.eu και σε E-shop πλατφόρμα τουριστικού γραφείου (π.χ. WordPress με Travel Agency plugin)
- Διαδραστικός πίνακας
- Εκπαιδευτικό λογισμικό και εκπαιδευτικές ψηφιακές πλατφόρμες
- Χάρτες (γεωγραφικός, ιστορικός, αρχαιολογικός, θρησκευτικός, τουριστικός)
- Άλλα εποπτικά μέσα (εικόνες, ταινίες, διαδραστικά περιβάλλοντα, ηχογραφημένες ομιλίες και φυσικά αντικείμενα)
- Βιβλιοθήκη με συλλογές έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού σχετικού με την ειδικότητα

2. Διδακτική μεθοδολογία

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών συναντήσεων, αξιοποιείται η συμμετοχική ή/και βιωματική διδασκαλία. Έχοντας ως σημείο εκκίνησης τις βασικές αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων αλλά και τη σύνδεση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας, η εκπαίδευση έχει ένα διπλό σημείο αναφοράς: την ενεργή ανταπόκριση στις μαθησιακές ανάγκες της συγκεκριμένης κάθε φορά ομάδας εκπαιδευομένων, με άξονα προσανατολισμού τις ανάγκες που προκύπτουν στο περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ο/Η εκπαιδευτής/τρια οργανώνει και καθοδηγεί την εκπαιδευτική πράξη, επιλύει τυχόν ανακύπτοντα προβλήματα, υποστηρίζει, ανατροφοδοτεί και ενδυναμώνει τους/τις εκπαιδευόμενους/ες. Διαμεσολαβεί, διευκολύνει και ενισχύει τη διαδικασία μάθησης, σε ομαδικό και σε ατομικό επίπεδο, συνδέοντας την κατάρτιση με τον κόσμο της εργασίας.

Η συμμετοχική και βιωματική εκπαίδευση διαμορφώνει ένα δημιουργικό περιβάλλον μάθησης και ενισχύει την αλληλεπίδραση εκπαιδευτή/τριας και εκπαιδευομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν αντιληπτές αλλά και να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία οι ανάγκες, οι ιδιαιτερότητες, οι δυνατότητες, οι γνώσεις,

οι δεξιότητες και οι εμπειρίες της συγκεκριμένης ομάδας των καταρτιζομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν πρακτικές και ρεαλιστικές συνδέσεις με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Η χρήση σύντομων εμπλουτισμένων εισηγήσεων και η συχνή εφαρμογή συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών και μέσων υποστηρίζουν ένα αλληλεπιδραστικό περιβάλλον μάθησης. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η ενίσχυση της συμμετοχής των καταρτιζομένων υποβοηθείται ενεργά με την αξιοποίηση απλών τεχνικών όπως ο καταγισμός ιδεών, οι ερωτήσεις-απαντήσεις ή η συζήτηση, οι ατομικές ή/και ομαδικές ασκήσεις εφαρμογής ή επίλυσης προβλήματος, η προσομοίωση, η εργασία σε ομάδες, οι μελέτες περίπτωσης. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αξιοποιούν τις παραπάνω ή ανάλογες εκπαιδευτικές τεχνικές αντλούν τα θέματά τους μέσα από τη θεματολογία της κάθε μαθησιακής ενότητας και από τα σχετικά ζητήματα που συνδέονται με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας.

Η εκπαίδευση σε συγκεκριμένες –ατομικές ή/και ομαδικές– δραστηριότητες μέσα στην τάξη και στα εργαστήρια προετοιμάζει τα μέλη της ομάδας για τη συμμετοχή τους στην πρακτική άσκηση/μαθητεία. Η σταδιακή εξειδίκευση της γνώσης, η ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων/ικανοτήτων, καθώς και η καλλιέργεια κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών σε ζητήματα που αφορούν την απασχόληση στην ειδικότητα, προετοιμάζουν τη συγκεκριμένη κάθε φορά ομάδα εκπαιδευομένων για τα επόμενα βήματα. Το πρόγραμμα κατάρτισης συνδυάζει την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων με την ανάπτυξη αναγκαίων πρακτικών δεξιοτήτων για την αποτελεσματική άσκηση του επαγγέλματος.

Σε ανάλογη κατεύθυνση, στο πλαίσιο της πρακτικής εφαρμογής της ειδικότητας δίνεται και η δυνατότητα ανάπτυξης διαθεματικών προγραμμάτων/σχεδίων δραστηριοτήτων («project»), με σύγχρονη εφαρμογή διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και θεματικών. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες μπορούν να αναπτύσσονται σε μεγαλύτερη ή μικρότερη χρονική έκταση και να συμπεριλαμβάνουν, ενδεικτικά, επισκέψεις σε χώρους εργασίας και εγκαταστάσεις παραγωγής, συναντήσεις με έμπειρους/ες επαγγελματίες της ειδικότητας ή ειδικούς του συγκεκριμένου παραγωγικού τομέα και κλάδου, υλοποίηση ομαδικών εργασιών με συνδυασμό διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και υπό την καθοδήγηση ομάδας εκπαιδευτών/τριών ή ακόμη και δημιουργία ομάδων εκπαιδευομένων με στόχο την αμοιβαία άσκηση, μελέτη και αλληλοδιδασκαλία. Το σύνολο των παραπάνω δραστηριοτήτων μπορούν να αξιοποιηθούν και αυτόνομα – ανεξάρτητα δηλαδή από την υλοποίηση ενός συνολικότερου project.

3. Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης

Για την υγιεινή και ασφάλεια των εκπαιδευομένων τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διατάξεις. Για την κατάρτιση σε εργαστηριακούς χώρους και σε επιχειρήσεις, τηρούνται οι προϋποθέσεις και οι προδιαγραφές για την ασφάλεια και την υγιεινή στην ειδικότητα και στο επάγγελμα. Σε κάθε περίπτωση, τόσο για την κατάρτιση στο

ΙΕΚ, σε επιχειρήσεις και εργαστηριακούς χώρους όσο και για την πρακτική άσκηση, πέραν της τήρησης των κανόνων ασφαλείας στην ειδικότητα και στο επάγγελμα, τηρούνται οι κανόνες ασφαλείας και υγιεινής όπως προβλέπονται, ιδίως από:

- Τον κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (βλ. Ν. 3850/2010), όπως ισχύει.
- Τις διατάξεις του κτιριοδομικού κανονισμού (βλ. 3046/304/89-ΦΕΚ 59/Δ'/3-02-89), όπως ισχύει.
- Τον κανονισμό λειτουργίας των εργαστηριακών κέντρων (ΦΕΚ 1318/Β'/2015), όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ 3938/Β'/26-8-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484 με θέμα την «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων», όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ 4146/Β'/9-9-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3, με θέμα το «Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας», όπως ισχύει.

Παρακάτω παρατίθενται οι βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας καθώς και ο σχετικός αναγκαίος εξοπλισμός για τις συνθήκες άσκησης της ειδικότητας:

3.1. Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας

Οι βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες στην ειδικότητα «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησής τους συνοψίζονται στην εφαρμογή των κάτωθι αρχών:

- Τήρηση των κανόνων ασφαλείας και υγιεινής.
- Διατήρηση καλής ατομικής υγιεινής.
- Διαμόρφωση και διατήρηση καθαρού και υγιεινού περιβάλλοντος κατάρτισης
- Επιβάλλεται προσεκτικός και συχνός καθαρισμός επιφανειών και αντικειμένων που χρησιμοποιούνται συχνά (π.χ. πόμολα, χερούλια, κουπαστές σε σκάλες ή κιγκλίδωμα, βρύσες κλπ.) με κοινά καθαριστικά ή απολυμαντικά.
- Καλό πλύσιμο των χεριών και αποφυγή επαφής τους με τα μάτια, τη μύτη και το στόμα.
- Ορθολογική χρήση των αντισηπτικών.
- Κοψίματα και εκδορές πρέπει να αντιμετωπίζονται και να καλύπτονται.
- Τήρηση φαρμακείου και χώρου πρώτων βοηθειών με τα προβλεπόμενα απαιτούμενα υλικά.

3.2. Μέσα ατομικής προστασίας

Δεν απαιτούνται ιδιαίτερα μέσα ατομικής προστασίας για τη διενέργεια της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης. Για την κατάρτιση σε εξωτερικούς εργαστηριακούς και επαγγελματικούς χώρους, σε φορείς, οργανισμούς, επιχειρήσεις και χώρους επισκέψεων, τηρούνται οι προβλεπόμενες, κατά περίπτωση, προϋποθέσεις και προδιαγραφές για την ασφάλεια και την υγιεινή των εργαζομένων και των επισκεπτών/τριών σε αυτούς.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μέρος Δ' – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
**Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Ο Θεσμός της πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση συνδέεται άρρηκτα με τη θεωρητική κατάρτιση, αφού κατά τη διάρκειά της οι πρακτικά ασκούμενοι/ες ανακαλούν τη θεωρητική και εργαστηριακή γνώση για να την εφαρμόσουν στην πράξη και να αντεπεξέλθουν στις εργασίες που τους ανατίθενται. Καλούνται να αναλάβουν συγκεκριμένα καθήκοντα και να δώσουν λύση σε πρακτικά προβλήματα που ανακύπτουν, υπό την εποπτεία των εκπαιδευτών/τριών. Έτσι, ο θεσμός της πρακτικής άσκησης στοχεύει στην ανάπτυξη επαγγελματικών ικανοτήτων/δεξιοτήτων σχετικών με την ειδικότητα, στην ενίσχυση της επαφής με τον εργασιακό χώρο και στην προετοιμασία των εκπαιδευομένων για την παραγωγική διαδικασία – μέσω της απόκτησης εμπειριών ιδιαίτερα χρήσιμων για τη μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία.

Αναλυτικότερα, η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης (άρθρο 27 του Ν. 4763/2020 για το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης).

Στη συνέχεια, αναφέρονται χρήσιμες πληροφορίες για τον θεσμό της πρακτικής άσκησης, όπως περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία,⁴ και που αφορούν τις βασικές προϋποθέσεις, τον τρόπο και τους όρους υλοποίησής της.

Διάρκεια πρακτικής άσκησης

Η συνολική διάρκεια της περιόδου πρακτικής άσκησης είναι εννιακόσιες εξήντα (960) ώρες. Οι ώρες πρακτικής ανά ημέρα καθορίζονται σε τέσσερις (4) έως οκτώ (8) ανάλογα με τη φύση και το αντικείμενο της ειδικότητας κατάρτισης του/της ασκούμενου/ης. Δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.

Η περίοδος της πρακτικής άσκησης της ειδικότητας «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» μπορεί να είναι συνεχόμενη ή τμηματική, ύστερα από την επιτυχή ολοκλήρωση της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης του τέταρτου (4ου) εξαμήνου και πρέπει να ολοκληρωθεί εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη λήξη του τελευταίου εξαμήνου θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης.

Όροι υλοποίησης πρακτικής άσκησης

⁴ ΦΕΚ 3938/Β' /26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Η πρακτική άσκηση δύναται να πραγματοποιείται σε θέσεις που προσφέρονται από φυσικά πρόσωπα, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και επιχειρήσεις. Εξαιρούνται οι φορείς:

- α) Προσωρινής απασχόλησης
- β) Τα νυχτερινά κέντρα
- γ) Παροχής καθαριότητας και φύλαξης
- δ) Τα πρακτορεία τυχερών παιχνιδιών
- ε) Κάθε επιχείρηση στην οποία δεν είναι εφικτός ο έλεγχος της εκπαίδευσης από τον αρμόδιο φορέα.

Ο/Η εκπαιδευόμενος/η του ΙΕΚ, προκειμένου να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση, υπογράφει ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης με τον/την εργοδότη/τρια, η οποία θεωρείται από το ΙΕΚ φοίτησης. Η ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης δεν συνιστά σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

Βασικός συντελεστής για την επιτυχή υλοποίηση της πρακτικής άσκησης είναι και ο/η εκπαιδευτής/τρια της επιχείρησης ή υπηρεσίας ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την παρακολούθηση και υποστήριξη των ασκούμενων. Σε αυτή την κατεύθυνση, ο/η εργοδότης/τρια ορίζει έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «εκπαιδευτή/τρια στον χώρο εργασίας» ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας και την παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης.

Η παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/ης γίνεται μέσω του βιβλίου πρακτικής άσκησης. Αναλυτικότερα, σε αυτό καταγράφει ο/η ίδιος/α ο/η πρακτικά ασκούμενος/η κατά εβδομάδα τις εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκε, καθώς και περιγράφει συνοπτικά τα καθήκοντα που του/της ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης. Κάθε εβδομαδιαία καταχώριση ελέγχεται και υπογράφεται από τον/την εκπαιδευτή/τρια στον χώρο εργασίας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/η

2.1. Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Για την έναρξη της πρακτικής άσκησης στην ειδικότητα «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων», οι εκπαιδευόμενοι/ες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το τέταρτο (4ο) εξάμηνο φοίτησης στα ΙΕΚ. Στην περίπτωση αυτή, μπορούν πια να τοποθετηθούν σε θέση πρακτικής της ειδικότητάς τους.

2.2. Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/ης

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης είναι η γνώση και η εφαρμογή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων κάθε εμπλεκόμενου μέλους όπως ορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.⁵ Στη συνέχεια παρατίθενται κάποια δικαιώματα και υποχρεώσεις των πρακτικά ασκούμενων.

➤ Δικαιώματα πρακτικά ασκούμενων

1. Τμηματική ή συνεχόμενη υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.
2. Δυνατότητα αποζημίωσης η οποία ορίζεται στο 80% του νόμιμου, νομοθετημένου κατώτατου ορίου του ημερομισθίου του/της ανειδίκευτου/ης εργάτη/τριας, ή όπως αυτό διαμορφώνεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή αναλογικά εάν η ημερήσια διάρκεια της πρακτικής είναι μικρότερη των οκτώ (8) ωρών. Η αποζημίωση καταβάλλεται στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης. Σε περίπτωση μη δυνατότητας χρηματοδότησης της αποζημίωσης της πρακτικής άσκησης, δεν υφίσταται η υποχρέωση αποζημίωσής της, παρά μόνο η υποχρέωση του/της εργοδότη/τριας να αποδίδει τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές.
3. Υπαγωγή στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) για τον κλάδο του ατυχήματος. Για την ασφάλισή του/της καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 2217/1994 (Α' 83) ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες βαρύνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εργοδότης/τρια) στο οποίο υλοποιείται η πρακτική άσκηση.
4. Δικαίωμα αναφοράς στο ΙΕΚ της μη τήρησης των όρων πρακτικής άσκησης.

⁵ ΦΕΚ 3938/Β' /26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

5. Δικαίωμα διακοπής πρακτικής άσκησης βάσει τεκμηρίωσης και σχετική δήλωση στο ΙΕΚ εποπτείας.
6. Αλλαγή εργοδότη/τριας, εφόσον συντρέχει τεκμηριωμένος σοβαρότατος λόγος.
7. Οι πρακτικά ασκούμενοι/ες δεν απασχολούνται την Κυριακή και τις επίσημες αργίες.

➤ **Υποχρεώσεις πρακτικά ασκούμενων**

1. Τήρηση του ημερήσιου ωραρίου πρακτικής άσκησης, όπως ορίζεται στην ειδική σύμβαση.
2. Τήρηση των όρων υγείας και ασφάλειας του/της εργοδότη/τριας.
3. Σεβασμός της κινητής και ακίνητης περιουσίας του/της εργοδότη/τριας.
4. Αρμονική συνεργασία με τα στελέχη του/της εργοδότη/τριας.
5. Προσκόμιση –όπου απαιτείται– όλων των απαραίτητων ιατρικών βεβαιώσεων για την εξάσκηση του επαγγέλματος.
6. Προσκόμιση στο ΙΕΚ των απαραίτητων δικαιολογητικών, πριν την έναρξη και μετά τη λήξη της πρακτικής άσκησης αλλά και σε περίπτωση διακοπής της.
7. Ενημέρωση σε περίπτωση απουσίας του/της ασκούμενου/ης της επιχείρησης και του ΙΕΚ εποπτείας.
8. Τήρηση βιβλίου πρακτικής άσκησης, το οποίο διατίθεται από το ΙΕΚ και στο οποίο αναγράφονται από τους/τις ασκούμενους/ες κατά εβδομάδα οι εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκαν και περιγράφονται συνοπτικά τα καθήκοντα που τους ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης.
9. Προσκόμιση στο τέλος κάθε μήνα στο ΙΕΚ φοίτησης ή εποπτείας της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης για έλεγχο.
10. Υποβολή μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης στο ΙΕΚ φοίτησης, συμπληρωμένου με τις εβδομαδιαίες εκθέσεις, τον χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις ημέρες απουσίας, και την επίδοση του/της πρακτικά ασκούμενου/ης. Υποβολή του εντύπου λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) της πρακτικής άσκησης, συμπληρωμένου, υπογεγραμμένου και σφραγισμένου από τον/την εργοδότη/τρια-νόμιμο/η εκπρόσωπο του φορέα απασχόλησης, στο οποίο βεβαιώνεται ότι ο/η εκπαιδευόμενος/η πραγματοποίησε την πρακτική άσκηση στην επιχείρηση/οργανισμό, καθώς και το χρονικό διάστημα αυτής.
11. Άμεση ενημέρωση του ΙΕΚ φοίτησης από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η σε περίπτωση διακοπής της πρακτικής άσκησης και προσκόμιση του βιβλίου πρακτικής και του εντύπου της λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) με τις ημέρες πρακτικής άσκησης που έχουν πραγματοποιηθεί. Για να συνεχίσει ο/η εκπαιδευόμενος/η την πρακτική άσκηση για το υπόλοιπο του προβλεπόμενου διαστήματος στον ίδιο ή σε άλλο φορέα απασχόλησης (εργοδότη/τρια), θα πρέπει να ακολουθηθεί εκ νέου η διαδικασία έναρξης πρακτικής. Αν η διακοπή της πρακτικής άσκησης γίνει από τον/την εργοδότη/τρια τότε οφείλει ο/η τελευταίος/α να ενημερώσει άμεσα το ΙΕΚ φοίτησης του/της πρακτικά ασκούμενου/ης.

2.3. Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Κάθε πρακτικά ασκούμενος/η πραγματοποιεί την πρακτική άσκηση σε τμήματα των φορέων απασχόλησης αντίστοιχα με την ειδικότητά του/της, με την εποπτεία υπεύθυνου/ης του φορέα, ειδικότητας αντίστοιχης με το αντικείμενο κατάρτισής του/της.

Ειδικότερα, στην ειδικότητα «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» οι εκπαιδευόμενοι/ες πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε τομείς που σχετίζονται με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, σε τουριστικές επιχειρήσεις όπως τουριστικά γραφεία (συμπεριλαμβανομένων των Διαδικτυακών Τουριστικών Γραφείων – OTAs), Τουριστικές Επιχειρήσεις Οδικών Μεταφορών (TEOM), ναυτιλιακές εταιρείες επιβατηγού ναυτιλίας, εταιρείες κρουαζιέρας, ξενοδοχεία και συνεδριακά κέντρα, σε δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς και φορείς τουρισμού, σε γραφεία δήμων ή περιφερειών που σχετίζονται με τον τουρισμό, σε γραφεία και δομές εκκλησιαστικών ή θρησκευτικών νομικών προσώπων που σχετίζονται με τον θρησκευτικό τουρισμό και τις προσκυνηματικές περιηγήσεις, σε γραφεία τουριστικών πληροφοριών/τουριστικά περίπτερα και σε θέσεις εργασίας όπως στέλεχος τουριστικού γραφείου, στέλεχος Τουριστικής Επιχείρησης Οδικών Μεταφορών (TEOM), στέλεχος ναυτιλιακής εταιρείας επιβατηγού ναυτιλίας, στέλεχος εταιρείας κρουαζιέρας, στέλεχος τουριστικής προβολής και ανάπτυξης, στέλεχος γραφείου τουριστικών πληροφοριών/τουριστικού περιπτέρου (Info Point/Kiosk), στέλεχος υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών θρησκευτικών χώρων (θρησκευτικών μνημείων ή προσκυνημάτων και θρησκευτικών/εκκλησιαστικών μουσείων), στέλεχος υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών ξενοδοχείου (Front Desk, Concierge, Guest Relations).

3. Οδηγίες για τους/τις εργοδότες/τριες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης

Οι εργοδότες/τριες που προσφέρουν θέση πρακτικής άσκησης πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις και να λαμβάνουν υπόψη τους κάποια δεδομένα με γνώμονα τη διασφάλιση της ποιότητας της πρακτικής άσκησης αλλά και τη διευκόλυνση του εκπαιδευτικού έργου. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:⁶

- Παροχή άρτιων συνθηκών για την εκπαίδευση στον χώρο εργασίας, διάθεση κατάλληλων εγκαταστάσεων, μέσων και εξοπλισμού, ορισμός υπεύθυνου/ης εκπαιδευτή/τριας για τους/τις εκπαιδευόμενους/ες.

⁶ Σχετικά με τις υποχρεώσεις των εργοδοτών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, βλ. ΦΕΚ 3938/Β' σ/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

- Τήρηση συνθηκών υγείας και ασφάλειας εργαζομένων και παροχή όλων των απαραίτητων ατομικών μέσων προστασίας κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης.
- Ενημέρωση των πρακτικά ασκούμενων για τις δραστηριότητες, τα αντικείμενα και τους τομείς της εργασίας και διευκόλυνση της ομαλής ένταξή τους στο εργασιακό περιβάλλον.
- Συμβολή στην απόκτηση προσωπικών δεξιοτήτων και στη διαμόρφωση εργασιακής κουλτούρας στους/στις πρακτικά ασκούμενους/ες.
- Τήρηση των όρων της σύμβασης πρακτικής άσκησης και στόχευση στα μαθησιακά αποτελέσματα της πρακτικής άσκησης όπως αυτά ορίζονται στον Οδηγό Κατάρτισης της ειδικότητας.
- Απαγόρευση υπέρβασης του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.
- Απαγόρευση πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης νυχτερινές ώρες (22:00-06:00), την Κυριακή και στις επίσημες αργίες.
- Συμπλήρωση και καταχώριση του ειδικού εντύπου «Ε3.5. – Αναγγελία έναρξης/μεταβολών πρακτικής άσκησης» σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του αρμόδιου Υπουργείου, την έναρξη της πρακτικής άσκησης και τη λήξη αυτής για κάθε πρακτικά ασκούμενο/η. Οι εργοδότες/τριες του Δημοσίου υποχρεούνται επιπλέον να καταχωρίζουν το απογραφικό δελτίο κάθε πρακτικά ασκούμενου/ης στο Μητρώο Μισθοδοτούμενων Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Τα ανωτέρω έγγραφα τηρούνται στο αρχείο του εργοδότη/τριας, ώστε να είναι διαθέσιμα σε περίπτωση ελέγχου.
- Ο ανώτατος αριθμός πρακτικά ασκούμενων ανά εργοδότη/τρια εξαρτάται από τον αριθμό των εργαζομένων, όπως αυτός παρουσιάζεται στην ετήσια κατάσταση προσωπικού προς την Επιθεώρηση Εργασίας. Ειδικότερα:
 - α) Οι ατομικές επιχειρήσεις, χωρίς κανέναν/καμία εργαζόμενο/η, μπορούν να δέχονται έναν/μία (1) πρακτικά ασκούμενο/η.
 - β) Οι εργοδότες/τριες που απασχολούν 1-10 άτομα μπορούν να προσφέρουν θέσεις πρακτικής άσκησης που αντιστοιχούν στο 25% (1-2 άτομα) των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας. Ειδικότερα για εργοδότες/τριες που απασχολούν 1-5 άτομα το αποτέλεσμα της ποσόστωσης στρογγυλοποιείται προς τα κάτω, ενώ για εργοδότες/τριες που απασχολούν από 6-10 άτομα τα αποτελέσματα της ποσόστωσης στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω.
 - γ) Οι εργοδότες/τριες που απασχολούν από 10 και πάνω εργαζόμενους/ες μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας, με ανώτατο όριο τα 40 άτομα σε κάθε περίπτωση.
 - δ). Οι εργοδότες/τριες που απασχολούν πάνω 250 εργαζόμενους/ες μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των εργαζομένων εξαρτημένης εργασίας ανά υποκατάστημα, με ανώτατο όριο τα 40 άτομα σε κάθε περίπτωση, αν ο αριθμός που προκύπτει από την ποσόστωση είναι μεγαλύτερος. Τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου τα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

οποία δεν διαθέτουν υποκαταστήματα μπορούν να δέχονται πρακτικά ασκούμενους/ες που αντιστοιχούν στο 17% των υπαλλήλων τους.

- Σε περίπτωση που ο/η εργοδότης/τρια παρέχει παράλληλα θέσεις μαθητείας ή πρακτικής άσκησης άλλων εκπαιδευτικών βαθμίδων τα ανωτέρω ποσοστά λειτουργούν σωρευτικά.

4. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/τριας της πρακτικής άσκησης

Ο/Η εργοδότης/τρια της επιχείρησης που προσφέρει θέση πρακτικής άσκησης ορίζει ένα έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/η ως «εκπαιδευτή/τρια στον χώρο εργασίας», ο/η οποίος/α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας, την παρακολούθηση της προόδου των εκπαιδευομένων και την ανατροφοδότηση των υπεύθυνων εκπαιδευτών/τριών στην εκπαιδευτική δομή.

Αναλυτικότερα, ο/η εκπαιδευτής/τρια είναι το συνδεδετικό πρόσωπο του/της εργοδότη/τριας της επιχείρησης με την εκπαιδευτική δομή (IEK) και, κατά συνέπεια, έχει συνεχή συνεργασία με αυτήν. Επιπλέον, ο ρόλος αφορά στην παροχή συμβουλών, πληροφοριών ή καθοδήγησης, καθώς πρόκειται για ένα άτομο με χρήσιμη εμπειρία, δεξιότητες και εξειδίκευση το οποίο υποστηρίζει την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των πρακτικά ασκούμενων.

5. Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης

Κατά τη διάρκεια της *πρακτικής άσκησης* επιδιώκεται η αναβάθμιση των γνώσεων, επαγγελματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων των σπουδαστών/τριών ΙΕΚ με αποτέλεσμα την ομαλή μετάβασή τους από την αίθουσα κατάρτισης στον χώρο εργασίας και μάλιστα κάτω από πραγματικές εργασιακές συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτής της μετάβασης και της ομαλής ένταξης οι πρακτικά ασκούμενοι/ες καλούνται να καλλιεργήσουν όχι μόνο επαγγελματικές δεξιότητες που αφορούν στην ειδικότητα και που δεν εξαντλούνται στο πλαίσιο της αίθουσας κατάρτισης αλλά και οριζόντιες δεξιότητες που ενισχύουν την επαγγελματική τους συμπεριφορά και καλλιεργούν την περιβαλλοντική αλλά και επιχειρηματική κουλτούρα. Έτσι, η πρακτική άσκηση αποτελεί ένα προπαρασκευαστικό στάδιο κατά το οποίο αναβαθμίζονται οι γενικές και ειδικές γνώσεις, συντελούνται σημαντικές διεργασίες επαγγελματικού προσανατολισμού και διευκολύνεται η επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης δίνεται η δυνατότητα στον/στην πρακτικά ασκούμενο/η να ασκηθεί στις εργασίες που απορρέουν από τα επιμέρους μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης στην ειδικότητα. Η άσκηση μπορεί να επιτευχθεί μέσω της παρατήρησης της εργασίας, της συμμετοχής σε ομάδα εκτέλεσης της εργασίας, της καθοδηγούμενης εργασίας ή της δοκιμής/αυτόνομης εκτέλεσης της εργασίας από τον/την πρακτικά ασκούμενο/η.

Στον πίνακα που ακολουθεί αποτυπώνονται οι ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης για την ειδικότητα «Ειδικός Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων» και οι αντίστοιχες ενδεικτικές εργασίες ανά ενότητα κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω εργασίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους/τις πρακτικά ασκούμενους/ες για τη συμπλήρωση του βιβλίου πρακτικής άσκησης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πίνακας 4: Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων πρακτικής άσκησης

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
<p>A. «Παροχή υπηρεσιών τουριστικού γραφείου»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός και συνολική διαχείριση ατομικών ή ομαδικών ταξιδιωτικών πακέτων για θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες ή προσκυνητές/τριες. • Σχεδιασμός και συνολική διαχείριση θεματικών διαδρομών σε θρησκευτικό και προσκυνηματικό πλαίσιο. • Κατάρτιση μονοήμερων, ολιγοήμερων ή πολυήμερων εκδρομικών προγραμμάτων για θρησκευτικούς/ές τουρίστες/τριες ή προσκυνητές/τριες. • Πρακτόρευση τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών. • Οργάνωση ταξιδιωτικών φακέλων τουριστικών συνοδών και διπλωματούχων ξεναγών. • Συνοδεία τουριστών/τριών, θρησκευτικών τουριστών/τριών ή προσκυνητών/τριών σε οργανωμένο ταξίδι. • Προώθηση ταξιδιωτικών πακέτων σε ενδιαφερόμενους/ες αγοραστές/τριες με λεπτομερή παρουσίαση των 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοπλισμός γραφείου • Γραφική ύλη • Ηλεκτρονικός υπολογιστής • Ενσύρματη ή ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο • Ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων GDS • Λογισμικό αυτοματοποίησης μάρκετινγκ • Τηλεφωνικό κέντρο • Πολυμηχάνημα με λειτουργίες σάρωσης, εκτύπωσης και αντιγραφής εγγράφων • Πληροφοριακό υλικό σε έντυπη και ψηφιακή μορφή • Ασύρματο ακουστικό σύστημα (Tour Leader Speaker System)

	<p>ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατάρτιση τουριστικών οδηγών, καταλόγων ταξιδιωτικών πακέτων, εκδρομικών αφισών, ενημερωτικών εντύπων. • Διαχείριση συστήματος κρατήσεων GDS. • Διαχείριση λογισμικού αυτοματοποίησης μάρκετινγκ. • Διαχείριση λογισμικού Συστήματος Επιχειρησιακού Σχεδιασμού (ERP). • Διαχείριση τηλεφωνικού κέντρου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την εξυπηρέτηση πελατών/ισσών και συνεργατών/τριών της επιχείρησης. • Διαχείριση μέσω κοινωνικής δικτύωσης για την προβολή και διανομή τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών. • Διοργάνωση συνεδρίων ως ένα τμήμα οργανωμένης εκδρομής ή τουριστικού πακέτου που περιλαμβάνει και άλλες τουριστικές υπηρεσίες ή διαμονή. 	<ul style="list-style-type: none"> • Επαγγελματικός ρουχισμός • Φαρμακείο πρώτων βοηθειών
<p>Β. «Παροχή υπηρεσιών τουριστικού συνοδού»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διεκπεραίωση εκδρομικών προγραμμάτων και τουριστικών πακέτων, τηρώντας τους προβλεπόμενους όρους για τα περιλαμβανόμενα και μη περιλαμβανόμενα αυτών. 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοπλισμός γραφείου • Γραφική ύλη • Ηλεκτρονικός υπολογιστής • Ενσύρματη ή ασύρματη

	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση των πληροφοριών και οδηγιών που περιλαμβάνουν οι ταξιδιωτικοί φάκελοι των τουριστικών συνοδών. • Παροχή γενικών πληροφοριών στους/στις ταξιδιώτες/ισσες καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού για τα φυσικά, πολιτιστικά και θρησκευτικά αξιοθέατα. • Παροχή πρακτικών πληροφοριών στους/στις ταξιδιώτες/ισσες καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού για τις διαθέσιμες τουριστικές υποδομές, το ωρολόγιο πρόγραμμα (ώρες αφίξεων/αναχωρήσεων, ώρες γευμάτων, ώρες λειτουργίας επισκέψιμων χώρων), τα τοπικά μέσα μαζικής μεταφοράς, τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, τις τηλεφωνικές επικοινωνίες από το εξωτερικό κ.ά. • Συνεργασία με τους/τις τοπικούς/ές προμηθευτές/τριες των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών και διασφάλιση της τήρησης των συμφωνηθέντων για τις υπηρεσίες που παρέχονται στους ταξιδιώτες. • Εφαρμογή διαδικασιών διαχείρισης κρίσεων ή αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών, παρέχοντας, μεταξύ των άλλων, υπηρεσίες πρώτων βοηθειών. 	<p>πρόσβαση στο διαδίκτυο</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πληροφοριακό υλικό σε έντυπη και ψηφιακή μορφή • Λογισμικό αυτοματοποίησης μάρκετινγκ • Τηλεφωνικό κέντρο • Πολυμηχάνημα με λειτουργίες σάρωσης, εκτύπωσης και αντιγραφής εγγράφων • Επαγγελματικός ρουχισμός • Φαρμακείο πρώτων βοηθειών
--	--	--

<p>Γ. «Παροχή υπηρεσιών τουριστικής προβολής και ανάπτυξης»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός και εφαρμογή στρατηγικών για την προβολή και ανάπτυξη προορισμών μέσω του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων. • Διεξαγωγή ερευνών και συγκέντρωση στοιχείων για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση θρησκευτικών και προσκυνηματικών προορισμών. • Εισηγήση βελτιωτικών προτάσεων και διορθωτικών αλλαγών για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία του τουριστικού τομέα μιας περιοχής. • Παραγωγή και διανομή έντυπου ή ψηφιακού πληροφοριακού υλικού για την τουριστική προώθηση μιας περιοχής. • Διοργάνωση πολιτιστικών/θρησκευτικών εκδηλώσεων για την ανάδειξη της πολιτιστικής και θρησκευτικής ταυτότητας μιας περιοχής. • Διαχείριση τηλεφωνικού κέντρου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για τη χορήγηση πρακτικών πληροφοριών σε ενδιαφερόμενους/ες επισκέπτες/τριες. • Διαχείριση μέσω κοινωνικής δικτύωσης για την προβολή και διανομή 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοπλισμός γραφείου • Γραφική ύλη • Ηλεκτρονικός υπολογιστής • Ενσύρματη ή ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο • Πληροφοριακό υλικό σε έντυπη και ψηφιακή μορφή • Λογισμικό αυτοματοποίησης μάρκετινγκ • Τηλεφωνικό κέντρο • Πολυμηχάνημα με λειτουργίες σάρωσης, εκτύπωσης και αντιγραφής εγγράφων • Επαγγελματικός ρουχισμός • Φαρμακείο πρώτων βοηθειών
--	---	---

	<p>τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενημέρωση τοπικού πληθυσμού μέσω ειδικών δράσεων για τη συμβολή του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. • Συνεργασία με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς τουρισμού για την προβολή και ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων. • Συνεργασία με θρησκευτικούς και εκκλησιαστικούς φορείς για τη συνδιαχείριση του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων. • Εφαρμογή τεχνικών διαπολιτισμικής, διαχριστιανικής και διαθρησκευτικής επικοινωνίας για την αειφόρο ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού και των προσκυνηματικών περιηγήσεων. 	
<p>Δ. «Παροχή υπηρεσιών σε γραφεία τουριστικών πληροφοριών και τουριστικά</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσίαση των φυσικών, πολιτιστικών και θρησκευτικών αξιοθέατων και των διαθέσιμων τουριστικών υποδομών στους/στις επισκέπτες/τριες 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοπλισμός γραφείου • Γραφική ύλη • Ηλεκτρονικός υπολογιστής

<p>περίπτερα (Info Points/Kiosks)»</p>	<p>του τουριστικού προορισμού.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καθοδήγηση επισκεπτών/τριών μέσω πρακτικών πληροφοριών για τις προσωπικές μετακινήσεις και μεταφορές τους, την αγορά συναλλάγματος, τις τηλεφωνικές επικοινωνίες από το εξωτερικό, τη χρήση χρεωστικών ή/και πιστωτικών καρτών κ.ά. • Παραγωγή και διανομή εντύπων στους/στις επισκέπτες/τριες με πληροφοριακό υλικό. • Διαχείριση οθονών αφής για τη διαδραστική ενημέρωση των επισκεπτών/τριών. • Κράτηση δωματίων σε ξενοδοχεία και άλλα καταλύματα. • Πρόταση χώρων εστίασης και ψυχαγωγίας. • Πώληση εισιτηρίων για συμμετοχή σε εκδηλώσεις. • Ενημέρωση για τουριστικές ιστοσελίδες και ειδικές εφαρμογές στο κινητό. • Πώληση αναμνηστικών με το επίσημο σήμα της χώρας ή της συγκεκριμένης περιοχής. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενσύρματη ή ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο • Τηλεφωνικό κέντρο • Πολυμηχάνημα με λειτουργίες σάρωσης, εκτύπωσης και αντιγραφής εγγράφων • Οθόνη αφής (touch screen) • Πληροφοριακό υλικό σε έντυπη και ψηφιακή μορφή • Επαγγελματικός ρουχισμός • Φαρμακείο πρώτων βοηθειών
<p>Ε. «Παροχή υπηρεσιών διοργάνωσης συνεδρίων και εκδηλώσεων»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Έκδοση έντυπου και ψηφιακού προωθητικού υλικού για το συνέδριο ή την εκδήλωση. 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοπλισμός γραφείου • Γραφική ύλη • Ηλεκτρονικός υπολογιστής

	<ul style="list-style-type: none"> • Σύνταξη προγράμματος και δελτίου τύπου για το συνέδριο ή την εκδήλωση. • Διαπραγμάτευση συμβολαίων με επιχειρήσεις φιλοξενίας συνεδρίων και εκδηλώσεων. • Έλεγχος της υλικοτεχνικής υποδομής του χώρου διεξαγωγής του συνεδρίου ή της εκδήλωσης. • Εξασφάλιση οπτικοακουστικής κάλυψης, επαγγελματικής φωτογράφισης και βιντεοσκόπησης του συνεδρίου ή της εκδήλωσης. • Συνεργασία με μεταφραστές/τριες και διερμηνείς, ανάλογα με τις ανάγκες του συνεδρίου ή της εκδήλωσης. • Υποδοχή και καθοδήγηση προσερχομένων στον χώρο του συνεδρίου ή της εκδήλωσης. • Κατάρτιση προγραμμάτων τοπικών περιηγήσεων για τους/τις συμμετέχοντες/ουσες στο συνέδριο ή στην εκδήλωση. • Πληροφόρηση των μέσων μαζικής ενημέρωσης για το συνέδριο ή την εκδήλωση και οργάνωση συνέντευξης τύπου με τους/τις δημοσιογράφους. • Αποδελτίωση του τύπου, συλλογή και αρχειοθέτηση δημοσιευμάτων που 	<ul style="list-style-type: none"> • Ενσύρματη ή ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο • Λογισμικό αυτοματοποίησης μάρκετινγκ • Τηλεφωνικό κέντρο • Πολυμηχάνημα με λειτουργίες σάρωσης, εκτύπωσης και αντιγραφής εγγράφων • Επαγγελματικός ρουχισμός • Φαρμακείο πρώτων βοηθειών
--	--	---

	<p>σχετίζονται με το συνέδριο ή την εκδήλωση.</p> <ul style="list-style-type: none"> Αξιολόγηση του συνεδρίου ή της εκδήλωσης. 	
<p>ΣΤ. «Παροχή υπηρεσιών υποδοχής και ενημέρωσης επισκεπτών/τριών θρησκευτικών χώρων»</p>	<ul style="list-style-type: none"> Υποδοχή και ενημέρωση επισκεπτών/τριών σε θρησκευτικά μνημεία/προσκυνήματα και θρησκευτικά/εκκλησιαστικά μουσεία. Διεκπεραίωση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων και αλληλογραφίας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail). Ενημέρωση για το ωράριο λειτουργίας του χώρου και για το κόστος των εισιτηρίων εισόδου. Προγραμματισμός ημερομηνίας και ώρας άφιξης επισκεπτών/τριών. Διασφάλιση ομαλής εισόδου και παραμονής των επισκεπτών/τριών στον χώρο. Έλεγχος της προβλεπόμενης ενδυμασίας για την προσέλευση των επισκεπτών/τριών στον χώρο. Πληροφόρηση επισκεπτών/τριών αναφορικά με τον επισκεπτόμενο χώρο. Διανομή έντυπου πληροφοριακού υλικού στους/στις επισκέπτες/τριες. Διαχείριση οθονών αφής (touch screens) για τη 	<ul style="list-style-type: none"> Εξοπλισμός γραφείου Γραφική ύλη Ηλεκτρονικός υπολογιστής Ενσύρματη ή ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο Τηλεφωνικό κέντρο Οθόνη αφής (touch screen) Πληροφοριακό υλικό σε έντυπη και ψηφιακή μορφή Επαγγελματικός ρουχισμός Φαρμακείο πρώτων βοηθειών

	<p>διαδραστική ενημέρωση των επισκεπτών/τριών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έλεγχος τήρησης μέτρων ασφαλείας για την ασφαλή περιήγηση των επισκεπτών/τριών στον χώρο. • Έλεγχος τήρησης κανονισμών για τη φωτογράφιση ή βιντεοσκόπηση εντός του επισκεπτόμενου χώρου. • Διαχείριση Βιβλίου Εντυπώσεων των επισκεπτών/τριών. 	
<p>Z. «Παροχή υπηρεσιών υποδοχής και εξυπηρέτησης πελατών/ισσών ξενοδοχείου (Front Desk, Concierge, Guest Relations)»</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υποδοχή και καλωσόρισμα πελατών/ισσών κατά την είσοδό τους στον χώρο του ξενοδοχείου. • Ενημέρωση πελατών/ισσών για τον τρόπο λειτουργίας, τα τμήματα και τις παρεχόμενες υπηρεσίες του ξενοδοχείου. • Διεκπεραίωση αιτημάτων πελατών/ισσών σε συνεργασία με όλα τα τμήματα του ξενοδοχείου. • Διαχείριση παραπόνων πελατών/ισσών του ξενοδοχείου. • Αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών εντός ή εκτός του ξενοδοχείου. • Παρουσίαση στους/στις πελάτες/ισσες των φυσικών, πολιτιστικών και θρησκευτικών αξιοθέατων της ευρύτερης περιοχής του ξενοδοχείου, 	<ul style="list-style-type: none"> • Εξοπλισμός γραφείου • Γραφική ύλη • Ηλεκτρονικός υπολογιστής • Ξενοδοχειακό λογισμικό πρόγραμμα • Ενσύρματη ή ασύρματη πρόσβαση στο διαδίκτυο • Τηλεφωνικό κέντρο • Πληροφοριακό υλικό σε έντυπη και ψηφιακή μορφή • Οθόνη αφής (touch screen) • Χάρτες • Επαγγελματικός ρουχισμός

	<p>διευκολύνοντας την επίσκεψή τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός εξατομικευμένων βιωματικών εμπειριών για τους/τις πελάτες/ισσες του ξενοδοχείου μέσω φυσιολατρικών, πολιτιστικών και θρησκευτικών δραστηριοτήτων. • Οργάνωση ημερήσιων εκδρομών για τους/τις πελάτες/ισσες του ξενοδοχείου, σε συνεργασία με τοπικά τουριστικά γραφεία. 	<ul style="list-style-type: none"> • Φαρμακείο πρώτων βοηθειών
--	--	---

Παράρτημα Α΄ : Προφίλ εκπαιδευτών/τριών

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ	
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΑΡΧΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ	
Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών ή Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)	
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	
Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στην Τουριστική Γεωγραφία που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)	
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ Ι	
Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)	
*Για το εργαστηριακό μέρος των μαθησιακών ενότητων, όταν προβλέπεται δεύτερος εκπαιδευτής, προτείνεται να είναι πτυχιούχος ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)	
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ Ι	
Επ Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών ή Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)	

*Για τη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα είναι απαραίτητο η διδασκαλία της να πραγματοποιείται ταυτόχρονα από δύο εκπαιδευτές, έναν/μία πτυχιούχο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών και έναν/μία πτυχιούχο των παραπάνω Τουριστικών Τμημάτων με τις αντίστοιχες ειδικεύσεις και ανεξάρτητα από το εάν προβλέπεται ή όχι δεύτερος εκπαιδευτής

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑΣ Ι

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδασκαρικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ Ι

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδασκαρικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ Ι

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο των μαθησιακών ενοτήτων και τα σχετικά λογισμικά που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδασκαρικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Ελλείψει αυτών, Πτυχίο ΑΕΙ Πληροφορικής με ειδίκευση στο αντικείμενο των μαθησιακών ενοτήτων και τα σχετικά λογισμικά που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδασκαρικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

*Για το εργαστηριακό μέρος των μαθησιακών ενοτήτων, όταν προβλέπεται δεύτερος εκπαιδευτής, προτείνεται να είναι πτυχιούχος ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδασκαρικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο Τουριστικό Μάρκετινγκ που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδασκαρικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Ελλείψει αυτών, Πτυχία ΑΕΙ Διοίκησης Επιχειρήσεων ή Οικονομικών Επιστημών ή Μάρκετινγκ ή Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας ή Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού ή Χρηματοοικονομικών και Λογιστικής με ειδίκευση στο Τουριστικό Μάρκετινγκ που

αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ Ι

Πτυχίο ΑΕΙ Ιστορίας-Αρχαιολογίας με ειδίκευση στο αντικείμενο της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Ελλείψει αυτών, Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

*Για το εργαστηριακό μέρος της μαθησιακής ενότητας είναι απαραίτητο η διδασκαλία της να πραγματοποιείται ταυτόχρονα από δύο εκπαιδευτές, έναν/μία πτυχιούχο ΑΕΙ Ιστορίας-Αρχαιολογίας και έναν/μία πτυχιούχο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με τις παραπάνω ειδικεύσεις και ανεξάρτητα από το εάν προβλέπεται ή όχι δεύτερος εκπαιδευτής

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΙΙ

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

*Για το εργαστηριακό μέρος των μαθησιακών ενότητων, όταν προβλέπεται δεύτερος εκπαιδευτής, προτείνεται να είναι πτυχιούχος ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΙΙ

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών ή Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

*Για τη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα είναι απαραίτητο η διδασκαλία της να πραγματοποιείται ταυτόχρονα από δύο εκπαιδευτές, έναν/μία πτυχιούχο ΑΕΙ Θεολογικών

Σχολών και έναν/μία πτυχιούχο των παραπάνω Τουριστικών Τμημάτων με τις αντίστοιχες ειδικεύσεις και ανεξάρτητα από το εάν προβλέπεται ή όχι δεύτερος εκπαιδευτής

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑΣ II

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο των Ειδικών/Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού ή του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Ελλείψει αυτών, Πτυχία ΑΕΙ Διοίκησης Επιχειρήσεων ή Οικονομικών Επιστημών ή Μάρκετινγκ ή Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας ή Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού ή Χρηματοοικονομικών και Λογιστικής με ειδίκευση στο αντικείμενο των Ειδικών/Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού ή του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ II

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ II

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο των μαθησιακών ενοτήτων και τα σχετικά λογισμικά που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Ελλείψει αυτών, Πτυχίο ΑΕΙ Πληροφορικής με ειδίκευση στο αντικείμενο των μαθησιακών ενοτήτων και τα σχετικά λογισμικά που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

*Για το εργαστηριακό μέρος των μαθησιακών ενοτήτων, όταν προβλέπεται δεύτερος εκπαιδευτής, προτείνεται να είναι πτυχιούχος ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που

αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ
Πτυχίο ΑΕΙ Νομικής
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
Πτυχίο ΑΕΙ Ψυχολογίας με ειδίκευση στο αντικείμενο της Τουριστικής Ψυχολογίας που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα) Ελλείψει αυτών, Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο της Τουριστικής Ψυχολογίας που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ II
Πτυχίο ΑΕΙ Ιστορίας-Αρχαιολογίας με ειδίκευση στο αντικείμενο της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα) Ελλείψει αυτών, Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα) *Για το εργαστηριακό μέρος της μαθησιακής ενότητας είναι απαραίτητο η διδασκαλία της να πραγματοποιείται ταυτόχρονα από δύο εκπαιδευτές, έναν/μία πτυχιούχο ΑΕΙ Ιστορίας-Αρχαιολογίας και έναν/μία πτυχιούχο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με τις παραπάνω ειδικεύσεις και ανεξάρτητα από το εάν προβλέπεται ή όχι δεύτερος εκπαιδευτής

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΑΓΓΛΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ I
Πτυχίο Αγγλικής Φιλολογίας ΑΕΙ
Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΑΓΩΓΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗ
Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή

επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΙΙΙ

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

*Για το εργαστηριακό μέρος των μαθησιακών ενότητων, όταν προβλέπεται δεύτερος εκπαιδευτής, προτείνεται να είναι πτυχιούχος ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ Ι

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΙΙΙ

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών ή Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

*Για τη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα είναι απαραίτητο η διδασκαλία της να πραγματοποιείται ταυτόχρονα από δύο εκπαιδευτές, έναν/μία πτυχιούχο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών και έναν/μία πτυχιούχο των παραπάνω Τουριστικών Τμημάτων με τις αντίστοιχες ειδικεύσεις και ανεξάρτητα από το εάν προβλέπεται ή όχι δεύτερος εκπαιδευτής

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ Ι

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή

επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ III

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΥΓΙΕΙΝΗ – ΠΡΩΤΕΣ ΒΟΗΘΕΙΕΣ

Πτυχίο ΑΕΙ Ιατρικής ή Πτυχίο ΑΕΙ Νοσηλευτικής

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΑΓΓΛΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ II

Πτυχίο Αγγλικής Φιλολογίας ΑΕΙ

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΠΕΛΑΤΩΝ

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο της Επικοινωνίας και Εξυπηρέτησης Πελατών ή στο Τουριστικό Μάρκετινγκ που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Ελλείψει αυτών, Πτυχίο ΑΕΙ Μάρκετινγκ, Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας, Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού με ειδίκευση στο αντικείμενο της Επικοινωνίας και Εξυπηρέτησης Πελατών ή στο Τουριστικό Μάρκετινγκ που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

*Για το εργαστηριακό μέρος της μαθησιακής ενότητας, όταν προβλέπεται δεύτερος εκπαιδευτής, προτείνεται να είναι πτυχιούχος ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο που αποδεικνύεται με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών

Ελλείπει αυτών, Πτυχία ΑΕΙ Διοίκησης Επιχειρήσεων ή Οικονομικών Επιστημών ή Μάρκετινγκ ή Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας ή Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού ή Χρηματοοικονομικών και Λογιστικής με ειδίκευση στο αντικείμενο που αποδεικνύεται με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ IV

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

*Για το εργαστηριακό μέρος των μαθησιακών ενότητων, όταν προβλέπεται δεύτερος εκπαιδευτής, προτείνεται να είναι πτυχιούχος ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ II

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ-ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ (MICE)

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο της Οργάνωσης Συνεδρίων & Εκδηλώσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Ελλείπει αυτών, Πτυχία ΑΕΙ Διοίκησης Επιχειρήσεων, Οικονομικών Επιστημών, Μάρκετινγκ, Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας, Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Χρηματοοικονομικών και Λογιστικής με ειδίκευση στο αντικείμενο της Οργάνωσης Συνεδρίων & Εκδηλώσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ IV

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών ή Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων

που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

*Για τη συγκεκριμένη μαθησιακή ενότητα είναι απαραίτητο η διδασκαλία της να πραγματοποιείται ταυτόχρονα από δύο εκπαιδευτές, έναν/μία πτυχιούχο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών και έναν/μία πτυχιούχο των παραπάνω Τουριστικών Τμημάτων με τις αντίστοιχες ειδικεύσεις και ανεξάρτητα από το εάν προβλέπεται ή όχι δεύτερος εκπαιδευτής

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ II

Πτυχίο ΑΕΙ Θεολογικών Σχολών με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

Τίτλος μαθησιακής ενότητας: ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΟΥ IV

Πτυχίο ΑΕΙ Τμήματος Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού ή Διοίκησης Τουρισμού ή ΑΤΕΙ Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΤΕ) με ειδίκευση στο αντικείμενο του Θρησκευτικού Τουρισμού και των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων που αποδεικνύεται ή με συναφή επαγγελματική εμπειρία 5 ετών ή με σχετικούς τίτλους σπουδών (διδακτορικό ή μεταπτυχιακό δίπλωμα)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα

- Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & Διά Βίου Μάθησης. (2017). *Οδηγός σπουδών «Στέλεχος Διοίκησης και Οικονομίας στον Τομέα του Τουρισμού»*. ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν.
- Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & Διά Βίου Μάθησης. (2019). *Οδηγός σπουδών «Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων»*. ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν.
- Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & Διά Βίου Μάθησης. (2020). *Οδηγός σπουδών «Τεχνολογίες Επικοινωνίας και Πληροφοριών στην Ταξιδιωτική Βιομηχανία (V.I.C.T. Travel)»*. ΓΓΕΕΚΔΒΜ & Ν.
- Παπαγεωργίου, Ν.Α. (2018). *Οργάνωση συνεδρίων και εκδηλώσεων (Τουρισμός MICE)*. Φαίδιμος.
- Battour, M. & Ismail, M.N. (2016). Halal tourism: Concepts, practices, challenges and future. *Tourism Management Perspectives*, 19, 150-154.
- Bühren, van R., Cantoni, L. & Ascaniis, De S. (Eds.) (2018). Tourism, Religious Identity and Cultural Heritage (Special issue). *Church, Communication and Culture* 3, 195-418.
- Crumrine, N.R. & Morinis, E.A. (1991). *Pilgrimage in Latin America*. Westport CT.
- Dallen, J.T. & Olsen, D.H. (2006). *Tourism, religion and spiritual journeys*. Routledge.
- El-Gohary, H. (2016). Halal tourism, is it really Halal?. *Tourism Management Perspectives*, 19, 124-130.
- Gannon, M.J., Baxter, I.W., Collinson, E., Curran, R., Farrington, T., Glasgow, S., Godsman, E.M., Gori, K., Jack, G.R., Lochrie, S. & Maxwell-Stuart, R. (2017). Travelling for Umrah: destination attributes, destination image, and post-travel intentions. *The Service Industries Journal*, 37(7-8), 448-465.

Index, G.M.T. (2018). *MasterCard-CrescentRating*.
<https://www.crescentrating.com/reports/mastercard-crescentrating-global-muslim-travel-index-gmti-2018.html>

Jordan, M. (2007). Seeking answers with field trips in faith. *Washington Post*.

Proceedings of the Conference on Tourism – the spiritual dimension. (2006). University of Lincoln (Department of tourism and recreation).

Raj, R. & Morpeth, N.D. (Eds.) (2007). *Religious Tourism and Pilgrimage Festivals Management: An International Perspective*. CABI.

Rinschede, G. (1992). Forms of religious tourism. *Annals of tourism Research*, 19(1), 51-67.

Rotherham, I.D. (2007). Sustaining tourism infrastructures for religious tourists and pilgrims within the UK. In R. Raj & N.D. Morpeth (Eds.), *Religious Tourism and Pilgrimage Festivals Management: An International Perspective* (pp. 64-77). CABI.

B. Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. (2013). *Γλωσσάρι*. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου 2020 από <http://www.gsae.edu.gr/el/glossari>

Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. Τμήμα Σπουδών Προγραμμάτων και Οργάνωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης. (2020). *Οδηγοί Σπουδών ειδικοτήτων ΙΕΚ του Ν. 4186/2013*. Ανακτήθηκε 15 Φεβρουαρίου 2020 από <http://www.gsae.edu.gr/el/toppress/1427-odigoi-spoudon-eidikotiton-iek-tou-n-4186-2013>

Γούλας, Χ. & Λιντζέρης, Π. (2017). *Διά Βίου Μάθηση, Επαγγελματική Κατάρτιση, Απασχόληση και Οικονομία: Νέα Δεδομένα, Προτεραιότητες και Προκλήσεις*. ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ, ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

Γούλας, Χ., Μαρκίδης, Κ. & Μπαμπανέλου, Δ. (2021). *Πρότυπο ανάπτυξης εκπαιδευτικών υλικών του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ*. <https://protypoekpedeftikonlikon.gr>

Δημουλάς, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ. & Σπηλιώτη, Χ. (2007). *Οδηγός Ανάπτυξης Επαγγελματικών Περιγραμμάτων*. ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ.

- Θυμιάκου, Γ. (2007). *Ο εναλλακτικός τουρισμός & η συμβολή του στην ανάπτυξη: το παράδειγμα Πύλης-Ελάτης-Περτουλίου Τρικάλων* (πτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- Καραλής, Θ., Καρατράσογλου, Ι., Μαρκίδης, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., Νάτσης, Π. & Παπαευσταθίου, Κ. (2021). *Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων και πλαισίων εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων*. ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/07/Me8odologia_EP_Ebook.pdf
- Κεραμιδάς, Π. (2015). *Η συμβολή του τουρισμού στην τοπική ανάπτυξη. Η περίπτωση του νομού Χίου* (Πτυχιακή εργασία). ΤΕΙ Καλαμάτας.
- Λευθεριώτου, Π. (χ.χ.). *Η Εκπαιδευτική Διεργασία στην Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Ανακτήθηκε 20 Φεβρουαρίου 2020 από http://www.nath.gr/Photos/%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91%CE%99%CE%94%CE%95%CE%A5%CE%A3%CE%97_%CE%95%CE%9D%CE%97%CE%9B%CE%99%CE%9A%CE%A9%CE%9D.pdf
- Cedefop. (2014). *Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στη Ελλάδα: Συνοπτική Περιγραφή*. Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Cedefop. (2014). *Terminology of European Education and Training Policy: A Selection of 130 Key Terms* (2nd ed.). Publications Office of the European Union.
- Κορνον, V.A., Shmurygina, O.V., Shchipanova, D.E., Dremina, M.A., Papaloizou, L., Orphanidou, Y. & Morevs, P. (2018). Functional Analysis and Functional Maps of Qualifications in ECVET Context. *The Education and Science Journal*, 20(6), 90-117. doi: 10.17853/1994-5639-2018-6-90-117.
- Mansfield, B. & Schmidt, H. (2001). *Linking Vocational Education and Training Standards and Employment Requirements: An International Manual*. European Training Foundation. Retrieved June 9, 2020 from https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/m/C12578310056925BC12571FE00473D6B_NOTE6UAEET.pdf

Psfidou, I. (2009). *What learning outcome based curricula imply for teachers and trainers, 7th International Conference on Comparative Education and Teacher Training, June 29-July 3 2009* (pp. 183-188). Bureau for Educational Services.

Γ. Σχετική εθνική νομοθεσία

ΦΕΚ 566/Β'/8-5-2006. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 110998/8-5-2006. *Πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων.*

ΦΕΚ 1807/Β'/2-7-2014. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 5954/2014. *Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που Υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).*

ΦΕΚ 1245/Β'/11-04-2017. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ1/54877/2017. *Τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ).*

ΦΕΚ 2440/Β'/18-7-2017. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ1/118932/2017. *Ρύθμιση Θεμάτων Επιδότησης και Ασφάλισης της Μαθητείας των Σπουδαστών των Δημόσιων και Ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ).*

ΦΕΚ 3520/Β'/19-9-2019. Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. 40331/Δ1.13521/2019. *Επανακαθορισμός Όρων Ηλεκτρονικής Υποβολής Εντύπων Αρμοδιότητας Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ) και Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ).*

ΦΕΚ 254/Α'/21-12-2020. Νόμος υπ' αριθμ. 4763/2020. *Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ)2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις.*

ΦΕΚ 3938/Β' /26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.*

ΦΕΚ 4146/Β' /9-9-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3. *Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας.*

Μεθοδολογία ανάπτυξης των Οδηγών Κατάρτισης

Συντακτική ομάδα

Γούλας Χρήστος

Βαρβιτσιώτη Ρένα

Θεοδωρή Ελένη

Καρατράσογλου Μάκης

Μαρκίδης Κωνσταντίνος

Μπαμπανέλου Δέσποινα

Νάτσης Παναγιώτης

Επιμέλεια σύνταξης:

Μπαμπανέλου Δέσποινα